

Budsjett og økonomiplan
2017 (20176-2020)

Rådmannens forslag(tekstdele)

Forklaring:

Denne oversikten viser hvilke tiltak og prosjekt rådmannen har lagt inn i sitt forslag – som er en beskrivelse av rådmannens prioriteringer.

Sammen skaper vi nye løsninger for framtida for alle

Administrasjonen legger frem et forslag til budsjett og økonomiplan i balanse på tross av en krevende situasjon totalt sett. Kravet til balanse innfris gjennom både økte inntekter og reduserte utgifter. Det er likevel verdt å merke seg at alle drifts- og investeringsbehovene ikke er lagt inn og at det må påregnes omstillingskostnader fremover. Budsjett- og regnskapsforskrift viser til at budsjett og økonomiplan skal være realistiske, noe som rådmann viser ved at helårseffekten av omstillingstiltakene først kommer i 2019. Før effekten av omstilling kommer vil det være behov for å kjøre flere omstillingsprosesser i forkant. Våre hovedutfordringer er:

1. sviktende finansiering av driften som også tilsier økt behov for kommunens tjenester
2. omfattende investeringsbehov ligger foran oss, uten at vi har penger på bok som egenkapital for å unngå store låneopptak
3. en driftssituasjon som er preget av konstant små ressurser til store oppdrag

Reduksjon i inntekter må erstattes med realistiske tiltak. Dette innebærer forslag til økt eiendomsskatt for bolig og fritid i planperioden: kr 14 mill. i merinntekt dvs. fra 2 til 4 promille fra 2017 og fra 4 til 5 promille i 2019, som gir ytterligere kr 7 mill. kr. I 2018 er det også en kontorjustering på eiendomsskatte-grunnlaget med 10%. Kommunale gebyrer i 2017 er totalt sett ikke økt på grunn av reduserte gebyrer på vann og avløp i samme periode. Det ligger inne en redusert eiendomsskatt for verker og bruk (vindmøller) på kr 5 millioner kroner i forhold til tidligere økonomiplan (fra ca 12 mill kr til 7 mill kr). Beregnet eiendomsskatt er basert på ekstern tilbakemelding og basert på erfaringstall fra andre vindmølleparker.

Dagens situasjon tilsier også at vi må løse oppdraget vårt til en redusert (netto) kostnad på kr 30 mill. Dette betyr at vi må finne tiltak, som gir varig effekt for kommunen som helhet. Utredningene vil ha fokus på å kartlegge (og utvikle) gevinstpotensialet i tjenestetilbudet som helhet. Menneskene i organisasjonen har vist evne til å tilpasse driften til reduserte rammer over lang tid. Det viser seg at rammene enkelte steder ikke er realistiske, at nødvendig utvikling og forbedring må vente på grunn av brannsløkning og at noen innsparinger kan føre til en ineffektiv drift totalt sett for kommunen. Effektiv drift må utvikles i samarbeid på tvers over tid. Det er ikke mulig å fortsette med å redusere rammene, uten å legge til rette for en effektiv drift i forkant. Strategier for tidlig innsats som ligger til grunn for det videre arbeidet er:

- Aktivitet i sentrum
- På nett med publikum
- Mestring i hverdagen

Når vi altså fremskriver dagens drift og nødvendige investeringer, ser vi at gapet mellom fremtidige inntekter og utgifter er for stort til at vi kan fortsette å kutte i rammene. Tida er inne for å jobbe systematisk og helhetlig med å skape nye løsninger, som dekker behovet på en billigere måte enn i dag. På grunn av usikkerhet og omfang er det nødvendig å øke eiendomsskatten i tillegg til å planlegge for å redusere kostnadsnivået i tjenestetilbudet. Omfattende endringer i tjenestetilbudet må skje lovlig og forsvarlig uansett økonomisk situasjon. Det må derfor brukes nødvendig tid og ressurser til prosessen. I påvente av utredningene skal hele organisasjonen holde igjen på ressursbruken, der det er mulig. Da driften er sårbar tilsier dette høy risiko. Rådmannen vil i det videre legge vekt på en systematisk kvalitets- og organisasjonsutvikling. Nøkkelen ligger å skape løsningene for framtida sammen.

Egersund, 02.11.2016

Gro Anita Trøan

Rådmann

Innholdsfortegnelse

SAMMEN SKAPER VI NYE LØSNINGER FOR FRAMTIDA FOR ALLE.....	1
BUDSJETTERT OVERSKUDD I ØKONOMIPLANPERIODEN	6
<u>ØKONOMISKE MÅL FOR EIGERSUND KOMMUNE.....</u>	6
<u>BUDSJETTERT MINDREFORBRUK (OVERSKUDD) 2017 - 2020</u>	6
<u>REGNSKAPSMESSIG OG BUDSJETTMESSIG DRIFTSRESULTAT</u>	7
<u>SAMLEDE ØKONOMISKE HOVEDTALL FOR EIGERSUND KOMMUNE.....</u>	7
<i>Samlede driftsinntekter i 2017</i>	7
<i>Samlet investeringsbudsjett for økonomiplanperioden</i>	8
DEN VIDERE FREMDRIFTSPLAN FOR BUDSJETTET 2017	8
ADMINISTRASJONENS FORSLAG TIL BUDSJETTVEDTAK.....	8
ADMINISTRASJONENS FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN VEDTAK.....	10
RÅDMANNENS OPPSUMMERING OG KOMMENTARER.....	11
<u>UTGANGSPUNKT FOR BUDSJETTBEHANDLINGEN.....</u>	11
<u>KOMMUNEPLANENS HANDLINGSPLAN ER ØKONOMIPLAN</u>	11
<u>FORSLAG TIL STATSBUJSJETT FOR 2017 – INFORMASJON OG KOMMENTARER</u>	12
<i>Nye statlige endringer i B2017.....</i>	13
<i>Vertskommunetilskuddet i statsbudsjettet.....</i>	13
<i>Samlet økonomisk endring for Eigersund kommune fra 2016 til 2017 – samt dekning.....</i>	13
<u>ØKONOMISK FORDELING AV BUDSJETTMIDLER.....</u>	14
<u>ØKONOMISK UTVIKLING FOR EIGERSUND KOMMUNE</u>	15
<u>PRESSET KOMMUNEØKONOMI – MED LITE HANDLINGSROM.....</u>	16
<i>Generelle forhold som forklarer en presset kommuneøkonomi</i>	16
<u>FORUTSETNINGER I FREMLAGT BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN</u>	17
<u>POSITIVE INDIKATORER (MULIGE SCENARIER).....</u>	17
<u>NEGATIVE INDIKATORER (MULIGE SCENARIER).....</u>	17
<u>KONSEKVENSER OG ALTERNATIV HVOR BUDSJETTFORUTSETNINGENE IKKE HOLDER</u>	18
<i>Konsekvenser hvis budsjettforutsetningene ikke holder</i>	18
<i>Informasjon om ROBEK.....</i>	18
<i>Alternativer hvis budsjettforutsetningene ikke holder</i>	19
<u>FORSLAG TIL DRIFTSREDUKSJONER I BUDSJETT / ØKONOMIPLAN 2017 – 2020</u>	19
<u>FORHOLD SOM RÅDMANNEN VIL KOMME TILBAKE TIL I 2017.....</u>	20
ENDRINGER INNENFOR 1A (KAP. 8 OG 9), SENTRALADMINISTRASJON OG FELLESOMRÅDE (KAP. 7).....	22
<u>ANSVAROMRÅDE/ENHETER</u>	22
KOMMENTARER KNYTTET TIL KAP. 8 (1A).....	22
<u>NØKKELDATA FOR KAP. 8 SKATT OG STATLIGE TILSKUDD.....</u>	22
<i>Enheter ved Kap. 8.....</i>	22
<i>Antall ansatte ved Kap. 8.....</i>	22
<i>Økonomiske hovedtall for Kap. 8.....</i>	22
<u>FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR KAP. 8 SKATT/ TILSKUDD I PERIODEN 2017 – 2020</u>	23
<i>Kommentarer knyttet til spesielle inntekter.....</i>	23
<i>Forventet skatteinngang og rammetilskudd i 2017 - 2020.....</i>	23
<i>Forventet rammetilskudd i 2017 - 2020.....</i>	24
<i>Skjønnsmidler for 2017 - 2020.....</i>	25
<i>Endringer knyttet til reduksjon og endringer i vertskommunetilskuddet</i>	25
<i>Momsrefusjonsordning.....</i>	26
<i>Ressurskrevende tjenester innenfor HO.....</i>	26
<i>Statstilskudd flyktninger.....</i>	26
<u>ENDRINGER I BETALINGSSATSER FOR TJENESTER VED KAP. 8.....</u>	26
<i>Kommentarer knyttet opp mot eiendomsskatt</i>	26
<i>Informasjon om lovmessige forhold innenfor eiendomsskatten</i>	27

<i>Foreslåtte endringer innenfor eiendomsskatten</i>	27
KOMMENTARER KNYTTET TIL KAP. 9 (1A)	29
<u>NØKKELDATA FOR KAP. 9 FINANSPOSTER</u>	29
<i>Enheter ved Kap. 9</i>	29
<i>Antall ansatte ved Kap. 9</i>	29
<i>Økonomiske hovedtall for Kap. 9</i>	29
<u>FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR KAP. 9 FINANSPOSTER 2017 – 2020</u>	29
<i>Renteutgifter på lån</i>	30
<i>Avdrag på lån</i>	30
<i>Minimumsavdragsbetaling i økonomiplanperioden</i>	31
<i>Amortiseringstilskudd</i>	31
<i>Renteinntekter av bankinnskudd</i>	31
<i>Ordinært utbytte fra Dalane energi AS og Lyse AS</i>	31
<i>Rente fra ansvarlig lån i Lyse</i>	31
KOMMENTARER KNYTTET TIL KAP. 7 FELLESOMRÅDET/FELLESUTGIFTER	32
<u>NØKKELDATA FOR KAP. 7 FELLESOMRÅDET/FELLESUTGIFTER</u>	32
<i>Enheter ved Kap. 7 Fellesområdet/fellesutgifter</i>	32
<i>Antall ansatte ved Kap. 7</i>	32
<i>Økonomiske hovedtall for Kap. 7</i>	32
<u>FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR KAP. 7 FOR PERIODEN 2017 – 2020</u>	32
<i>Kommentarer knyttet opp mot rammeendringer</i>	33
<i>Kommentarer knyttet opp til avsetningen ved lønnsputten</i>	33
<u>ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED KAP. 7</u>	34
KOMMENTARER KNYTTET TIL SENTRALADMINISTRASJONEN	34
<u>NØKKELTALL FOR SENTRALADMINISTRASJONEN</u>	34
<i>Enheter ved Sentraladministrasjonen</i>	34
<i>Økonomiske hovedtall for avdelingen</i>	34
<u>MÅL FOR SENTRALADMINISTRASJONEN – OVERORDNEDE MÅL</u>	34
<i>Hovedmål og utfordringer</i>	35
<u>FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR SENTRALADMINISTRASJONEN 2017 – 2020</u>	37
<i>Forslag til driftsreduksjoner ved avdelingen</i>	38
<i>Stillingsendringer ved Sentraladministrasjon</i>	38
<i>Kommentarer knyttet til enkelt poster / tiltak ved Sentraladministrasjon:</i>	38
<u>ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN</u>	39
<u>FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR SENTRALADMINISTRASJONEN</u>	39
<i>Kommentarer knyttet til gitte investeringsprosjekt for Sentraladministrasjon</i>	39
<i>Forslag til investeringsmessige reduksjoner ved Sentraladministrasjonen</i>	40
KOMMENTARER KNYTTET TIL KIRKEN	40
<u>ØKONOMISK ANSVAR OVERFOR KIRKEN</u>	40
<u>FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR KIRKEN 2017 – 2020</u>	40
<i>Kommentarer knyttet til enkelt poster / tiltak overfor kirken:</i>	40
<u>FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR KIRKEN</u>	41
ENDRINGER INNENFOR LEVEKÅRSUTVALGETS ANSVAR	42
<u>ANSVARsområde/Enheter for utvalget</u>	42
KOMMENTARER KNYTTET TIL HELSE OG OMSORGSAVD	42
<u>NØKKELDATA HELSE- OG OMSORGSAVDELINGEN (HO)</u>	42
<i>Enheter ved HO</i>	42
<i>Økonomiske hovedtall HO</i>	42
<u>MÅL OG PRIORITERINGER FOR HELSE- OG OMSORGSAVDELINGEN</u>	42
<i>Hovedmål</i>	42
<i>Utfordringer og tiltak</i>	43
<i>Hvordan møte framtidens utfordringer og krav</i>	44
<u>FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR HO 2017 – 2020</u>	46
<i>Kommentarer til noen driftsmessige endringer ved HO</i>	47

<i>Forslag til driftsmessige reduksjoner ved HO</i>	48
<u>ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN</u>	48
<u>FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR HO</u>	48
<i>Kommentarer til investeringene ved HO</i>	49
KOMMENTARER KNYTTET TIL KULTUR- OG OPPVEKSTSAVDELINGEN (KO)	50
<u>NØKKELDATA FOR KULTUR- OG OPPVEKSTAVDELINGEN (KO)</u>	50
<i>Enheter ved Kultur- og oppvekstavdelingen</i>	50
<i>Økonomiske hovedtall KO</i>	50
<u>MÅL OG PRIORITERINGER FOR KULTUR- OG OPPVEKSTAVDELINGEN</u>	50
<i>«Fra utenforskap til inkludering»</i>	50
Barnehage	52
Skole	52
SFO	52
Barnevern	53
Voksenopplæringen	53
Kulturavdelingen	53
<u>FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR KULTUR- OG OPPVEKSTAVDELINGEN 2017 – 2020</u>	54
<i>Kommentarer til driftsmessige endringer ved Kultur- og oppvekstavdelingen</i>	54
<i>Forslag til driftsmessige reduksjoner ved Kultur- og oppvekstavdelingen</i>	55
<i>Oversikt over beregnet barnehagetilskudd til private barnehager for 2017</i>	56
<u>ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN</u>	56
<i>Kommentarer knyttet til barnehagesatsene / foreldrebetaling for opphold</i>	56
<i>Kommentarer knyttet til tilbud ved Kulturskolen</i>	57
<u>FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR KULTUR- OG OPPVEKSTAVDELINGEN</u>	57
<i>Kommentarer til foreslåtte investeringer ved Kultur- og oppvekstavdelingen</i>	57
ENDR. INNENFOR PLANTEKNISK UTVALG SITT ANSVAR	59
<u>ANSVARsomRÅDE/ENHETER FOR UTVALGET</u>	59
KOMMENTARER KNYTTET TIL TEKNISK AVDELING	59
<u>NØKKELDATA FOR TEKNISK AVDELING</u>	59
<i>Enheter ved Teknisk avdeling</i>	59
<i>Økonomiske hovedtall Teknisk avdeling</i>	59
<u>MÅL OG PRIORITERINGER FOR TEKNISK AVDELING</u>	59
<u>FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN FOR TEKNISK AVDELINGEN 2017 – 2020</u>	60
<i>Kommentarer til driftsmessige endringer ved Teknisk avdeling</i>	60
<i>Driftsmessige reduksjoner ved Teknisk avdeling</i>	61
<i>Informasjon om forhold som burde vært lagt inn</i>	62
<u>ENDRINGER I BRUKERBETALINGER FOR TJENESTER VED AVDELINGEN</u>	62
<i>Endringer i generelle priser</i>	62
<i>Endring av husleie – til gjengs leie</i>	62
<i>Endringer i kommunale gebyrer for vann og avløp</i>	62
<i>Reduksjon i Avløpsgebyr</i>	62
<i>Reduksjon i Vanngebyr</i>	63
<i>Endringer i Feiegebyr</i>	63
<i>Endringer i Renovasjonsgebyr</i>	63
<i>Dato for fakturering av kommunale gebyr</i>	63
<u>SAMLET ENDRING I KOMMUNALE GEBYR FOR 2017 (OPPGITT I KR)</u>	64
<u>FORVENTET ENDRING I KOMMUNALE GEBYR FOR PERIODEN 2005 - 2020</u>	64
<u>FORSLAG TIL INVESTERINGER INNENFOR TEKNISK AVDELING</u>	65
<i>Investeringer innenfor Teknisk avdeling – vann- og avløpssektoren</i>	65
<i>Investeringer innenfor Teknisk avdeling – kommunal del</i>	66
<i>Kommentarer knyttet til investeringsprosjekt ved Teknisk avdeling</i>	66
<i>Salg av tomter og bygninger</i>	67
<i>Forslag til investeringsmessige reduksjoner ved Teknisk avdeling</i>	67
LIKVIDITETSMESSIG SITUASJON	68
FINANSIERING AV FORESLÅTTE INVESTERINGER	69
<i>Informasjon om Start-lån</i>	69

<i>Informasjon om bruk av lån i økonomiplan</i>	70
GJELDSSITUASJON FOR EIGERSUND KOMMUNE	70
<u>GJELDSUTVIKLINGEN I ØKONOMIPLANPERIODEN</u>	70
<u>MULIGE TILTAK FOR Å REDUSERE GJELDEN TIL EIGERSUND KOMMUNE</u>	71
AVSETNINGER/DISPONERINGER FOR BUDSJETTET	72
PERSONALMESSIGE FORHOLD OG ANTALL STILLINGER	74
<u>ANTALL ÅRSVERK I EIGERSUND KOMMUNE - UTVIKLINGSTREKK</u>	74
<i>Antall årsverk pr. 01.10.2016:</i>	74
<i>Antall årsverk pr 01.10.2015:</i>	74
<u>UTVIKLINGSTREKK ANTALL ÅRSVERK I EIGERSUND KOMMUNE</u>	74
<u>ÅLDERSFORDELING – ANSATTE</u>	76
<u>PERSONALPOLITISK PLAN</u>	76
<u>LIKESTILLING/ MANGFOLD</u>	76
<u>SYKEFRAVÆR EIGERSUND KOMMUNE FOR PERIODEN 2012 – 2016:</u>	77
<u>PERSONALFORVALTNING - HELSE, MILJØ OG SIKKERHET</u>	78
<u>KOMPETANSEHEVENDE TILTAK</u>	79
VEDLEGG TIL RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG	80
VEDLEGG 1 - DRIFTSMESSIGE FORHOLD SOM IKKE ER MED	80
VEDLEGG 2 – INFORMASJON OM OMRÅDEREGULERING EIE OG REVIDERING AV KOMMUNEPLANENS SAMFUNNS- OG AREALDEL	81
<i>Områderegulering Eie</i>	81
<i>Revidering av kommuneplanen</i>	82
VEDLEGG 3 – KONSEKVENSER I STATSBUK. FOR EIGERSUND – B2017	82
VEDLEGG 4 – NOTAT OM DIGITALISERINGSPROSJEKT VED SENTRALADM	82
VEDLEGG 5 – BUDSJETTINNSPILL EIGERSUND KIRKELIGE FELLESRÅD	82
VEDLEGG 6 – BUDSJETTINNSPILL KONTROLLUTVALGET	82
VEDLEGG 7 – OVERSIKT OVER FOND I EIGERSUND KOMMUNE	83

BUDSJETTERT OVERSKUDD I ØKONOMIPLANPERIODEN

Økonomiske mål for Eigersund kommune

Iht. kommuneloven er det ikke tillatt å legge frem et kommunebudsjett (eller økonomiplan) som ikke er i balanse. Dvs. at det må være balanse i både hele økonomiplanperioden og det enkelte år. Rådmannens forslag legger opp til et overskudd (balanse) i perioden. Budsjettert overskudd – etter avsetninger/bruk av fond - utgjør 39.000 kroner for 2017. Samlede driftsinntekter for Eigersund kommune er i 2017 budsjettert til å utgjøre 1.146.347.000 kroner. Utfordringen for Eigersund kommune er nå reduserte inntekter (herunder skatt) og økende utgifter (bla. finansutgifter), samtidig som befolkningsveksten er begrenset og ikke vil kunne finansiere økte utgifter. Ut fra det foreslås det ulike tiltak – herunder endring i eiendomsskatten og omstilling.

KS og Det teknisk beregningsutvalg (TBU) opererer med en anbefaling på et netto driftsoverskudd for kommunene på 1,75% av driftsinntektene. Dette for å ha en sunn kommuneøkonomi over tid. For Eigersund kommune ville dette i 2017 ha utgjort ca. 20 millioner kroner. Netto driftsoverskudd i 2017 er budsjettert til -37.514.000 kroner. En vil ikke nå målet til KS og TBU om et netto driftsoverskudd på 1,75% av driftsinntektene for Eigersund kommune i perioden 2017 – 2020.

Eigersund kommune må ha overskudd over flere år for å få egenkapital til investeringer som kommer. Dette vil omfatte omfatter både økte inntekter og omstillinger for å forbedre situasjoner.

Budsjettert mindreforbruk (overskudd) 2017 - 2020

I rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan fremkommer følgende resultat for de siste årene – samt for kommende økonomiplanperiode 2017 – 2020:

2002:	Underskudd på 19.605.000 kroner (dekket inn i 2004 – 2005)
2003:	Underskudd på 6.901.000 kroner (dekket inn i 2004 – 2005)
2004:	I balanse etter dekning av akkumulert underskudd. Eigersund kommune fikk et udisponert overskudd på 11.708.000 kroner i 2004. Dette ble benyttet til å dekke tidligere underskudd. I 2004 dekket vi totalt 23,4 millioner kroner i tidligere underskudd på 26,5 mill.kr.
2005:	Et samlet mindreforbruk på 11.590.985 kroner, hvorav et udisponert mindreforbruk (overskudd) på 4.144.419 kroner. Det ble det satt av 7.446.566 kroner på Driftsfondet. Netto driftsresultat var 36.382.163 kr.
2006:	Udisponert mindreforbruk var 11.673.356 kr. Netto driftsresultat var 35.003.021 kr.
2007:	Udisponert mindreforbruk var 7.949.622 kr. Netto driftsresultat var 28.531.211 kr.
2008:	Udisponert mindreforbruk var 52.835 kr. Netto driftsresultat var 26.088.340 kr.
2009:	Regnskapsmessig merforbruk (underskudd) på 22.395 kr
2010:	Regnskapsmessig balanse – dvs. overskudd på 0 kr.
2011:	Udisponert mindreforbruk var 876.983 kr. Netto driftsresultat var 20.311.602 kr.
2012:	Udisponert mindreforbruk var 139.109 kr. Netto driftsresultat var 19.688.850 kr.
2013:	Udisponert mindreforbruk var 0 kr. Netto driftsresultat var 12.296.322 kr.
2014:	Udisponert mindreforbruk var 11.136 kr. Netto driftsresultat var 2.833.417 kr.
2015:	Udisponert mindreforbruk var 1.691.073 kr. «Korrigert netto driftsresultat» var 43.642.571 kr. I korrigert netto driftsresultat har en trukket ut avsetningen til selvkostfond. Netto driftsresultat (inkluder mindreforbruk innenfor selvkostområdet) var på 68.693.758 kroner.
2016:	Budsjettert til å ha et mindreforbruk (overskudd) på 90.000 kr. Netto driftsresultat er budsjettert til et underskudd på -30.511.500 kroner.
2017:	Budsjettert til å ha et mindreforbruk (overskudd) på 39.000 kr. Netto driftsresultat er budsjettert til å ha et underskudd på -37.514.000 kroner.
2018:	Budsjettert til å ha et mindreforbruk (overskudd) på 424.000 kr. Netto driftsresultat er

- 2019:** budsjettert til et underskudd på -23.911.000 kroner.
 Budsjettert til å ha et mindreforbruk (overskudd) på 884.000 kr. Netto driftsresultat er budsjettert til et underskudd på -6.143.000 kroner.
- 2020:** Budsjettert til å ha et mindreforbruk (overskudd) på 2.919.000 kr. Netto driftsresultat er budsjettert til et underskudd på -8.388.000 kroner.

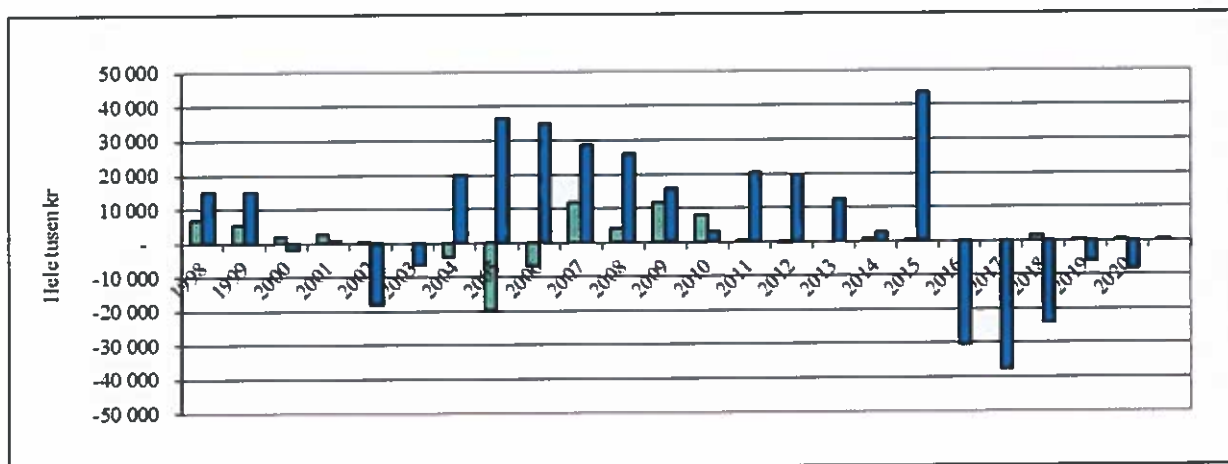
Totalt for økonomiplanen 2017 – 2020 har rådmannens fremlagte forslag et samlet mindreforbruk (driftsoverskudd) på 4.266.000 kroner. Midlene er budsjettert avsatt på Driftsfondet. En påpeker at dette baserer seg på gitte forutsetninger og beregnet overskudd er for lite – både for det enkelte år og for perioden totalt sett. Budsjetterte overskudd gir ikke den økonomiske trygghet og stabilitet som tjenesteproduksjonen trenger. Rådmannen vil gjennom perioden jobbe for å forbedre denne situasjon.

Regnskapsmessig og budsjettmessig driftsresultat

I det kommunale regnskapet har vi både **brutto driftsresultat** (før finansposter), **netto driftsresultat** (etter finansposter, men før interne avsetninger til fond og bruk av fond) samt **regnskapsmessig mer / mindre forbruk**. Sistnevnte forhold er etter at samtlige avsetninger eller bruk av fond er foretatt. Regnskapsmessig mer / mindre forbruk er sluttlinjen (hvor et eventuelt underskudd kommer frem – eller et udisponert overskudd).

For å kunne sammenlikne de siste år best har vi i tabellen valgt å benytte:

- Netto driftsresultat (markert med blå stolpe). Avhengig av bruk av fond viser den negative tall for perioden. Dette henger sammen med bruk av fondsmidler – for eksempel i 2008 hvor overføringer fra 2007 gir negative tall.
- Regnskapsmessig mer / mindre forbruk, dvs. etter budsjettert avsetning til driftsfond eller budsjettert bruk av driftsfond (markert med grønn stolpe).

Tabellen og oversiktene viser store svingninger. Det er derfor viktig at Eigersund kommune setter av penger på ulike fond når økonomien tillater det, noe som vi klarte i enkelte perioder.

Samlede økonomiske hovedtall for Eigersund kommune

Eigersund kommune har følgende hovedtall i fremlagt forslag til budsjett:

Samlede driftsinntekter i 2017

Samlede inntekter for Eigersund kommune er i 2017 budsjettert til å utgjøre 1.146.347.000 kr.

Samlet investeringsbudsjett for økonomiplanperioden

Samlede investeringer i anleggsmidler for Eigersund kommune i perioden 2017 – 2020:

- 2017 – 166.315.000 kroner
- 2018 – 302.365.000 kroner
- 2019 – 149.350.600 kroner
- 2020 – 79.750.000 kroner
- Samlede investeringer for perioden 2017 – 2020 er på 697.780.000 kroner.
- I tillegg til dette ligger tildeling av Start-lån (lån som Eigersund kommune viderefremidler / låner ut til andre) som er totalt på 80 millioner kroner for perioden. Iht. regnskapsforskriftene skal disse føres i investeringsbudsjettet.
- En vil komme tilbake til en nærmere beskrivelse av investeringsbudsjettet.

DEN VIDERE FREMDRIFTSPLAN FOR BUDSJETTET 2017

Hvem	Hva	Tidspunkt
Regjeringen	Fremleggelse av forslag til statsbudsjett 2017.	06.10.2016
Rådmannen	Presentasjon av rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan 2017 – 2020.	02.11.2016
Felles brukerutvalg	Avgi høring til Formannskapets behandling.	16.11.2016
Arbeidsmiljøutvalget (HAMU)	Avgi høring til Formannskapets behandling.	14.11.2016
Administrasjonsutvalget	Avgi høring til Formannskapets behandling.	14.11.2016
Planteknisk utvalg	Avgi høring til Formannskapets behandling.	22.11.2016
Levekårsutvalget	Avgi høring til Formannskapets behandling.	
Formannskapet	Behandle budsjett og øk.plan 2017 – 2020.	23.11.2016
Formannskapet	Behandle budsjett og øk.plan 2017 – 2020.	30.11.2016
"Allmennheten"	Budsjettet ligger ute til offentlig ettersyn.	01.12.16 - 19.12.16
Kommunestyret	Vedta budsjett og øk.plan 2017 – 2020.	19.12.2016
Stortinget	Vedta statsbudsjett.	Desember 2016

ADMINISTRASJONENS FORSLAG TIL BUDSJETTVEDTAK

1. Rådmannens forslag til drifts- og investeringsbudsjett for Eigersund kommune for 2017 vedtas.
2. Inntektsskatten for 2017 utliknes etter de satser som Stortinget bestemmer.
3. Formuesskatten til kommunen for 2017 utliknes etter de satser som Stortinget bestemmer.
4. Marginavsetning av innbetalt skattebeløp settes til 9%.
5. Budsjetttrammene for 2017 for Eigersund kommune fastsettes som bindende for virksomheten og må ikke overskrides uten at det skjer etter samtykke fra bevilgende myndigheter etter fullmakter gitt i reglement for delegering av myndighet i budsjettsaker.
6. Fra 01.01.2017 settes renovasjonsgebyret til
 - a. 2.850 kroner for boliger.
 - b. 1.550 kroner for hytter/fritidsboliger.
 - c. 2.615 kroner for septiktømming (standard tank)
 - d. Alle beløp er oppgitt eksklusiv merverdiavgift.
 - e. Dalane Miljøverk IKS fakturerer alle beløp for Eigersund kommune.
7. Fra 01.01.2017 settes gebyrene knyttet opp mot forbruk (målt forbruk etter måler eller areal samt abonnement) av vann ned med 60% i forhold til 2016.

8. Fra 01.01.2017 settes gebyrene knyttet opp mot forbruk (målt forbruk etter måler eller areal samt abonnement) av avløp ned med 40% i forhold til 2016.
9. Rådmannen får fullmakt til å foreta følgende stillingsøkninger:
 - a. Bemanning ved grunnskolene knyttet til nytt skoleår fra 01.08.2017.
 - b. Bemanningen ved barnehagene knyttet til nytt barnehageår fra 01.08.2017.
 - c. Stillinger knyttet til budsjettmessige endringer vedrørende tiltak.
 - d. Endringer som følge av prosjekt og prosjektmidler innenfor tjenesteproduksjon.
10. For 2017 legges det opp til en samlet låneramme på 140.100.000 kroner (inkludert Startlån). Lånene gis løpetid i samsvar med kommunelovens bestemmelser i paragraf 50. Avdragstid på nye lån settes til maksimalt 40 år.
11. Eigersund kommune betaler avdrag etter minimumsavdragsprinsippet iht. Kommunelovens §50 pkt 7a.
12. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp likviditetslån / økt trekkrettighet på bankkonto innenfor en kredittamme begrenset oppad til 50 millioner kroner. Likviditetslån / økt trekkrettighet må være innfridd innen årets utgang.
13. Det tas opp kommunale etableringslån (Startlån) til videre utlån på 20.000.000 kroner. Nedbetalingstid for Eigersund kommune settes lik Husbankens vilkår.
14. Rådmannen gis fullmakt til å godkjenne lånevilkår innenfor nevnte lånerammer.
15. Driftsbudsjettet vedtas på netto rammer for den enkelte avdeling.
16. Endringer knyttet opp mot 1A (økonomiske rammer) fremmes som sak for Kommunestyret.
17. 100% av mindretgiftene i forhold til vedtatt budsjett gjøres overførbare til 2018 – forutsatt driftsoverskudd.
18. Ubrukte investeringsmidler i forhold til vedtatt budsjett gjøres overførbare til 2018.
19. Ved mindreforbruk i avdelingene og enkelt ansvar, har rådmannen fullmakt til å sette av inntil 100% av mindreforbruket innen drift på driftsfond – forutsatt driftsoverskudd.
20. Det enkelte hovedutvalg gis fullmakt til å disponere respektive avdelingers poster samt å foreta flyttinger innenfor egen økonomisk ramme, for den enkelte avdeling.
21. Formannskapet skal snarest underrettes dersom det viser seg at bevilgende midler ikke vil bli tilstrekkelig, eller de oppførte inntektsanslag vil svikte.
22. Rådmannen får fullmakt til å fordele midler fra den sentrale lønnsporten i Kap. 7 til avdelingene i forbindelse med lønnsforhandlingene.
23. Rådmannen får fullmakt til å omarbeide Kap. 7.
24. Rådmannen får fullmakt til å se IKT-prosjektene under ett.
25. Rådmann får fullmakt til å justere husleiene (utleie) ved kommunale eiendommer til gjengs leie fortløpende.
26. Pris for kommunale tjenester – som ikke er endret gjennom egne reguleringer – justeres i den grad det er mulig med 5%. De inntektene som kan, justeres fra 1/1-2017 og omfatter også Kulturskolens tilbud.
27. Skatteinntekter og rammetilskudd (løpende inntektsutjevning) ut over eventuelt justert budsjett settes av på "Skattereguleringsfondet".
28. Et eventuelt mindreforbruk innenfor finanskostnadene (renter og avdrag) settes av på "Finansfondet". I forbindelse med avlegging og behandling av årsregnskapet tar kommunestyret stilling til disponeringen av (eventuelt) avsatte midler – herunder til ekstraordinær nedbetaling av gjeld.
29. Et positivt premieavvik – ut over budsjett - settes av på "Premieavviksfondet". Kostnader relatert til tidligere positive premieavvik dekkes av "premieavviksfondet" og / eller et positivt premieavvik i kalenderåret.
30. Ved tilførsel av mer midler avsettes disse til driftsfondet eller investeringsfond.
31. For eiendomsskatt 2017 vedtas følgende:

- a. Den generelle skattesatsen for de skattepliktige eiendommer settes til 7 promille.
- b. Med hjemmel i eiendomsskattelovens § 12 bokstav a settes skattesatsen for bolig- og fritidseiendommer til 4 promille.
- c. Det gis ikke bunnfradrag på bolig/fritidsbolig.

ADMINISTRASJONENS FORSLAG TIL ØKONOMIPLAN VEDTAK

1. Rådmannens forslag til Økonomiplan 2017 - 2020 vedtas og drifts- og investeringsrammer legges til grunn ved kommunens budsjettarbeid og øvrige planleggingsvirksomhet.
2. Neste rullering av økonomiplan finner sted høsten 2017.

RÅDMANNENS OPPSUMMERING OG KOMMENTARER

Utgangspunkt for budsjettbehandlingen

Utgangspunktet for budsjettet for 2017 (B2017) er justert budsjett for 2016. Rådmannen viser her til økonomirapporten for perioden januar – september 2016, som ble behandlet og vedtatt av Kommunestyret 31.10.2016. Med justert budsjett mener vi budsjettet for 2016 som kommunestyret vedtok i desember 2015 – korrigert med de endringer som fremkommer i forbindelse med økonomirapporter og/eller egne saker i 2016.

Det er alltid knyttet usikkerhet til fremtidige forhold. Det gjelder også for kommunens virksomhet og påvirker selvsagt budsjettbehandlingen for 2017. Fremlagt budsjett er preget av en situasjon hvor reduksjoner innenfor oljenæringen fører til økt arbeidsledighet i gitte deler av Norge – herunder Rogaland. Endringene i oljenæringen fører også til reduksjon i antall oppdrag for bla. norsk verftsindustri – som i neste omgang gir konsekvenser for Eigersund kommune.

Kommuneplanens handlingsplan er økonomiplan

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens viktigste overordnede plan. Samfunnsdelen er mer enn et styringsdokument. Den er med å definere og formidle kommunens identitet og hvor en vil. Perspektivet i samfunnsdelen må være langsiktig, men satsingsområder med mål og strategier må være utformet på en måte som gjør at de gir føringer for arbeide i virksomhetene, og for arbeide med handlingsdel med økonomiplan.

Skal vi få til en velfungerende samfunnspolitikk i tråd med lov og forsvarlighet er vi avhengig av en god sammenheng mellom politikk og økonomi. God økonomistyring gir økt politisk handlingsrom, både på kort og lang sikt. Samtidig trenger virksomhetsstyringen klare politiske føringer for hva som er kommunestyrets satsingsområder og hovedstrategier. Disse føringene legges i kommuneplanens samfunnsdel.

Arbeidsdelingen i det kommunale plansystemet

Planene i det kommunale plansystemet må ha en god funksjon i forhold til hverandre.

I oversikten nedenfor er det vist hvilken funksjon de ulike planene har.

Kommuneplan	Kommunedelplan	Fag- og temaplaner	Handlingsdel med økonomiplan
<p>“Visjon og satsingsområder”</p> <p>PBL § 11</p> <ul style="list-style-type: none"> • Visjon • Satsingsområder • Hovedtrekk arealbruk 	<p>“Eventuell utdyplng av kommuneplanen”</p> <p>PBL § 11</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samfunnstema • Areal- for en del av kommunen 	<p>“Konkretisering”</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hovedmål og delmål for område/tema • Forslag til tiltak 	<p>“Prioriteringer og tildeling av ressurser”</p> <p>PBL § 11 og KL § 44</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oppfølging av satsingsområder i samfunnsdelen • Sortering og prioritering av tiltak fra fag- og temaplaner og eventuelle kommunedelplaner • Fordeling av driftsbudsjett og investeringer i fireårsperioden
<p>PBL viser til plan- og bygningsloven, og KL viser til kommuneloven. I tillegg til planene vist i oversikten lages det virksomhetsplaner som vedtas administrativt og er nært knyttet opp mot årsbudsjettet.</p>			

I kommuneplanens samfunnsdel tas kommunens situasjon og de langsiktige samfunnstrendene opp til diskusjon. Som for eksempel utviklingstrekk knyttet til befolkning, næringsliv, innbyggernes forventninger til kommunens tjenester, skole, boligpolitikk og miljøutfordringer. Dette er også forhold som har stor betydning for kommunens økonomiske situasjon og økonomiplanlegging.

Skal plansystemet fungere må samfunnsdelen føringene for arbeidet med handlingsdel med økonomiplanen. Gjør den ikke det, mister samfunnsdelen mye av sin funksjon.

Kommuneplanen skal etter § 11-1 ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommunelovens § 44 kan inngå i handlingsdelen. I handlingsdelen med økonomiplan bør det gis en beskrivelse av hvordan føringene i samfunnsdelen følges opp. Ved å koble handlingsdelen sammen med økonomiplan blir det generelt lettere å forstå økonomiplanen. En ønsker fremover å ha en samlet økonomiplan med handlingsdel for å få frem disse koblingene. Dette må bygges opp over tid.

Det er viktig å få til en god sammenheng mellom samfunnsdelen og den årlige rulleringen av handlingsdel med økonomiplan. Det er noen viktige prinsipper som må følges for at en skal få dette til:

- Kommunens administrative ledelse er opptatt av at det skal være en sammenheng.
- Samfunnsdelen har tydelige satsingsområder og er aktuell (revidert etter behov).
-

Satsingsområdene i samfunnsdelen følges opp og synliggjøres i handlingsdel med økonomiplan. Enten ved at det under tjenesteområdene synliggjøres hvordan samfunnsdelens satsingsområder følges opp med tiltak og aktiviteter, eller ved at handlingsdelen bygges opp

Forslag til statsbudsjett for 2017 – informasjon og kommentarer

Rådmannen trekker her frem noen spesielle forhold for Eigersund kommune.

Totalt sett beregner staten at kommunesektoren har et samlet driftsbudsjett på 489 milliarder kroner i 2017. Staten anslår dette som en samlet økning på 2,4% fra 2016.

Kommunesektorens samlede inntekter (og utgifter) utgjør ca. 18% av brutto nasjonalprodukt til Fastlands-Norge.

Realveksten i kommunesektorens inntekter i 2017 er anslått slik (i forhold til 2016):

- Realveksten i kommunesektorens inntekter for 2017 er beregnet slik:
 - Frie inntekter – 4,1 mrd kr
 - Frie inntekter med oppgaver – 0,3 mrd kr
 - Øremerkede tilskudd – -1,3 mrd kr (øremerkede tilskudd – gjelder ikke EK)
 - Gebyrinntekter – 0,4 mrd kr
 - *Samlede inntekter (sum) – 3,4 mrd kr*
- Det ligger inne føringene av midler i rammen til kommunene. Disse er videreført av rådmann.
 - Realveksten i frie midler for kommunene (4,1 mrd kr) skal dekke følgende forhold iht. proposisjonen til Stortinget fra KMD:
 - 300 mill. kr til økt satsing på rusfeltet
 - 100 mill. kr rehabilitering/habilitering

- 150 mill. kr til tidlig innsats i skolene
- 50 mill. kr til økt satsing innenfor helsestasjons-/skolehelsetjenesten
- 400 mill. kr til fleksibelt barnehageopptak
- 2.100 mill. kr til demografiske endringer
- 900 mill. kr til økte pensjonsutgifter
- Endringer i rammetilskuddet – hvor beløpet ikke er direkte oppgitt.

Nye statlige endringer i B2017

I forslag til statsbudsjett ligger det inne betydelige føringer for kommunene – knyttet opp mot hvordan gitte midler skal disponeres. Dette er forhold som rådmannen har tatt hensyn til i sitt budsjettforslag og hvor de økonomiske konsekvensene av forslag til statsbudsjett er lagt med som vedlegg. Rådmannen viser til at dette også omfatter forhold på øremerkede midler og/eller forhold som den enkelte kommune må søke direkte på.

Vertskommunetilskuddet i statsbudsjettet

Tilskuddet videreføres – korrigert for naturlige endringer (fracfall). Det en viser til er at det er et krav om at vertskommunene fører prosjektregnskap for tilskuddet. Kommunene må kunne framvise dette til Helsedirektoratet ved forespørsel.

Vertskommunetilskuddet er beregnet til å utgjøre 53.000.000 kroner i 2017. Dette føres som en inntekt i driftsbudsjettet og basert på ny informasjon settes det ikke av midler til fond. En påpeker at dette vil bli gjennomgått og vurdert løpende i forbindelse med utarbeidelse av prosjektregnskap for det enkelte år.

Samlet økonomisk endring for Eigersund kommune fra 2016 til 2017 – samt dekning

Det er endringer som gjør at sammenlikningen mellom 2016 og 2017 blir vanskelig. Dette henger sammen med skatteinngang og endringer knyttet opp mot rammetilskuddet. En må videre ta hensyn til forhold som ligger i ny økonomisk ramme, men som gir klare føringer på disponering. I det videre tar rådmannen utgangspunkt i det som ligger i justert B2016 – for 2017.

Det ligger innen flere moment i Statsbudsjettet som ligger i rammetilskuddet og som får økonomiske konsekvenser for Eigersund kommune. Rådmann har lagt dette inn i de økonomiske rammene for den enkelte avdeling. Dette omfatter følgende forhold (alle tall er oppgitt i hele tusen kroner):

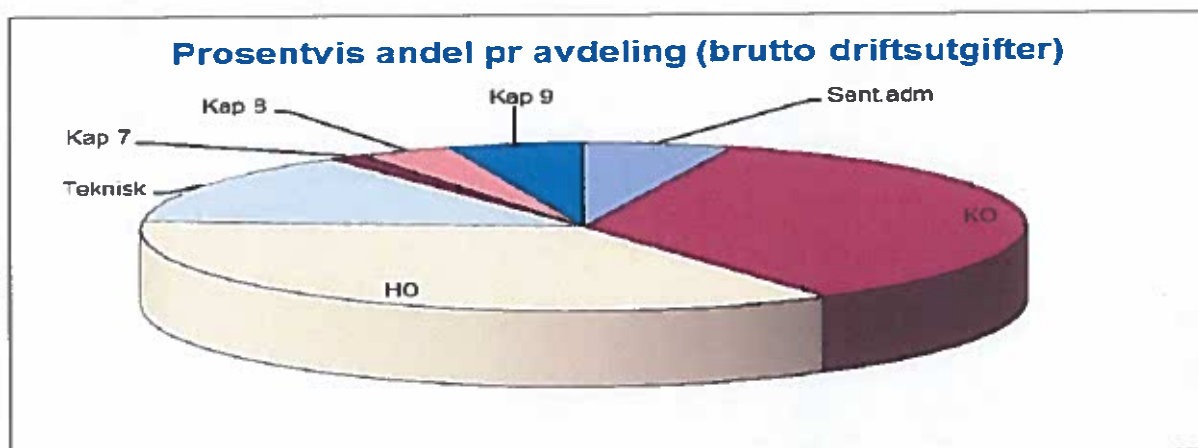
Forhold - tekst i st.bud	Avd	2017
Innlemming boligsosialt kompetansetilskudd	HO	16
Innlemming boligsosialt tilskudd	HO	28
Innlemming tilskudd frivillighetssentraer	HO	365
Ny naturfagtime - helårsvirkning	KO	320
Gratis kjernetid barnehage 3 åringer	KO	80
Øyeblikkelig hjelp	HO	242
Aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere	HO	168
Avvikling diagnoseliste fysioterapi	HO	-489
Økte utgifter barnehager - botidskrav bostøtte	KO	8
Helsestasjoner og skolehelsetjenesten	HO	187
Utdanning deltidsbrannpersonell	TA	0
Sum		925

I de frie inntektene som Eigersund kommune har så øker disse med ca. 26 millioner kroner fra justert budsjett 2016 til 2017. Utgiftene ved avdelingene har økt med ca. 44 millioner kroner. Ut fra dette har vi en underbalanse i forhold til midler fra statsbudsjettet. Det har derfor vært nødvendig å bruke av fondsmidler og hvor det igangsettes omstillingsprosesser.

Det har også vært nødvendig å nedjustere forventende inntekter, fra økonomiplan i perioden 2016 – 2019, både knyttet opp mot budsjettet utbytte fra Dalane energi, skatt og eiendomsskatt på vindmøller. I økonomiplan for perioden 2016 – 2019 ble det budsjettet med eiendomsskatt på vindmøller i 2017 på totalt 11.940.000 kroner. Denne inntekten kommer først i 2018 og da med redusert beløp (totalt 7,0 millioner kroner).

Økonomisk fordeling av budsjettmidler

Figuren nedenfor viser hvordan budsjettmidlene er disponert mellom avdelingene. Med brutto driftsutgifter menes de pengene som avdelingene har som brukes til drift (utgifter).

For 2017 er brutto driftsutgifter (kostnader) fordelt på følgende måte mellom avdelingene:

Avdeling	Budsjett 2017	Prosentvis andel	Budsjett 2016	Prosentvis andel
Sent.adm	71 123	5,5 %	67 571	5,3 %
KO	461 488	35,5 %	445 935	34,9 %
HO	462 607	35,5 %	450 510	35,3 %
Teknisk	180 366	13,9 %	177 081	13,9 %
Kap 7 - Fellesutg.	17 520	1,3 %	29 417	2,3 %
Kap 8 - Skatt/ramme	44 000	3,4 %	44 000	3,4 %
Kap 9 - Finans	64 639	5,0 %	61 505	4,8 %
TOTALT	1 301 743	100 %	1 276 019	100,00 %

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

En viser til at budsjett 2017 her viser brutto driftsutgifter i hele tusen kroner. Videre er det gitte ansvar som har betydelige inntektsposter (som ikke fremkommer i denne tabellen). En peker videre på at under Kap. 7 ligger det felles poster – bla. lønnspotten – som blir overført til avdelingene i løpet av driftsåret.

Hvis vi derimot ser på netto driftsutgifter for den enkelte avdeling viser vi til følgende tabell:

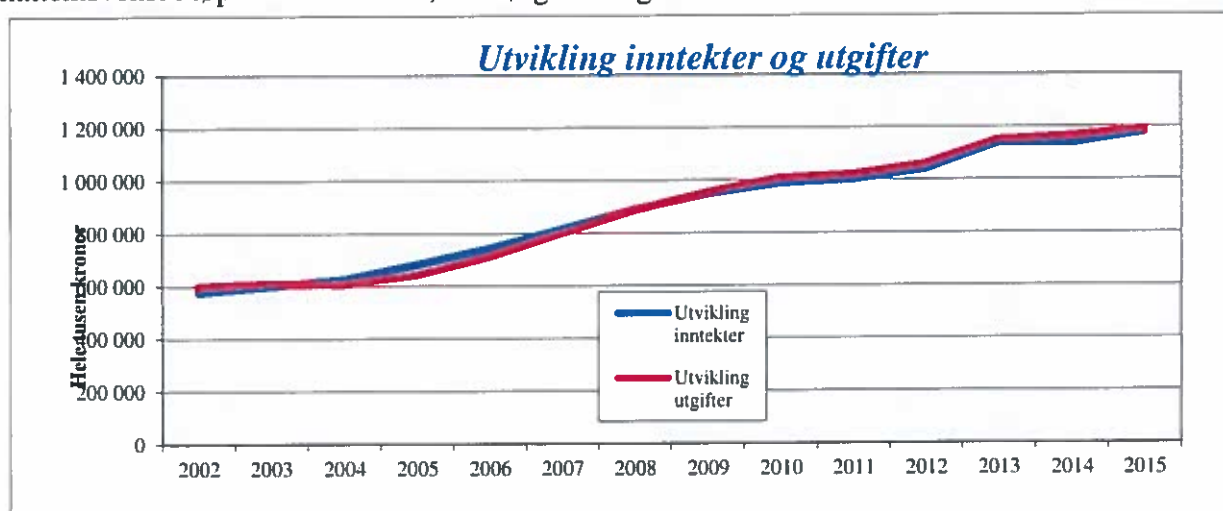
Avdeling	Budsjett 2016	Prosentvis andel
Sent.adm (inkl. tilskudd Kirken)	63 974	6,8 %
KO	382 761	40,7 %
HO	394 269	41,9 %
Teknisk	82 947	8,8 %
Kap 7 - Fellesutg.	17 020	1,8 %
TOTALT	940 971	100 %

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Netto driftsutgifter (netto driftsramme) danner den økonomiske rammen til avdelingene. Det er kommunestyret som vedtar hvilken nettoramme den enkelte avdeling skal ha. Netto driftsramme fremkommer ved at en trekker fra inntektene som avdelingene har selv (for eksempel brukerbetalinger) fra brutto driftsutgifter (alle utgiftene avdelingen har). I denne oversikt er Kap. 8 – Skatt/tilskudd og Kap 9 – Finansposter trukket ut – da det er her inntektene som dekker netto driftsbudsjett ligger.

Økonomisk utvikling for Eigersund kommune

Vi ser i fremlagt forslag til økonomiplan for perioden 2017 - 2020 at inntektene strekkes samtidig som statlige overføringer ikke er store nok til å dekke lønnsøkning og forventet vekst. Det er helt klart at kommunene – også Eigersund kommune – har hatt en betydelig inntektsvekst i løpet av noen få år, noe følgende figur viser:

Hvis vi tar utgangspunkt i 2002 hadde vi samlede inntekter på 577,5 millioner kroner. Vi har da trukket fra bruk av frie fond. I 2004 hadde vi i forbindelse med årsregnskapet samlede inntekter på 625,6 millioner kroner. For budsjett 2016 anslår vi samlede inntekter til å utgjøre 1,3 milliarder kroner. Dette er en formidabel vekst, men som tabellen viser har utgiftene økt tilsvarende – og mer til. Her ligger en av de økonomiske utfordringene for oss.

Det er viktig å peke på at få endringer kan gi store økonomiske konsekvenser. Noen av disse forholdene kan vi styre selv, andre vil være styrt av staten (reformer, rammetilskudd og regelendringer) eller gjennom samfunnsutviklingen generelt (skatteinngang, befolkningsutvikling, ressurskrevende tjenester og økte lønnskostnader).

Presset kommuneøkonomi – med lite handlingsrom

Både budsjettet og tidligere økonomirapporter viser at økonomien gir lite handlingsrom og hvor det også er interne forhold som gjør den økonomiske situasjonen vanskelig. Det er derfor viktig å ha fokus på økonomisk styring. I dette dokument legger rådmannen til grunn driftsmessig endringer / driftsreduksjoner – knyttet opp mot omstilling.

Samtidig viser ulike dokument og dialog med andre kommuner at den økonomiske situasjonen for kommunene er presset. Det er dog grunn til å påpeke at den økonomiske situasjonen i kommunene er forskjellig.

Generelle forhold som forklarer en presset kommuneøkonomi

- Økte utgifter knyttet opp tjenesteproduksjon til enkelt brukere.
- Behov for økt tjenesteproduksjon knyttet opp mot demografi og økt behov innenfor flere områder.
- Flere beregninger (både fra KS, SSB og andre aktører) viser at behovet er høyere enn dagens økonomiske rammer tilsier. Dette bl.a. som følge av et betydelig økonomisk etterslep (både med akkumulerte underskudd og vedlikeholdskostnader) samt realisering og forventninger av nye reformer / tiltak. Kort sagt kan en si at forventningene i både Stortinget og befolkningen til den kommunale tjenesteproduksjonen er høyere enn den muligheten som de kommunale inntektene kan generere.
- Lønnsveksten har vært høyere enn det kommunesektoren har blitt kompensert med via inntektssystemet.
- Finanskostnadene har steget totalt sett, bl.a. som følge av økt lånegjeld. (Det ligger ikke inne en faktor knyttet opp mot kompensasjon for økte finanskostnader i inntektssystemet for kommunene).
- Med økningen i inntektene fra staten ligger det også statlige forventninger / krav om økt tjenesteproduksjon i form av bl.a. nye årsverk innenfor pleie- og omsorgssektoren samt økt antall timer i grunnskolen. Det ligger videre forventninger om en ytterligere økning av tjenesteproduksjon til 2017 og en forventet effektivisering på 1/2% av inntektene. Denne veksten er det vanskelig å se for seg kan skje uten økt statlig finansiering knyttet opp mot enkelt forhold.
- Økte pensjonskostnader. Når rentene er lave og pensjonsgrunnlaget i tillegg har steget som følge av økt lønn og flere ansatte er veksten i pensjonskostnadene betydelig. Endringer i pensjonen blir ikke kompensert i de økonomiske overføringene vi mottar fra staten. En kan stille spørsmål om hvorfor ett så viktig parameter ikke er med i beregningene og finner få andre forklaringer enn den økonomiske størrelsen på samlede pensjonsutgifter. Økt lønn og redusert rente fører til en dobbel effekt for kundene (kommunene).
- Nye reformer og utvidelse av eksisterende reformer. Staten og KS diskuterer hvor stor underfinansieringen på reformene har vært. Rådmannens vurdering er at det er tale om en betydelig underfinansiering. Dette knyttet opp mot både tilskudd til private barnehager og uttrekket av kommunal medfinansiering av Samhandlingsreformen.
- Endringer knyttet opp mot momsrefusjon. I realiteten fører momsrefusjonsordningen at midler trekkes ut av rammetilskuddet til kommunene og har blitt overført direkte til investeringsregnskapet.
- Den eksisterende tjenesteproduksjonen blir dyrere, som vil omfatte bl.a. følgende forhold:
 - Flere eldre. Eigarsund kommune får en økning i personer over 90 år.
 - Eksisterende brukere har behov for økt tjenestetilbud.

- Økende utvikling i forhold til behovet for ressurskrevende tjenester i barnehage- og skolesektoren samt barnevernet.
- I helse- og omsorgssektoren er det et refusjonssystem fra staten inntil en fyller 67 år når utgiftene med enkeltbrukere blir høy, mens det ikke er et slikt system i barnehage- og skolesektoren / barnevernet eller for personer over 67 år.
- En forventning – både lokalt og nasjonalt – om økende kommunal tjenesteproduksjon – som ikke blir fullfinansiert.
- Økende byggekostnader – som i neste omgang gir økte finanskostnader
- Raskere utskriving av pasienter fra helseforetakene / sykehusene.
- Endring i befolkningssammensetningen som gjør driften dyrere – og som ikke nødvendigvis er kompensert godt nok.

Forutsetninger i fremlagt budsjett og økonomiplan

I rådmannens forslag til budsjett 2017 og økonomiplan 2017 – 2020 ligger følgende forutsetninger til grunn:

- Avdragsbetaling etter minimumsavdragsprinsipp etter Kommunelovens §50 pkt 7a.
- I lite eller ingen grad prisstigning på driftsbudsjettet knyttet opp mot varer og tjenester. Dette gir en utfordring
- Et lokalt anslag for skatt og statens anslag på rammetilskuddet.
- Anslag på pensjonskostnader i perioden er basert på informasjon fra livselskapene – dette gjelder også AFP-ordningen
- Det er lagt inn en lønnsrett på 20 millioner kroner.
- Omstillingsbeløp ved den enkelte avdeling.
- Økt promillesats på eiendomsskatt.
- Reduserte kommunale gebyr.
- Dagens rentenivå fortsetter.
- Det forutsettes bruk av frie driftsfond – viser til vedlegg.

Positive indikatorer (mulige scenarier)

- I første omgang er lav og stabil rente positivt.
- Fokuset på manglende sykehjemsplasser kan føre til økte overføringer til kommunene.
- En positiv avgjørelse knyttet opp mot Verran-saken for gjenstående år. Saken henger sammen med at utenlandske arbeidstakere ble skattet i en annen kommune enn Eigersund kommune. Eigersund kommune krever endring i skatteregnskapet.
- Stabile energipriser.

Negative indikatorer (mulige scenarier)

- Fare for økende rente.
- Negativ skatteutvikling – ved at skatteinngangen blir lavere enn budsjetter og hvor nedtrappingen blir betydelig i årene utover i økonomiperioden.
- Økt arbeidsledighet. Kan føre til reduserte skatteinntekter – samtidig som utgiftene øker.
- Lønnsoppjøret kan bli dyrere enn det som er lagt inn i budsjettet.
- Reduserte statlige overføringer i årene som kommer.
- Formueskatten kan forsvinne – noe som utgjør 8-9 milliarder kroner for kommunene.
- Økning innenfor barnevernet.
- Økning av ressurskrevende tjenester innenfor barnehage, skole og pleie/omsorg.
- Mottak og integrering av asylsøkere

- En klarer ikke å realisere de driftstilpasninger / driftsreduksjoner som ligger inne i rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan.

Erfaringsmessig viser det seg at det vil skje endringer i løpet av året.

Konsekvenser og alternativ hvor budsjettforutsetningene ikke holder

Konsekvenser hvis budsjettforutsetningene ikke holder

Hvis budsjettforutsetningene ikke holder må vi forvente økonomisk underskudd (dvs. regnskapsmessig merforbruk). I foreslått økonomiplan er det ikke buffere som kan begrense et merforbruk. Konsekvensene av økonomisk merforbruk (underskudd) blir enten effektivisering eller reduksjon av tjenestetilbudet (samtidig viser rådmannen at vi alt har tatt ut effektiviseringsgevinster og hvor dette samtidig omfatter tjenester til brukere/våre innbyggere).

Rådmannen viser til at budsjett- og regnskapsforskriften har krav til både realisme og balanse i budsjett og økonomiplan. Dette skal også kombineres med at lovlige og forsvarlige tjenester skal leveres, uavhengig av økonomisk situasjon.

Informasjon om ROBEK

"Register om betinget godkjenning og kontroll" - er et register over kommuner og fylkeskommuner som må ha godkjenning fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet for å kunne ta opp lån eller inngå langsiktige leieavtaler, samt at lovligheten av budsjettvedtakene skal kontrolleres.

Før de nye reglene i kommuneloven trådte i kraft i 2001, måtte alle kommuner og fylkeskommuner ha en slik godkjenning fra departementet. Med de nye reglene ble godkjenningsordningen begrenset til å omfatte kommuner og fylkeskommuner med økonomisk ubalanse. Kommuneloven § 60 (§ 59 a) nr. 1 definerer hva økonomisk ubalanse innebærer:

1. *Vedtak om opptak av lån eller vedtak om langsiktig avtale om leie av bygninger, anlegg og varige driftsmidler som kan påføre kommunen eller fylkeskommunen utgifter ut over de fire neste budsjettår, er ikke gyldig før det er godkjent av departementet, dersom:*
 - *kommunestyret eller fylkestinget har vedtatt å fastsette et årsbudsjett uten at alle utgifter er dekket inn på budsjettet,*
 - *kommunestyret eller fylkestinget har vedtatt å fastsette en økonomiplan uten at alle utgifter er dekket inn på økonomiplanen,*
 - *kommunestyret eller fylkestinget etter § 48 nr. 4 har vedtatt at et regnskapsmessig underskudd skal fordeles ut over det påfølgende budsjettår etter at regnskapet er framlagt, eller*
 - *kommunen eller fylkeskommunen ikke følger vedtatt plan for dekning av underskudd.*

For de kommuner som er oppført i registeret, er følgende vedtak ikke gyldig før de er godkjent av fylkesmannen:

- Vedtak om opptak av lån og finansiell leasing
- Vedtak om leie av bygninger, anlegg, og varige driftsmidler som kan påføre kommunen utgifter utover de fire neste budsjettår.

- Lovlighetskontrollere og godkjenning av budsjett og økonomiplan.

Inntil den enkelte kommune eller fylkeskommune er oppført i registeret, kan det ikke iverksettes godkjenning som beskrevet overfor. Kommuner og fylkeskommuner som inngår kontrakter som krever godkjenning skal orientere sine medkontrahtenter om at de er satt under betinget godkjenning og kontroll.

Pr i dag er det 47 kommuner som er i ROBEK-registeret. Ingen fylkeskommuner er i ROBEK-registeret. Fra Rogaland er Haugesund og Hjelmeland kommune i registeret.

Alternativer hvis budsjettforutsetningene ikke holder

Rådmannen viser til at det foreligger følgende alternativer som er anbefalt / kan vurderes:

1. Igangsette ytterligere økonomiske driftsreduksjoner i tjenesteproduksjon – herunder mot konkrete tiltak.
2. Selge eierandeler, eiendommer eller bygg.
 - a. Må gjelde aktiva som kan avhendes i et marked (mottatt salgssum brukes til ekstraordinær nedbetaling av gjeld).
 - b. Dette bør omfatte de forhold som kan avhendes og hvor det er et marked.
 - c. En viser til at slike prosesser vil ta tid – og i gitte sammenhenger være komplisert.
 - d. Rådmannen viser at dette er forhold som pågår og som er lagt inn i budsjettet.
3. Ett alternativ til punkt 2 er betydelig høyere avkastning av våre verdier i Lyse og Dalane energi. Avkastningen i form av utbytte er lavt – sett i forhold til de eierverdiene vi besitter.
4. Kun gjennomføre investeringer hvis det kan skje uten låneopptak (dette med unntak av vann- og avløpssektoren hvor låneopptak er pålagt ved investering og som teoretisk sett skal være selvfinansierende). Slik rådmannen vurderer det er ikke dette et realistisk alternativ, basert på de behov Eigersund kommune har innenfor investering og renovering av bygg.

Kommuneøkonomien har det siste 10-året vært preget av til dels store svingninger, og selv om det i framlagt budsjett/økonomiplan 2017 – 2020 er i teknisk balanse i økonomien, må rådmannen igjen advare - på det sterkeste - mot å bruke mer penger enn det som det er lagt opp til i framlagt budsjett og økonomiplan. Rådmannen viser videre til at en bruker regnskapsmessige transaksjoner for å finansiere driften i både 2017 og for resten av perioden – dette ved at vi bruker premieavviket til å dekke driftsutgifter. Sistnevnte forhold vil over tid føre til press på likviditeten.

Rådmannen viser til at investeringene det er lagt opp til i økonomiplanen fortløpende må vurderes og noen eventuelt stoppes dersom den økonomiske situasjonen skulle utvikle seg i negativ retning. En viser til at det er investeringer som ikke er lagt inn samtidig som det påpekes at vi har bygningstilstander som er for dårlige iht. lovkrav.

Forslag til driftsreduksjoner i budsjett / økonomiplan 2017 – 2020

I rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan ligger følgende forslag til omstilling i driftsbudsjettet:

- Samlede driftsendringer ved avdelingene på følgende beløp, knyttet opp mot omstilling (økonomiske reduksjoner i netto rammen):

- I 2017:
 - 200.000 kr ved Sentraladministrasjonen.
 - 4,6 millioner kroner ved HO (inkl. vertskommunereduksjon)
 - 3,8 millioner kroner ved KO
 - 1,7 millioner kroner ved Teknisk avdeling
- For 2018:
 - 1.000.000 kr ved Sentraladministrasjonen.
 - 9,7 millioner kroner ved HO (inkl. vertskommunereduksjon)
 - 8,98 millioner kroner ved KO
 - 1,9 millioner kroner ved Teknisk avdeling
- For 2019 (helårseffekt):
 - 2.000.000 kr ved Sentraladministrasjonen.
 - 17,8 millioner kroner ved HO (inkl. vertskommunereduksjon)
 - 14,38 millioner kroner ved KO
 - 3,4 millioner kroner ved Teknisk avdeling

Det påpekes at de driftsreduksjonene som er lagt inn er lagt inn som en matematisk fordeling av en omstilling på totalt 30 millioner kroner. Dette er fordelt prosentvis etter avdelingenes netto rammer. Rådmannen legger opp til gjennomgang av tjenesteproduksjonen og hvor endringer mellom avdelingene både kan og vil komme. Rådmannen peker på at fordelingen vil tilpasses gevinstpotensialet i utredningene og forslag til tiltak.

Rådmannen viser til at det er forhold som ikke er innlagt – dvs. forhold som avdelingene har pekt på i forbindelse med budsjettprosessen. Ellers viser en til kommentarer under den enkelte avdeling som viser til konsekvensene med foreslåtte tiltak.

Inndekning av disse midler skal skje via flere omstillingsprosjekt i organisasjonen. Rådmannen kommer til å arbeide for å sette av midler i neste økonomirapport for 2016 med tanke på bruk av eksterne aktører i omstillingsprosesser. Rådmannen viser til at det vil bli foreslått ulike omstillingsprosesser og hvor dette skal skje i tett samarbeide med både tillitsvalgte og lag/foreninger i lokalmiljøet.

Forhold som rådmannen vil komme tilbake til i 2017

Rådmannen viser også til at det er forhold som en ikke legger frem i budsjettforslaget. Dette er forhold som må utredes nærmere før politisk behandling. Rådmannen viser bl.a. her til:

- Ventilasjonsanlegg innenfor skolene. Det settes av midler til renovering av bygg.
- Disponering av statlige øremerkede midler til kommuner med høy arbeidsledighet.
- Etter vedtak om organisering av Teknisk avdeling vil rådmannen komme tilbake til nødvendige maskiner/utstyr, ny brannstasjon og base for Teknisk avdeling.
- Oppfølging av foreslåtte driftstilpasninger.
- Forhold knyttet opp mot Rådhuset – herunder nytt rådhus.
- Renovering av bygg.
- Sak om Rundevoll barnehage.

ENDRINGER INNENFOR 1A (KAP. 8 og 9), SENTRALADMINISTRASJON OG FELLESOMRÅDE (KAP. 7)

Ansvarsområde/enheter

Formannskapet har et overordnet (politisk) økonomisk ansvar for Eigersund kommune. Videre ligger følgende avdelinger/enheter under Formannskapet:

- Kap. 8 Skatt og statlige tilskudd (1A - fastsettes av kommunestyret)
- Kap. 9 Finansposter (fastsettes av kommunestyret)
- Kap. 7 Fellesområde for Eigersund kommune (rådmann fullmakt til å fordele lønnsnett)
- Sentraladministrasjonen – herunder overføringene til Kirken

Kommentarer knyttet til Kap. 8 (1A)

Nøkkeldata for Kap. 8 Skatt og statlige tilskudd

Enheter ved Kap. 8

Området inneholder følgende:

- Skatt på inntekt og formue (kommunens andel)
- Eiendomsskatt
- Statlige rammeoverføringer
- Momsrefusjon
- Vertskommunetilskuddet
- Statstilskudd knyttet opp mot flyktninger
- Ulike statlige tilskudd (bla. rentefrie skolelån og tilskudd for omsorgsboliger / sykehjemsplasser).

Antall ansatte ved Kap. 8

Det er ingen ansatte ved nevnte kapittel.

Økonomiske hovedtall for Kap. 8

Moment/år	B-2017	B-2016	R-2015
Utgifter	44 000	44 801	61 701
-Inntekter/tilskudd	-1 006 945	-984 805	-965 401
Netto ramme	-962 945	-940 004	-903 700

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner. I nettorammen ligger bruk av fond, avsetning til fond og overføring til investeringsbudsjettet.

Forslag til økonomiplan for Kap. 8 Skatt/ tilskudd i perioden 2017 – 2020

Drift - endringer	2017	2018	2019	2020
Frie inntekter				
Skatteinngang	-411 500	-419 300	-433 100	-433 100
Netto inntektsutjevning	-7 500	-2 800	5 400	5 400
Rammetilskudd	-347 500	-348 500	-349 600	-349 600
Skjønnsmidler fra fylkesmannen	-1 800	-1 800	-1 800	-1 800
Ressurskrevende tjenester HO	-17 500	-17 500	-17 500	-17 500
Rente-tilskudd omsorg	-3 255	-3 205	-3 160	-3 160
Vertskommunetilskudd	-53 000	-52 000	-51 000	-50 000
Statstilskudd flyktninger	-41 000	-41 000	-41 000	-41 000
Eiendomsskatt	-42 500	-45 000	-52 000	-52 000
Eiendomsskatt vindmøller (næring)	0	-7 000	-7 000	-7 000
Momskompensasjon - drift	-18 350	-18 350	-18 350	-18 350
Investerings tilskudd GR97	-220	0	0	0
Refusjon rentefrie skolelån	-1 120	-1 020	-925	-850
Kalk. rent./avd.	-17 700	-18 500	-20 000	-22 000
Sum frie disponible inntekter	-962 945	-975 975	-990 035	-990 960

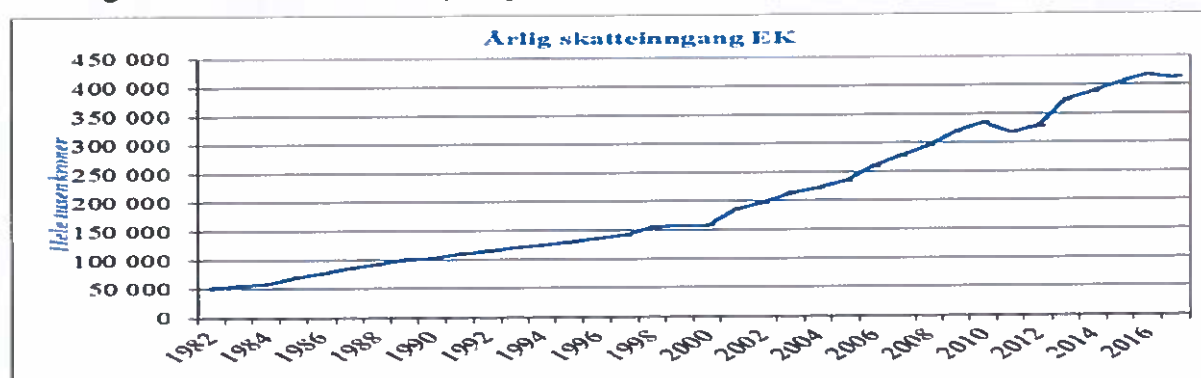
Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner. I tabelloversikten ligger IKKE bruk av fond, avsetning til fond og overføring til investeringsbudsjettet.

Kommentarer knyttet til spesielle inntekter**Forventet skatteinngang og rammetilskudd i 2017 - 2020**

Grunnlaget for skatteanslaget er basert på forventet skatteinngang og rammetilskudd – iht. lokale vurdering. Statens beregning er ikke lagt til grunn. En viser til at forventet skatteinngang for 2017 er budsjettet lavere enn skatteinngangen for 2016. Dette henger sammen med endringer som har stor konsekvens og omfatter følgende forhold:

- Arbeidsmarkedssituasjonen - inkludert arbeidsledighet.
- Situasjonen ved Aker Solutions Egersund
- Redusert innleid utenlands arbeidskraft ved Aker Solutions Egersund
- I 2016 er det engangsforhold knyttet opp mot skatteoppjøret for 2015
- Vi har i flere år hatt høyere skatteinngang enn tilsvarende kommuner. Dette er knyttet opp mot innleid utenlands arbeidskraft ved Aker Solutions Egersund. Basert på dagens situasjon forventes ikke tilsvarende forhold i 2017. Ut fra det er skattenivået blitt sammenliknet med tilsvarende kommuner og deres skattenivå.

Årlig skatteinngang for Eigersund kommune har hatt en stigning og kan vises på følgende måte, og har de siste årene hatt høyere prosentvis vekst enn landets kommuner i gjennomsnitt:

En må i denne sammenheng være klar over at skatteinngangen styres av ulike forhold, herunder:

- Lønnsutvikling og antall skatteyttere er to vesentlige forhold.
- En annen viktig faktor er kommunens andel av innkomet skatt (styres via skattøre). Den kommunale skattøren for personlige skattytere i 2017 blir videreført på 11,8% (i 2016 er denne også 11,8%).
- Fordelingen mellom rammetilskudd og skatt er styrt av statlige beregninger.
- Arbeidsledighet er høyere enn tidligere år. Rogaland er ett av de fylkene som har fått økt arbeidsledighet knyttet opp mot en negativ utvikling innenfor oljeindustrien. Vi ser videre at arbeidsledigheten i Eigersund kommune har økt.
- For Eigersund kommune er utviklingen ved Aker Solutions Eigersund viktig og betyr mye skattemessig. Her har vi gått fra mange innleide – som vi bla. fikk skatteinntekter fra til en situasjon hvor det er redusert aktivitet innenfor oljeindustrien.

Statens anslag på skatteinngang for Eigersund kommune i 2016 er 443,8 millioner kroner og 451,7 millioner kroner for 2017. I 2016 har Eigersund kommune budsjettert med en skatteinngang på 416,7 millioner kroner og 411,5 millioner kroner for 2017. Statens anslag tar utgangspunkt i historisk skatteinngang og legger til grunn samme vekst i kommende økonomiplanperiode. Dette gir oss en skatteinngang på 104,3% av landsgjennomsnittet. Videre ville dette betydd en skatteøkning på 10,2% fra 2015 til 2016. Dette er betydelig høyere enn forventet økning i landet og basert markedssituasjonen er det ikke realistisk i skrivende stund.

Tilsvarende kommuner som Eigersund kommune ligger på en skatteinngang på ca 85% - 93%. Dvs. at Eigersund kommune har ligget med høy skatteinngang de siste årene (opp i 108,9% i 2013). Dette er knyttet opp mot at Aker Solutions Eigersund har hatt mange innleide – som har skattet til Eigersund kommune. Dette vil ikke være tilfelle i 2017 og rådmannen legger forventet skatteinngang på 95% av landsgjennomsnittet. Dette er egentlig er høyt nivå sett på mot sammenlignbare kommuner og slik sett er Eigersund kommune en «skattesterk» kommune. Vi har tidligere ligger på 92% - 95%.

Samtidig så er det grunn til å peke på at ved å ligge på en forventet skatteinngang på 95% så betyr dette at Eigersund kommune får tilført 7,5 millioner kroner som tilskudd (inntektsutjevning). Ved en skatteinngang på 451,7 millioner kroner så ville vi fått et trekk på 16,2 millioner kroner.

Ut fra det er forskjellen fra statens anslag til rådmannens forslag 16,1 millioner kroner. Rådmannen peker på at statens anslag ikke er basert på lokale forhold og advarer mot å øke skatteinngangen til statens anslag og nivå.

I rådmannens budsjettforslag ligger det inne en forventet økt skatteinngang fra og med 2018 og hvor en går opp mot en skatteinngang på 100% av landsgjennomsnittet.

Forventet rammetilskudd i 2017 - 2020

Rammetilskuddet er et tilskudd som kommunene får fra staten – basert på et større antall kriterier og flere overgangsordninger. Størrelsen på rammetilskuddet blir påvirket av skatteinngangen og netto inntektsutjevning som vises. En viser til egne kommentarer knyttet til statsbudsjettet og skatteanslag.

Skjønnsmidler for 2017 - 2020

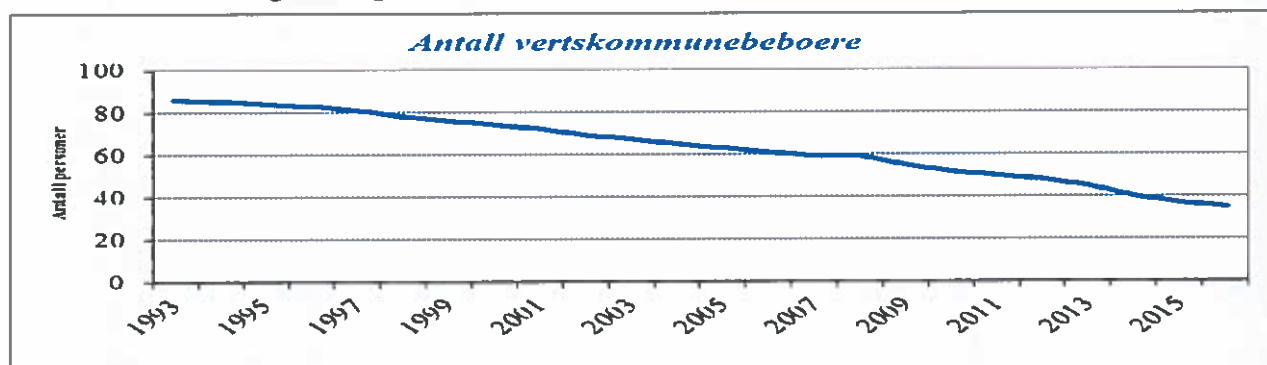
For 2017 har vi fått totalt 1,8 millioner kroner i skjønnsmidler. Dette er det samme beløpet som vi har fått de siste årene. Skjønnsmidlene blir tildelt av Fylkesmann i Rogaland som en del av rammetilskuddet. Dette er frie driftsmidler. Årsaken til at vi får skjønnsmidler henger sammen med en totalvurdering og hvor bla. kompensasjon knyttet opp mot betaling av plasser ved Uninor har blitt vektlagt. Videre informasjon har vi ikke mottatt fra Fylkesmann i Rogaland. Rådmannen viser til at Fylkesmann i Rogaland følger tidligere avtale og oppfatter dette positivt.

Endringer knyttet til reduksjon og endringer i vertskommunetilskuddet

Vertskommunetilskuddet er et tilskudd som 33 kommuner mottar som følge av at de hadde spesielt store institusjoner for mennesker med psykisk utviklingshemming i 1991.

Vertskommunetilskuddet har nå blitt lagt inn som et eget tilskudd for disse kommunene. I forslag til statsbudsjett videreføres nedtrappingsordning (som har blitt endret flere ganger). Videre ligger det inne at vertskommunetilskuddet skal være et eget tilskudd så lenge det fortsatt lever vertskommunebeboere. En viser videre til at nedtrappingsordningen er god for vertskommunene. I rådmannens budsjettforslag legges det til grunn nedtrapping av ordningen ved HO (ved naturlig bortgang) og en reduksjon av tilskuddet i perioden.

Antall brukere som omfattes av ordningen, har (som følge av naturlig bortgang) blitt redusert siden 1991 – noe følgende figur viser:

Opprinnelig var 94 personer omfattet av ordningen. I oktober 2016 omfattet ordningen 35 personer i Eigersund kommune. En viser til at det foreligger ulike beregninger knyttet opp mot vertskommunetilskuddet og hvor ordningen på sikt skal avvikles.

Vertskommunetilskuddet er beregnet til å utgjøre 53.000.000 kroner i 2016. Beløpet er beregnet basert på den informasjon vi har mottatt. Dette føres som en inntekt i driftsbudsjettet. Dvs. midlene går med til dekning av direkte og indirekte utgifter for brukerne. En påpeker at dette vil bli gjennomgått og vurdert løpende i forbindelse med utarbeidelse av prosjektrekskap for det enkelte år.

Det er videre viktig å støtte det arbeidet LVSH gjør knyttet opp mot pensjonsutgifter som vil ligge i kommunene etter at ordningen opphører. Vi har videre tatt opp at dette også vil gjelde en del bygningsmasse i kommunene.

En peker på at dette er en ordning som vil bli gradvis avviklet – i form av naturlig bortgang, men hvor ordningen vil fortsette så lenge det fortsatt er vertskommunebeboere i vertskommunene. Pr oktober 2016 har vi ett etterheng knyttet opp mot budsjetterte reduksjoner innenfor vertskommuneordningen.

Momsrefusjonsordning

Fra og med 01.01.04 ble det innført en generell momsrefusjonsordning. Utgangspunkt for denne var at all moms som kommunene betalte skulle bli refundert. Da ordningen skulle være et "nullsum-spill" for staten ble kommunene trukket for et beregnet beløp i rammetilskuddet. Momsrefusjon knyttet opp mot investeringer skal i investeringsregnskapet i sin helhet.

I løpet av 2017 kommer rådmannen til å ha en gjennomgang for å se på konsekvensene av å føre momsrefusjonen ut på den enkelte avdeling – og enhet. Dette vil føre til endringer i netto rammene for avdelingene og derfor vil rådmannen foreta en kvalitetsmessig gjennomgang. I utgangspunktet skal ikke dette ha noen konsekvens for tjenesteproduksjonen.

Ressurskrevende tjenester innenfor HO

Tilskuddet er knyttet opp mot gitte helse- og omsorgstjenester som koster mer enn 1.157.000 kroner pr bruker (som må være under 67 år). Ut over dette får vi dekket 80% - mens 20% av overskytende beløp må vi dekke som egenandel. En påpeker at det er flere utgifter knyttet opp mot denne tjenesteproduksjonen som ikke er med i tilskuddsgrunnlaget.

Økningen i innslagspunktet har økt med 50.000 kroner ut over pris- og lønnsveksten. Bare som følge av denne ekstra økningen taper Eigersund kommune 800.000 kroner.

Budsjettposten er basert på en gjennomgang av aktuelle brukere. Dette er ett forhold som rådmannen vil komme tilbake til med informasjon etter at refusjonskrav er sendt.

Statstilskudd flyktninger

Statstilskuddet er budsjetter med bakgrunn i faktiske personer – med informasjon og utregning fra flyktningetjenesten. I tillegg er kommunestyrets vedtak lagt til grunn mht. mottak av flyktninger.

Kommunene får et særskilt integreringstilskudd over 5 år ved mottak av flyktninger – etter 5 år er flyktninger et kriterie i inntektssystemet (på lik linje med andre forhold).

Endringer i betalingssatser for tjenester ved Kap. 8

Her må en skille mellom forhold som er satt av staten – for eksempel skattenivå og rammetilskudd – og *forhold som den enkelte kommune selv kan bestemme*. Den ordningen som kommunen selv kan fastsette innenfor Kap. 8 er nivå på eiendomsskatt. Dette kan skje med skattepromille og/eller bunnfradrag.

Kommentarer knyttet opp mot eiendomsskatt

I møte 12.12.2007, 15.12.2008, 14.12.2009 og 20.12.2010 fattet Kommunestyret (K-sak 125/07, K-sak 078/08, K-sak 098/09 og K-sak 085/10) følgende vedtak knyttet opp mot eiendomsskatt:

1. *Eiendomsskatten for 2010 utskrives med 6‰ av takstgrunnlaget på næringsseiendommer.*
2. *Eiendomsskatten for 2010 utskrives med 2‰ av takstgrunnlaget på "annen fast eiendom" og med et bunnfradrag på 600.000 kroner pr bolig/fritidsbolig.*
3. *Bunnfradrag tilordnes boliger og fritidsboliger.*
4. *Med bolig menes her en boenhet som består av ett eller flere rom, er bygd eller ombygd som helårs privatbolig for en eller flere personer, og har egen adkomst til rommet/rommene uten at en må gå gjennom en annen bolig. En leilighet er en bolig med minst ett rom og kjøkken. En hybel er et rom med egen inngang beregnet som bolig for en*

eller flere personer, som har adgang til vann og toalett uten at det er nødvendig å gå gjennom en annen leilighet. Bolig er fellesbegrep for leilighet og hybler.

- 5. Med fritidsbolig menes en boenhet som består av ett eller flere rom, er bygd eller ombygd som fritidsbolig for en eller flere personer og har egen adkomst til rommet/rommene uten at en må gå gjennom en annen bolig.*

Vedtaket ble fattet i forbindelse med at ny taksering har funnet sted av eiendommer i hele Eigersund kommune - for påfølgende budsjettår. I budsjettet for 2012 ble promillesatsen for næring satt opp til 7‰ fra og med budsjettåret 2013. Fra og med 2012 ble bunnfradraget tatt ut.

I møte 28/9-2015 vedtok kommunestyret følgende:

Eigersund kommune starter ikke opp noen prosess med alminnelig omtaksering nå, men baserer seg på Eiendomsskatteloven §8 A-4 Kontorjustering - fra og med skatteåret 2018.

Informasjon om lovmessige forhold innenfor eiendomsskatten

Det gjøres oppmerksom på følgende forhold:

- Eiendomsskatten er en fri inntekt. Dvs. at kommunen kan disponere inntekten til de driftstiltak (den tjenesteproduksjonen) en ønsker.
- Det er ikke lov til å fjerne bunnfradrag og sette opp promillesatsen samme år (for samme gruppe). Eiendomsskatteloven §13.1.
- Eiendomsskatten kan ligge mellom 2 og 7 promille.
- Eiendomsskatten kan ikke økes med mer enn 2 promille hvert år.
- Eiendomsskatten kan settes ned til de nevnte minstegrensene fra ett år til det neste – uansett hvor høyt skattesatsen var fra før.
- Det er lov til å ha en promillesats på "verk og bruk" og en annen på "annen fast eiendom". Dette er det kommunestyret som fastsetter. Dette er avklart med både KS Advokatene og Finansdepartementet at en slik forskjell ikke vil være i konflikt med Eiendomsskattelovens §13.1
- Det planlegges bygging av vindmøller i Eigersund kommune. I behandlingen for budsjettet for 2012 ble det i kommunestyret lagt inn forventet eiendomsskatt for vindmøller. Dette er videreført av rådmann.
- Det er videre lagt inn en økning på 10% grunnlaget fra og med 2018. Dette er et forhold en vil komme nærmere inn på i forbindelse med budsjettvedtaket for 2018. Dette er endring som vil omfatte alle som betaler eiendomsskatt.
- *Det er også viktig å påpeke at kommunestyret, vil stå fritt til å vurdere eiendomsskatten på nytt ved budsjettbehandlingen for 2017 – og det enkelte kalenderår.*

Foreslåtte endringer innenfor eiendomsskatten

Som rådmannen viser så har er det følgende faktorer som har betydning for rådmannens vurderinger:

- Redusert skatt som følge av endringer i arbeidsmarkedet og da spesielt innenfor oljeindustrien (Aker-effekten).
- Behov for økte investeringer knyttet opp mot både skolebygg (f.eks. Eigerøy skole), barnehagesektoren (Nye Rundevoll barnehage) og renovering av kommunale bygg.
- Nye og økte investeringer fører til økte finansutgifter – samtidig som inntektene blir redusert.

Rådmannen peker på behovet av foreslåtte investeringer og viser samtidig til at det vil bli fremlagt enkelt saker som vil føre til økte investeringer – det være seg både innenfor ny brannstasjon, ny base for Teknisk avdeling, renovering kommunale bygg og mulig nytt Rådhus. Dvs. at gjeldsgraden vil øke og med tilhørende økte finansutgifter.

Basert på dette finner rådmannen behov for å øke eiendomsskatten i 2017 med 2 promille og ytterligere 1 promille fra og med 2019. Dette vil gjelde privat boliger og fritidseiendommer. En viser videre til at fra og med 2018 vil samtlige eiendommer få et økt grunnlag med 10% basert på oppjustering.

Det har blitt foretatt en gjennomgang av samlede økninger på kommunale gebyr – inkludert økningen av eiendomsskatt og hvor en har tatt utgangspunkt Kostra-tallene for Eigersund kommune.

Gjennomsnittlig Kostra-pris pr «hus» i 2015 for avløp er 3.724 kr/år og for vann 2.138 kr/år. I 2016 var det ingen endringer i gebyrene og ut fra det er det dette som ligger som grunnlag for 2017. Den beregnet gjennomsnittlig eiendomsskatt blir ca 2.800 kr/år – basert på 2016 priser. Denne er 2 promille.

Forslag til endringer i eiendomsskatten for boliger/fritidseiendommer, som ligger i økonomiplanen:

- I 2017 blir promillesatsen på eiendom foreslått økt i B2017 med 2 promille.
- I 2018 ligger det inne en økning i grunnlaget med 10%.
- I 2019 ligger det inne en økning med en 1 promille økning.

I 2017 vil eiendomsskatten – på vist eksempel – bli totalt 5.600 kr/år (en økning på 2.800 kr).

I 2019 vil private ha en eiendomsskatt på 5 promille og næringslivet 7 promille. Tar vi utgangspunkt i gjennomsnittlig eiendomsskatt på 2.800 kr/år i 2016 så vil eiendomsskatten i 2019 (for dette eksempel) ligge på 7.700 kr/år.

Merk at på VA så kommer det mva i tillegg. Eiendomsskatt er uten mva.

Etter en gjennomgang så foreslår rådmannen en reduksjon i gebyr vann på 60% og gebyr for avløp på 40%. Dette med utgangspunkt i 2016 og for 2017, som gir følgende beregning:

Reduksjonen i vann blir da: $2.138 \text{ kr} * 60\% = 1.283 \text{ kr}$

Reduksjonen i avløp blir da: $3.724 \text{ kr} * 40\% = 1.490 \text{ kr}$

Samlet reduksjon for VA: $1.283 \text{ kr} + 1.490 \text{ kr} = 2.773 \text{ kr}$

Dvs. at reduksjonen i vann- og avløpsgebyrene i 2017 vil kompensere for økt eiendomsskatt for private. Dvs. at vi oppnår en tilnærmet kompensasjon på en gjennomsnittsbolig. Peker dog på at her vil det være avvik mellom ulike typer eiendommer og enkelt tilfeller.

Rådmannen viser til at når vann- og avløpsgebyrene i 2017 settes ned så vil også næringslivet få den samme forholdsvise endringen/reduksjonen. Dette vil jo være positivt i en vanskelig tid for næringslivet. Utslagene for næringslivet blir forskjellige basert på aktivitet og type aktivitet. For å redusere utslaget økt eiendomsskatt vil gi for private så må vann- og avløpsgebyrene i 2017 bli redusert med totalt ca 20 millioner kroner – noe som ligger inne i rådmannens forslag. Av denne reduksjonen vil privatpersoner få en samlet reduksjon på ca 14 millioner kroner – som er det samme beløpet som eiendomsskatten øker for samme gruppe.

Kommentarer knyttet til Kap. 9 (1A)

Nøkkeldata for Kap. 9 Finansposter

Enheter ved Kap. 9

Kap. 9 omfatter følgende forhold:

- Renteinntekter/-kostnader
- Avdrag på lån
- Amortiseringstilskudd
- Konesjonskraft
- Bruk og avsetning av fond
- Overføringene fra drift til investeringsbudsjettet foregår regnskapsmessig via Kap. 9.

Antall ansatte ved Kap. 9

Det er ingen ansatte ved nevnte kapittel.

Økonomiske hovedtall for Kap. 9

Moment/år	B-2017	B-2016	R-2015
Utgifter	64 639	63 681	58 183
-Inntekter/tilskudd	-42 665	-34 871	-29 329
Netto ramme	21 974	28 810	28 854

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Forslag til økonomiplan for Kap. 9 Finansposter 2017 – 2020

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Drift - endringer	2017	2018	2019	2020
Finansposter				
Renteutgifter på lån	19 850	22 500	25 500	28 550
Avdrag på lån	42 950	52 000	58 900	62 650
Amortiseringstilskudd 1 og 2	-440	-440	-440	-440
Netto renteutg på forvaltningslån	50	50	50	50
Renter av innskudd fond	-650	-400	-200	-200
Andre statlige tilskudd/utbytte	-20	-20	-20	-20
Renter ved for sen betaling	-50	-50	-50	-50
Renteinntekter av bankinnskudd	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Konesjonskraft	-200	-200	-200	-200
Utbytte Dalane Energi IKS	-5 600	-5 600	-5 600	-5 600
Utbytte Lyse Energi AS	-14 165	-14 755	-16 230	-16 230
Rente Lyse Energi AS	-2 025	-1 950	-1 850	-1 750
Finansbelastning prosjekt	-1 500	-5 000	-2 500	-1 000
Netto finansposter	34 200	42 135	53 360	61 760

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Drift - endringer	2017	2018	2019	2020
Bundne / frie avsetninger	650	400	200	200
Frie avsetninger til Driftsfond			6 000	
Bruk av frie driftsfond	-900	-2 000		-6 000
Bruk av Vertskommunefondet	-7 500			
Bruk av Flyktningsfondet	-4 515	-4 515	-715	-715
Netto avsetninger	-12 265	-6 115	5 485	-6 515

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Renteutgifter på lån

På rentesiden legges det vekt på følgende forhold:

1. NIBOR 3 mnd er i skrivende stund 1,08% (mot 1,10% på samme tidspunkt i 2015). Lån – med flytende rente - i Kommunalbanken og KLP får (i skrivende stund) et tillegg på 0,7%.
2. Historisk sett har nye lån blitt tatt opp med flytende rente. Dette henger sammen med at låneopptaket foretas formelt i desember i budsjettåret – men hvor utbetaling skjer i januar. Dette henger sammen med å skyve på finansutgiftene og regnskapstekniske forhold knyttet opp mot ubrukte lånemidler.
3. Iht. finansreglementet kan rådmannen foreta rentebindinger på lån – noe som gjennomføres. Grunnen til at dette gjøres er å sikre mest mulig stabile finansutgifter og samtidig unngå å tape penger på varslede renteøkninger.
 - På eksisterende lån er årlig gjennomsnittlig rente beregnet til rentebinding.
 - Informasjon om rentebindinger (på eksisterende lån):
 - a. Pr 01.01.2010 var 54,1% av lånene våre fast rente.
 - b. Pr 31.12.2010 hadde 55,6% av lånene våre fast rente.
 - c. Pr. 31.12.2011 hadde 82,3% av lånene våre fast rente.
 - d. Pr. 31.12.2012 hadde 76,5% av lånene våre fast rente.
 - e. Pr. 31.12.2013 hadde 67,8% av lånene våre fast rente.
 - f. Pr. 31.12.2014 hadde 61,80% av lånene våre fast rente.
 - g. Pr. 31.12.2015 hadde 53,44% av lånene våre fast rente.
 - h. En påpeker at dette gjelder eksisterende lån og lån som tas opp med flytende rente. En vurderer fortløpende rentebindinger.
 - Låneopptaket for 2016 er ikke gjort, men vil bli fremforhandlet i desember og med utbetaling i 2017. Dette til flytende betingelser.
 - Gjennomsnittrenten for 2016 er beregnet til å være 2,29%.
 - I oppsatt budsjett er det ingen "rentebuffere".

Avdrag på lån

Nye lån opptas med 25 – 40 års nedbetalingstid for lån. For allerede løpende lån er gjennomsnittlig gjenstående nedbetalingstid følgende:

- 2009 – 24,5 år
- 2010 – 24,0 år
- 2011 – 22,4 år
- 2012 – 23,0 år
- 2013 – 22,9 år
- 2014 – 24,10 år
- 2015 – 21,9 år

Minimumsavdragsbetaling i økonomiplanperioden

I fremlagt budsjettforslag har det vært nødvendig å bruke *Kommunelovens § 50 Låneopptak punkt 7a*. Denne paragraf går på at gjenstående løpetid for kommunens samlede gjeldsbyrde ikke kan overstige den veide levetiden for kommunens anleggsmidler ved sist årsskifte. Dette blir beregnet ved en egen beregningsmodell. I den sammenheng blir det beregnet et minimumsavdrag som kommunen må betale. Dette blir kontrollregnet i forbindelse med regnskapet for 2016.

Amortiseringstilskudd

Dette er et tilskudd som Eigersund kommune skal ha fra Helse Vest / Helse Stavanger knyttet opp mot byggingen og daværende finansieringsordning for sjukeheim / sjukehus. Har i flere år vært på 1.220.000 kroner og omfattet to forhold (to bygg). Helse Stavanger har i løpet av 2016 tatt opp at de ikke vil betale dette amortiseringstilskuddet videre. I 2003 foretok Helse Stavanger en gjennomgang av grunnlaget til amortiseringstilskuddet – hvor de bla. hadde dialog med staten (i forbindelse med sykehusreformen). Både i 2003 og i 2016 har Eigersund kommune bedt om å få se dette grunnlaget, men har ikke fått noen form for tilbakemelding på våre henvendelser. Det vil være forhandlinger knyttet opp mot bygget på Lagård og hvor dette vil være et tema. Basert på at det ene bygget er over 40 år har rådmannen tatt vekk tilskuddet for det ene bygget.

Renteinntekter av bankinnskudd

Beregnet etter forventet likviditet, forventet rente.

Ordinært utbytte fra Dalane energi AS og Lyse AS

I økonomiplanperioden har rådmannen lagt til grunn det utbytte som er skissert fra selskapene og/eller som baserer seg på verdier i selskapene. Rådmannen viser her spesielt til Dalane energi hvor budsjettert utbytte for regnskapsårets 2016 (utbetales i 2017) settes til 5,8 millioner kroner (mot det som lå i tidligere økonomirapport på 7,0 millioner kroner). Utbytte fra Dalane energi i 2015 utgjorde 5,8 millioner kroner. Rådmannen viser til at Dalane energi driver næringsvirksomhet og må levere høyere utbytte til eierne – basert på de verdier som ligger i selskapet. I økonomiplan for 2015 – 2018 lå det inne ett forventet utbytte fra Dalane energi på 9,0 millioner kroner/år. Rådmannen har dessverre sett seg nødt til å nedjustert tidligere budsjettert beløp for Dalane energi.

Budsjettert utbytte fra Lyse er i tråd med tilbakemelding selskapet har gitt.

Rente fra ansvarlig lån i Lyse

Lyse energi betjener to ansvarlige lån. Vår andel av ett av de ansvarlige lånene ble tilbakebetalt i 2004. For det ansvarlige lånet vi har igjen i Lyse energi betjenes lånet med markedsrenten (3 mnd Nibor) +2%. Fra og med 2009 blir lånet nedbetalt med årlige avdrag. Forholdene er lagt til grunn ved beregningen. Avdraget som blir betalt av Lyse blir regnskapsført i investeringsregnskapet og blir satt av på Investeringsfondet.

Kommentarer knyttet til Kap. 7 Fellesområdet/Fellesutgifter

Nøkkeldata for Kap. 7 Fellesområdet/fellesutgifter

Enheter ved Kap. 7 Fellesområdet/fellesutgifter

Vi fører her:

- Gitte kostnader forbundet med personalforsikringer for alle ansatte i Eigersund kommune. Viser til at det trekkes pensjonsmidler fra avdelingene – på det enkelte ansvar, men samtidig føres det pensjonsberegninger som omfattes av føring på dette ansvar.
- AFP-kostnader
- Lønnsporten avsettes (og fordeles gjennom året – etter lønnsforhandlinger – til avdelingene).
- Bruk av tidligere års andel av overskudd fra KLP (pensjon).
- Føring av premieavvik og amortisert premieavvik.

Antall ansatte ved Kap. 7

Det er ingen ansatte ved nevnte kapitel.

Økonomiske hovedtall for Kap. 7

Moment/år	B-2017	B-2016	R-2015
Utgifter	17 520	16 550	30 639
-Inntekter/tilskudd	-500	-11 200	-12 472
Netto ramme	17 020	5 350	18 167

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner. Forskjellen mellom de ulike år henger sammen med bruk av fondsmidler.

En påpeker at tabellen kan gi en noe feil fremstilling. I løpet av året flyttes midler fra bla. lønnsporten ut til avdelingene. Videre vil dette også skje med gitte pensjonsmidler. Ut fra dette er dette et ansvar som "tømmes og fylles".

Forslag til økonomiplan for Kap. 7 for perioden 2017 – 2020

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Drift - endringer	2017	2018	2019	2020
Nettobudsjett	5 350	5 350	5 350	5 350
Fratrekk engangsforhold 2016	18 400	18 400	18 400	18 400
Varige rammeendringer:				
Flytte lønn til avdelingene lønnsoppgjør	-5 930	-5 930	-5 930	-5 930
Avsetning lønnsport for budsjett	20 000	20 000	20 000	20 000
Tidsbegrensede rammeendringer:				
Premieavvik SPK	2 200	2 500	2 500	2 500
Premieavvik KLP	-33 000	-33 000	-33 000	-33 000
Amortisert premieavvik - kostnad	10 000	14 600	20 000	25 000
Samlet ramme avd.	17 020	21 920	27 320	32 320

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer knyttet opp mot rammeendringer

I forbindelse med budsjettet legges det inn midler knyttet opp mot:

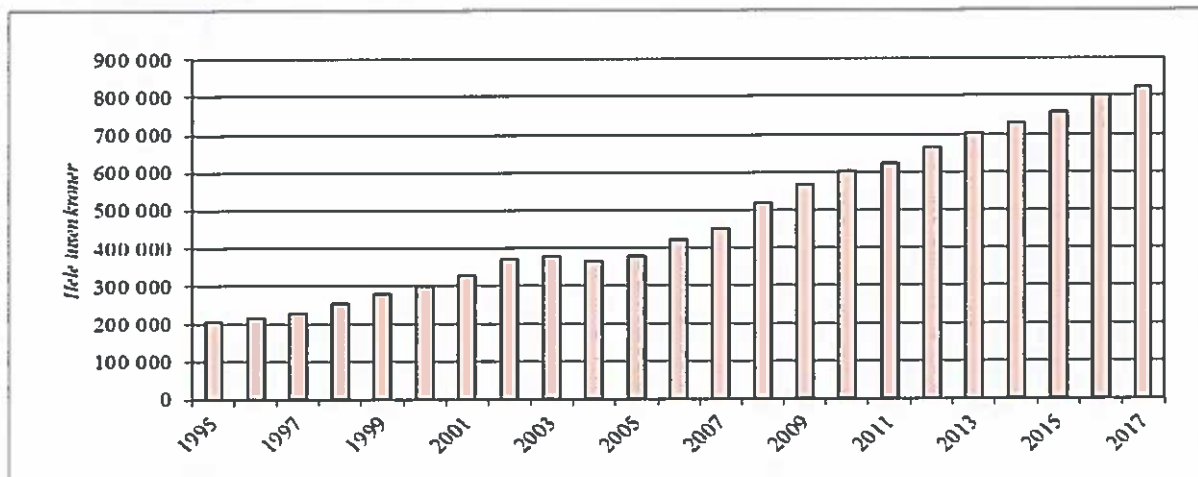
- Midler til lønnsputten.
- Det er flyttet midler ut til avdelingene knyttet opp mot at pensjonsutgiftene i 2017 er budsjettert til å utgjøre 19,15% på fellesordningen – som i 2016.
- Føringer knyttet opp mot premieavviket. Dette er beløp som er beregnet av livselskapene. I løpet av 2017 kan det være at Eigersund kommune får en andel av overskuddet i 2016 – som da kan nyttes til redusert premie i 2017. Dette vil få konsekvenser for premieavviket (som blir redusert tilsvarende) og arbeidsgiveravgift. Dette vil føre til en budsjettendring.
- Premieavviket er en regnskapsteknisk føring. Føringsen beregnes etter egne regler som ble bestemt i 2002 og i korte trekk skal beregningene ta hensyn til hva vi egentlig skulle ha belastet regnskapet med i pensjon under gitte forutsetninger. Utgangspunktet var i 2002 at pensjonsutgiftene skulle regnskapsmessig reduseres. Dette gir oss en spesiell regnskapsmessig føring av pensjon – hvor vi vil få en regnskapsmessig inntekt i gitte år. Videre skal det som vi i år 0 fører som inntekt - kostnadsføres de påfølgende 7 år. Som oversikten viser så snakker vi om betydelige endringer i løpet av få år. Herunder at akkumulert premieavvik (utgifter) øker med 15 millioner kroner i løpet av preioden.

Kommentarer knyttet opp til avsetningen ved lønnsputten

Lønnsmidlene som er foreslått avsatt på lønnsputten skal dekke:

- Gitte lokale lønnsforhandlinger – som er gjennomført i 2016 med helårsvirkning i 2017 (fordelingen av midlene mellom avdelingene er ikke fordelt i skrivende stund).
- Lønnsforhandlinger for Kirken.
- Variable tillegg som kommer som en følge av lønnsoppgjøret.
- Lønnsoppgjøret som skal skje i 2017 – med effekt for 2017. Dvs. at helårseffekten av dette oppgjøret ikke er lagt inn.

Videre viser en til regjeringens forslag til statsbudsjett for 2016 hvor staten forventer en samlet prisvekst (inkludert lønnsvekst) på totalt 2,5% (deflator). Vi har tatt høyde for en skissert lønnsvekst iht statens prognoser, men peker på at tidligere års erfaringer viser at lønnsoppgjørene kan slå ulikt ut. Derfor vil derfor være knyttet usikkerhet til lønnsputten. Tabellen nedenfor viser utviklingen innenfor lønn og sosiale utgifter for Eigersund kommune – for til og med det som er budsjettert i B2017:

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

En påpeker at endringene henger sammen med flere faktor – herunder lønnsøkninger, økt pensjon og økt tjenestetilbud. Samtidig så har en samme tid foretatt driftsmessige reduksjoner.

Endringer i brukerbetaling for tjenester ved Kap. 7

Brakerbetalingene er her knyttet opp mot de ansatte sin egenandel på pensjonsforsikringen. Denne er regulert av Hovedtariffavtalen og er satt til 2%. En påpeker at selv om brutto prosentats har økt betydelig står de ansatte sin andel (2%) fast. Da dette er et forhold som er regulert gjennom hovedtariffavtalen (HTA) kan ikke Eigersund kommune foreslå eller gjennomføre egne forhold knyttet opp mot dette forhold.

Ansatte betaler også en egenandel knyttet opp mot lovpålagte personforsikringer.

Kommentarer knyttet til Sentraladministrasjonen

Nøkkeltall for Sentraladministrasjonen

Enheter ved Sentraladministrasjonen

Avdelingen består av følgende administrative enheter/kontor:

- Rådmannskontoret
- Plankontoret
- Felles funksjoner (inkludert Sentralarkiv)
- Seksjon Personal
- Seksjon Økonomi
- En viser for øvrig til at de økonomiske forholdene knyttet til politiske råd og utvalg - samt ordfører / varaordfører ligger i avdelingen.

Økonomiske hovedtall for avdelingen

Moment/år	B-2017	B-2016	R-2015
Utgifter	71 123	70 482	72 845
-Inntekter/tilskudd	-7 149	-8 414	-13 536
Netto ramme	63 974	62 068	59 309

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner. I tallene ligger overføringen til Kirken.

Mål for Sentraladministrasjonen – overordnede mål

Rådmannen vil også i år peke på kommunens visjon – som er:

Sammen for alle!

Visjonen har nå vært med oss noen år – og det synes som om den er en god ledestjerne i det daglige virket. Inntrykket er også at denne er godt kjent blant kommunens mange ansatte.

Våre verdier er:

- Løsningsorientert
- Kompetent
- Vennlig

Med løsningsorientert mener vi å få ting til å skje på en måte som er i tråd med lover og regler og samtidig oppfattes som imøtekommende, effektive og smidige. Vi setter innbyggeren i sentrum for alt vi gjør. Vi ser på muligheter heller enn begrensninger.

Med kompetent mener vi dyktig, flink og i stand til å utføre oppgaver på en kvalifisert måte. Vår kompetansemessige styrke gir innbyggerne kvalitativt gode tjenester – og vi kan styre samfunnsutviklingen i en positiv retning.

Med vennlig mener vi at vi er imøtekommende, blide og glade. Vi har et gjennomgående godt humør og behandler folk med respekt. Vi møter verden med et positivt blikk – og har glimt i øyet.

Disse verdiene skal gjennomsyre organisasjonen og være ledestjerner i vårt daglige virke.

Hovedmål og utfordringer

En viser til følgende tabell:

Utfordring	Strategisk valg/ tiltak	Økonomisk effekt (beløp og/eller tekst):			
		2017	2018	2019	2020
Sikre at Eigersund kommune har rett antall ansatte med rett kompetanse til enhver tid	Utarbeide en <u>overordnet arbeidsgiverpolitikk</u> hvor en definerer hva som forventes av ansatte og ledere i kommunen slik at en sammen kan gi innbyggerne et godt tjenestetilbud	X		X	
	<u>Tiltak:</u>				
	- Fortsette å implementere kommunens visjon og verdier ut på enhetene. Hva vil dette si for den enkelte arbeidsplass?	X	X	X	X
	- Definere hvilke forventninger en har til kommunens ledere på alle nivå, og sørge for at det gis god opplæring og oppfølging av disse (Gode ledere)	X	X		X
	- Avklare opplæringsbehov og lage en kompetanseplan (Sikre rett kompetanse)	X		X	
	- Fortsette å gjennomføre medarbeiderundersøkelser jevnlig for å ha fortsatt fokus på forhold på arbeidsplassen	X	X	X	X
	- Konkurransedyktig lønnspolitikk				
- Videre arbeid med heltidskultur					
Effektivisere tjenestene gjennom bruk av dataverktøy/systemer som gjør personal data lettere tilgjengelige for ledere - Digitalisering	Utarbeide en plan for hvilke datasystemer som innføres av ikke sensitive personaldataopplysninger for å forenkle arbeidshverdagen.	X		X	
	<u>Tiltak:</u>				
	- Innføre rekrutteringsmodul for	X			

Utfordring	Strategisk valg/ tiltak	Økonomisk effekt (beløp og/eller tekst):			
		2017	2018	2019	2020
	<p>elektronisk søknad på ledige stillinger. Dagen system går ut av drift</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reiseregingsmodul: bedre kvalitet på registrering av reiseregninger ihht skatteopplysninger. Vil gjøre det enklere å få registrert opplysninger digitalt - Personalmeldinger: en kan legge inn varsler i lønns- og personaldatasystemet slik at personaloppfølgingen blir enklere å administrere - Generell opplæring i lønns- og personaldatasystemet og gjøre fraværdata oftere tilgjengelig (spesielt aktuelt ved innføring av BI modul) - Gjennomgå manuelle rutiner for å vurdere om disse kan gjennomføres på en mer effektiv og hensiktsmessig måte 	X	X	X	X
Videreutvikle og kommunisere Eigersund kommune som en attraktiv arbeidsgiver	<p>Dersom egne ansatte snakker godt om egen arbeidsplass og kommunen som helhet vil dette være med på å bedre arbeidsmiljøet og sikre rekruttering til kommunen – godt omdømme.</p> <p><u>Tiltak:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Følge opp resultater fra medarbeiderundersøkelsen for å sikre at det blir iverksatt nødvendige tiltak for å bedre arbeidsmiljøet - Ansattes dag: dette er en god anledning for alle ansatte til å høre det samme budskapet. Det må vurderes om konseptet for ansattes dag videreutvikles - Økt delegasjon og involvering av ansatte i prosesser gir myndiggjorte medarbeidere. Dette vil kunne være med på å gi økt trivsel. - Videreutvikle kommunens ledelse for å sikre god ledelse av våre ansatte 	X	X	X	X
Systematisk utvikling av kommunens omdømme	<ul style="list-style-type: none"> • Utarbeidelse av strategisk informasjons- og kommunikasjonsplan. 	X	X	X	X
Koordinering og strategisk målsetting for digitalisering Øke graden av digitalisering og selvbetjeningsløsninger både internt og for publikum og næringsliv.	<ul style="list-style-type: none"> • Innføring og implementering av <i>Overordnet strategi for Digitale Eigersund kommune.</i> • Utarbeide IKT-strategi for Eigersund kommune. • Utvikle digitale løsninger som skal være grunnlaget for all saksbehandling og informasjonsutveksling mellom Eigersund kommune og kommunens innbyggere og næringsliv 	X	X	X	X
Lukke avvik innen internkontroll og	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle overordnede mål og 	X	X		

Utfordring	Strategisk valg/ tiltak	Økonomisk effekt (beløp og/eller tekst):			
		2017	2018	2019	2020
informasjonssikkerhet.	informasjonssikkerhetsstrategi. • Gjennomføre pågående prosjekt om internkontroll og informasjonssikkerhet.				
Sikre riktig kapasitet på sentralarkivet.	• Utvikle selvbetjenings-løsninger for publikum. • Heve digital kompetansen på alle nivåer. • Tilføre ny stillingsressurs.	X	X	X	
Tilpasse ikt-kapasitet til utviklingsbehovet	Omprioritere ressurser eller søke midler	X	X	X	X
Sikre stabilt netto driftsresultat på 1,75 % av driftsinntektene.	Dette kan enten skje ved at inntektene økes, utgiftene reduseres eller en kombinasjon. Det må videre se på hvordan finansutgiftene kan reduseres da vi vil være eksponert for renteøkning.				X
Sikre riktig kapasitet til saksbehandling	Omprioritere og samle ressurser		X	X	X
Ledelsesinformasjon	Innføre BI-løsningen. Dette vil også gi/føre til ny personal- og økonomirapportering.	X			

Forslag til økonomiplan for Sentraladministrasjonen 2017 – 2020

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Drift - endringer	2017	2018	2019	2020
Nettobudsjett	56 945	56 945	56 945	56 945
Fratrekk engangsforhold 2016	-850	-850	-850	-850
Varige rammeendringer:				
Lønnsøkninger	56	56	56	56
20%-st Heltidsprosjektet SP	120	120	120	120
Driftsreduksjoner	-200	-200	-200	-200
Økte linjekostnader	150	150	150	150
Driftstjenester - trygghetsalarmer	100	100	100	100
Årlig service/driftsavtale Visma HRM		150	150	150
Årlig vedlikehold	130	130	130	130
Omstilling Eigersund 2020	-200	-1 000	-2 000	-2 000
100%-st til Plankontoret - planlegger	200	200	200	200
Flytte IKT-midler fra TA (samle)	155	155	155	155
Tidsbegrensede rammeendringer:				
Valg	800		800	
Områderegulering EIE	1 500			
Revidering av arealdel kommuneplan	300			
Bruk av driftsfond	-300			
Turistinformasjon til EN&H KF	100	100	100	100
Samlet ramme avd.	59 006	56 056	55 856	55 056

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Forslag til driftsreduksjoner ved avdelingen

- Rådmannen foreslår følgende reduksjoner:
 - Det legges inn driftsreduksjoner på 200.000 kroner i 2017 og samme beløp i påfølgende år.
 - «Omstilling Eigersund 2020» legges inn som en reduksjon på 200.000 i 2017. Foreslått å økes ytterligere til en reduksjon på 1 million kroner i 2018 og til 2 millioner kroner i 2019 og 2020.

Stillingsendringer ved Sentraladministrasjon

Rådmannen har tidligere vist til at en innenfor gitte områder har for lite administrative ressurser. I dette budsjettforslag så blir det ikke foreslått driftsmessige endringer.

Tidligere har det også fremkommet spørsmål om hvilke administrative stillinger en "kunne tenkt seg". I uprioritert rekkefølge viser rådmannen til følgende stillinger – som vi burde hatt/vurdert (100% stillinger):

1. En utrederstilling / saksbehandler.
2. En stilling knyttet opp mot tilskudd til private barnehager og klagebehandling.
3. En stilling knyttet opp som «controller».
4. En ny 100%-stilling til IKT og digitalisering.
5. En prosentvis stillingsøkning ved Sentralarkivet.
6. En 50%-stilling ved Lønningskontoret.

Administrasjonen har hatt dialog med Rogaland Revisjon for at de skal ha en samlet gjennomgang av administrative ressurser i Eigersund kommune vs. andre kommuner (f.eks. Time, Klepp og Gjesdal). Kommunene har ulike organisering og ut fra det vil det være interessant å se på samlede ressurser.

Kommentarer knyttet til enkelt poster / tiltak ved Sentraladministrasjon:

- Det settes av midler til gjennomføring av valg.
- Budsjettet til Kontrollutvalget er iht. kontrollutvalgets vedtak. Kontrollutvalgets sak om deres budsjett legges med i saksutredningen.
- Rådmann foreslår ikke reduksjoner i tilskuddene til Dalane Bluesfestival, Eigersund Visefestival eller Julebyen. Dette da dette er tilbud som gir en betydelig markedsføringseffekt for både kommune og næringsliv og er de forhold som har klart å markedsføre Eigersund på en meget positiv måte. Videre er dette viktige kulturtilbud til et stort antall innbyggere – og tilreisende. På sikt vil rådmannen arbeide for å øke disse tilskuddene.
- Tilskuddene til Dalane Bluesfestival og Eigersund Visefestival gis av midler som kommer inn på Næringsfondet (130.000 kroner årlig).
- Det er satt av midler i driftsbudsjett og investeringsbudsjett opp mot Eigersund Næring og Havn KF og deres budsjett.
- Det legges inn midler til digitale trygghetsalarmer. Eigersund kommune er sammen med en rekke andre kommuner i Rogaland med i et samarbeidsprosjekt med Stavanger og Sandnes kommune om felles anskaffelse av nye digitale trygghetsalarmer og tilhørende alarmmottak.
- Det er lagt inn økte midler til økte linjekostnader – dette som følge av at kommunen har mange leide linjer mellom Rådhuset og andre kommunale bygg i mangel på egen fiber. Kapasiteten på disse linjene må stadig økes pga økte datamengder/flere brukere.

- Det legges inn økte midler til årlig vedlikehold IKT – gjelder Websak Fokus og Websak Dokumentbehandler + IP/IOP.
- Det legges inn økte midler til årlig service/driftsavtale Visma HRM – gjelder nye moduler. Legges inn fra 2018.

Endringer i brukerbetaling for tjenester ved avdelingen

For 2017 foreslås det ingen vesentlige endringer.

Forslag til investeringer innenfor Sentraladministrasjonen

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Investeringer	Prosjekt	2017	2018	2019	2020
Nye PC'er/servere	111005	400	400	400	400
IKT-skolene utskifting eksisterende utstyr	111020	200	200	200	200
Oppgradering software (Office)	111018	200	200	700	200
Nettverk	111009	250	250	250	250
Oppgradering av IKT-utstyr – HO	111030	250	250	250	250
Oppgradering av felles utstyr/servere	111041	1 000	300	300	900
IP-telefoni	1117	150	150	150	150
IKT-sikkerhet	111038	100	100	100	100
Digitalisering	111002	100	100	100	100
Nytt IKT-utstyr skolene (økt tetthet)	111020	750	750	750	750
Integrasjon mellom ulike system	111021	200	200	200	200
IKT-utstyr barnehagene	111022	200	200	200	200
Oppgradering sak-/arkivløsning	111027	350	150	150	
PC-er til elever med spesielle behov	111040	150	150	150	150
Egenkapitalinnskudd KLP	1122	3 565	3 565		
Årlig egenkapitalinnskudd KLP	1120	3 000	3 000	3 000	3 000
Datasikkerhet	111038	300			
Felles trådløs nettverksløsning	111008	400	250	250	250
Velferdsteknologi	111012	350	250		
Oppgradering valglokalene	111034	150		150	
Digitalisering	111035	2 000	2 000	2 000	2 000
Samlet ramme avd.		14 065	12 465	9 300	9 100

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer knyttet til gitte investeringsprosjekt for Sentraladministrasjon

En peker på at alle IKT-investeringer for Eigersund kommune er sentralisert til Sentraladministrasjonen. Rådmannen viser til at innenfor IKT skjer utviklingen fort. Det kan derfor være behov for å foreta endringer mellom prosjektene. Rådmannen ber derfor om at en kan se IKT-prosjektene under ett for å få en så kostnadseffektiv bruk av midlene som mulig. Dette er i samsvar med tidligere budsjettvedtak.

Rådmannen foreslår at det avsettes midler til et digitaliseringsprosjekt. Dette vil omfatte flere forhold – herunder også forhold som ikke er avklart/kjent i dag. To tiltak her vil bla. være epost til alle ansatte og et dataprogram for styring av renholdstjenester (sistnevnte kommer en også til å se på i forbindelse med den siste økonomirapporten for 2016). Midlene kan også nyttes til bemanning – dette da rådmannen ser at det må økt bemanning for å kunne øke digitaliseringen i Eigersund kommuner. Rådmannen viser videre til eget vedlegg.

Forslag til investeringsmessige reduksjoner ved Sentraladministrasjonen

Beløpene på forslagene på investeringsprosjektene er noe redusert/endret.

Rådmannen viser til at det ikke er satt av midler til forhold knyttet opp mot dagens rådhus. Teknisk avdeling har – helt rett – pekt på behov for renovering innenfor flere områder. Dette utgjør ett betydelig antall millioner kroner. Samtidig har vi et forhold knyttet opp mot brygger og båthus som ligger utenfor Rådhuset – som en må gjøre noe med (evt. sanere). Dette er et forhold en må se på samlet og komme tilbake til – og som kan bli et moment i forbindelse med kommunereformen.

Kommentarer knyttet til KirkenØkonomisk ansvar overfor kirken

Deler av kirkens budsjett skjer ved overføringer fra kommunene. Det er den enkelte kommune som fastsetter størrelsen på rammeoverføringen. Disponeringen av kirkens samlede økonomiske budsjett vedtas av menighetsrådene. Rammeoverføringen til kirken skjer på et eget ansvarsområde ved Sentraladministrasjonen. Kirkelig fellestråd har behandlet budsjett og økonomiplan. Saksutredning og vedtak er lagt med som vedlegg.

Forslag til økonomiplan for Kirken 2017 – 2020

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Drift - endringer	2017	2018	2019	2020
Nettobudsjett	4 968	4 968	4 968	4 968
Fratrekk engangsforhold 2016	0	0	0	0
Varige rammeendringer:				
Tidsbegrensede rammeendringer:				
Samlet ramme avd.	4 968	4 968	4 968	4 968

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer knyttet til enkelt poster / tiltak overfor kirken:

Menighetsrådets forslag til budsjett og økonomiplan er lagt med som vedlegg. Endringer i lønn og pensjon vil bli lagt inn som kompensasjon for Kirken. Dette vil føre til endringer i den økonomiske rammen.

Rådmannen viser til at Eigersund kirkelige fellestråd har bedt om en rammeøkning. Dette er det ikke økonomisk rom for. Rådmannen viser til at en økning i rammen til kirken vil også gi økt tilskudd til andre trosretninger.

Samtidig peker rådmannen på at vi utbetaler tilskuddet samlet til kirken – tidlig i året. Ut fra dette vil det tilfalle renteinntekter til kirken – som vil være en form for rammeøkning.

Forslag til investeringer innenfor Kirken

Investeringer	Prosjekt	2017	2018	2019	2020
Ny gravlund - Egersund	1585	5 000			
Kirkestue ved Helleland kirke	1577	500	1 000		
Samlet ramme avd.		5 500	1 000	0	0

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Rådmannen viser til de enkelte punkt. Rådmannen legger inn tiltak som ligger til det kommunale medfinansieringsansvaret knyttet opp mot ny gravlund. Rådmannen viser videre til videreføringen av investeringsmidler vedrørende byggingen av kirkestue på Helleland.

ENDRINGER INNENFOR LEVEKÅRSUTVALGETS ANSVAR

Ansvarsområde/enheter for utvalget

Følgende avdelinger ligger inn under Levekårsutvalgets ansvar:

1. Helse- og omsorgsavdelingen
2. Kultur- og oppvekstavdelingen

KOMMENTARER KNYTTET TIL HELSE OG OMSORGSAMD

Nøkkeldata Helse- og omsorgsavdelingen (HO)

Enheter ved HO

HO omfatter bla.:

- Helsetjenester (Helsestasjon, jordmor, legevakt, kommunalt legesenter, driftstilskudd leger)
- Fysio-/Ergoterapitjeneste
- Bo- og servicesenter / Sykehjem, inklusiv kommunal øyeblikkelig hjelp døgnopphold
- Interkommunalt bofelleskap
- Dagsenter, Transporttjenesten
- Hjemmebaserte tjenester
- Tjenester til personer med rus- og psykiske lidelser
- Avlastningsboliger
- NAV (sosiale tjenester, flyktninger etc.).
- Tiltak overfor rus.
- Frivilligsentral
- Hverdagsrehabiliteringsteam
- Folkehelsekoordinator og Frisklivsentral
- En viser videre til at følgende prosjekt ligger inn under HO:
 - Sykkelbyprosjektet
 - Boligsosialt velferdsprogram/-prosjekt

Økonomiske hovedtall HO

Moment/år	B-2017	B-2016	R-2015
Utgifter	462 607	460 909	443 485
-Inntekter/tilskudd	-68 338	-72 897	-82 669
Netto ramme	394 269	388 012	360 816

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Mål og prioriteringer for Helse- og omsorgsavdelingen

Hovedmål

Styrke den enkeltes evne til og mestre dagliglivet uavhengig hvor man bor.

1. Jobbe tverrfaglig og helhetlig med tidlig innsats for barn og unge, folkehelse og forebyggende arbeid.

2. Arbeide aktivt i forhold til innovasjon, kunnskapsutvikling og forskning.
3. Sikre hensiktsmessig teknologisk plattform og infrastruktur. Være delaktig i utprøving og iverksetting av velferdsteknologi.
4. Rekruttere og beholde kvalifisert helsepersonell. Øke andel høgskoleutdannede.
5. Jobbe tverrfaglig med områder innen boligsosialt arbeid.
6. Implementere arbeidsoppgaver og mål for integreringsarbeidet.
7. Forsterke samarbeidet med frivilligheten.

Utfordringer og tiltak

Utfordring	Strategisk tiltak	Tiltak (hvordan gjøre det)	Økonomisk effekt (beløp og/eller tekst):			
			2017	2018	2019	2020
Forvalte tildelte ressurser på en bærekraftig måte for å møte framtidens utfordringer og krav.	Hverdagsrehabilitering Hverdagsmestring.	Fortsette påbegynt arbeid Bruke intern kompetanse (Eks Hverdagsrehabilitering)	X	X	X	X
	Ta i bruk digitale verktøy Velferdsteknologi.	Opplæring Fortsette påbegynt arbeid				
	Standardisering av tjenester.	Kommunalsjef/stab/ledere HO se til andre kommuner				
	Deltakelse i prosjektene: «Gode pasientforløp»	Deltakelse av ledere, fagpersonell, stab, brukerrepresentant				
	Etisk refleksjon Omsorgstrappen.	Fortsette påbegynt arbeid Bevisst bruk ved tjenestetildeling				
	Frivilligsentralen som viktig medspiller for bedret opplevd velferd	Anerkjennelse av frivillig arbeid.				
Vi jobber ikke tilstrekkelig tverrfaglig med tidlig innsats for barn og unge, folkehelse og	Etablere nødvendige møteplasser /rutiner internt i kommunen.	Samarbeid med KO	X	X	X	X

Utfordring	Strategisk tiltak	Tiltak (hvordan gjøre det)	Økonomisk effekt (beløp og/eller tekst):			
			2017	2018	2019	2020
forebyggende arbeid.						
Det er et gap mellom forventning hos innbyggerne og tilbud kommunen kan gi i form av tjenester og bolig	Gjennomgang og revidering av tjenestebeskrivelsene. Ha god tjenesteinformasjon på kommunens hjemmeside. Legge til rette for at innbyggerne mestrer egen hverdag, livssituasjon. Boligpolitikk	Her må vi jobbe på mange plan kontinuerlig. Internt i kommunen, politikere, Felles Brukerråd, Sikre brukermedvirkning	X	X	X	X
Rekruttere og beholde kvalifisert helsepersonell. Øke andel høgskoleutdannede. Øke stillingsstørrelsene.	Arbeide kontinuerlig mot en Heltidskultur. Omgjøre stillinger til høyere fagnivå. Spesielt fokus på omgjøring til høgskolepersonell. Omdømmebygging Utarbeide en forsknings- og utviklingsstrategi	Samarbeid med personalavdelingen om strategier. Samarbeide med tillitsvalgte. Bevisst bruk av kompetanseplan Deltakelse i forskningsprosjekt slik som «Aktiv i egen hverdag», «#Læringslivet»	X	X	X	X
Implementere arbeidsoppgaver og mål for integreringsarbeidet.	Etablere nødvendige møteplasser /rutiner internt i kommunen. Kompetanseheving	Samarbeid tverretattlig og tverrfaglig slik som med KO, teknisk, Nav. Sikre brukermedvirkning	X	X	X	X

Hvordan møte framtidens utfordringer og krav

For å møte framtidens utfordringer og krav i helse og omsorgstjenesten, arbeider Eigersund kommune med å forvalte tildelte ressurser på en bærekraftig måte. Utgiftene til helse og omsorgstjenestene vil øke kraftig i årene som kommer, om vi ikke foretar oss noe. Det innebærer at vi må endre måten vi jobber på og måten vi tildeler tjenester på. Dette vil kreve mye av oss som lokalsamfunn. Det blir flere eldre og kronisk syke med sammensatte og komplekse behov, og må legge til rette og planlegge for dette. En vil ikke ha mulighet for lik tildelingspraksis av tjenester som i dag. Media beskriver ofte at en må jobbe smartere og mer effektivt. Vi ønsker i denne perioden å kunne beskrive konkret hva dette betyr for oss i Eigersund kommune.

En av de store utfordringene en vil stå ovenfor, vil være å rekruttere nok fagutdannede i framtiden. Det vil også være nødvendig å omgjøre stillinger til høyere fagnivå, spesielt til høgskolenivå. I denne prosessen må det sikres at en jobber hensiktsmessig for å rekruttere, og ikke minst beholde kvalifisert helsepersonell. Det må arbeides kontinuerlig for en Heltidskultur. For å bevare helse og omsorgsavdelingen som en attraktiv arbeidsplass, vil vi arbeider aktivt i forhold til innovasjon og kunnskapsutvikling.

Kommunen har vært igjennom en prosjektperiode med innføring av Hverdagsrehabilitering. Denne måten å arbeide på, oppleves som svært vellykket. Helse og omsorgsavdelingen kan vise til gode resultater, og arbeidet med hverdagsrehabilitering videreføres. Vi vil bruke prinsipper for Hverdagsmestring inn i flere av tjenesten for å styrke den enkeltes evne til å mestre dagliglivet.

Helse og omsorgsavdelingen deltar i to læringsnettverk i regi av KS, et med fokus på eldre og kronisk syke, og et pasientforløp med fokus på psykiske og/eller rusproblemer. Læringsnettverkene er en nasjonal satsing på læringsnettverk for helhetlige, koordinerte og trygge pasientforløp i kommunene. Visjonen for arbeidet i begge nettverket er at fokuset skal flyttes fra «Hva er i veien med deg?» til «Hva er viktig for deg?».

Målsettingene for læringsnettverkene er: Redusere «unødvendige» innleggelser, utvikle helhetlige og koordinerte pasientforløp i kommunene, styrke brukerens rolle i forbedring av pasientforløp og styrke forbedringskompetanse hos ledere og medarbeidere. Tiltak vil blant annet være å arbeide med kultur- og holdningsendring hos ansatte, økt pasientinvolvering, systematisk kartlegging, og økt bruk av sjekklister. Det tas i bruk nye verktøy. I læringsnettverket for gode pasientforløp ved psykiske og/eller rusproblemer, er recovery blitt lagt til grunn som faglig perspektiv. Begrepet blir brukt på ulike måter; både som en modell, et erfaringsbasert kunnskapsfelt, en filosofi og et paradigme. Brukerorganisasjonene har hatt stor påvirkning på utvikling av innholdet.

Helse og omsorgsavdelingen må lage en plan for hvordan man skal integrere velferdsteknologiske løsninger i helse og omsorgstjenesten innen 2020, jfr Meld.St 29. Det er et mål å sikre hensiktsmessig teknologisk plattform og infrastruktur samt være delaktig i utprøving og iverksetting av velferdsteknologi. Formålet med å ta velferdsteknologi i bruk er å gi enkelt mennesket mulighet til bedre å mestre eget liv og helse, styrke det offentlige oppgaveløsning gjennom innovasjon og anvendelse av ny teknologi og bedre kunne møte de fremtidige utfordringene, bl.a. som følge av den demografiske utviklingen. De kommunale helse- og omsorgstjenestenes bruk av velferdsteknologi, tar utgangspunkt i tjenestenes formål etter lov om kommunale helse og omsorgstjenester m.m.

Det vil være fornuftig å arbeide systematisk, tverrfaglig og helhetlig i form av team på tvers mellom de ulike tjenestene. På denne måten vil en gi bedre og mer treffsikre tjenester til blant annet barn og unge. Teamarbeid vil også være viktig for inkluderingsarbeidet i kommunen. I tillegg ønsker vi å ha fokus på ulike former for frivillig arbeid, og på denne måten ta i bruk lokalsamfunnets ubrukte ressurser.

Sammen for alle er Eigersund kommune sin visjon. For at dette skal bli en reel leveregel i hverdagen, må vi sørge for implementering av visjonen og verdiene løsningsorientert, kompetent og vennlig i daglig drift på alle nivå.

Forslag til økonomiplan for HO 2017 – 2020

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Drift - endringer	2017	2018	2019	2020
Nettobudsjett	388 012	388 012	388 012	388 012
Fratrekk engangsforhold 2016	4 150	4 150	4 150	4 150
Varige rammeendringer:				
Lønnsøkninger	3 252	3 252	3 252	3 252
Introduksjonsordn/sosialbistand flyktninger	-2 600	-2 600	-2 600	-2 600
Bosetting av flyktninger K-sak 15/3230	1 968	1 968	1 968	1 968
Red. vertskom.tilskudd	-1 000	-2 000	-3 000	-4 000
Legge ned ett bofellesskap Lundeåne	800	800	800	800
Brukerbetalinger	-5	-10	-15	-20
Boligsosialt velferdsprogram Husbanken	75	75	-300	-300
Rygleveien 1 - red 100% st	-600	-600	-600	-600
Bruker - meldt flytting ØK rap mai	-650	-650	-650	-650
Bruker - 2V	-550	-550	-550	-550
Omgjøring leiligheter til sykehjem Lagård	-570	-570	-570	-570
Boligsosialt kompetansetilskudd	16	16	16	16
Boligsosialt tilskudd	28	28	28	28
Tilskudd frivillighetsentraler	365	365	365	365
Øyeblikkelig hjelp	242	242	242	242
Aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere	168	168	168	168
Avvikling diagnoseliste fysioterapi	-489	-489	-489	-489
Helsestasjoner og skolehelsetjenesten	187	187	187	187
VTA-plasser m.m. - prisjustering	140	140	140	140
Legevaktstelefon Hå - prisjustering	435	435	435	435
Krisesenter - prisjustering	10	10	10	10
Driftstilskudd fastleger - justering	310	310	310	310
Driftstilskudd fysioterapi - justering	180	180	180	180
Hestnes - borettslag, bemanning	0	5 000	5 000	5 000
Beredskapsvakt/pensjon - prisjustering	2 080	2 080	2 080	2 080
Sosiale tjenester - samlet	2 200	1 200	700	0
Lundeåne BSS - gjenåpning økt bemanning	995	995	995	995
Bruk av fond - åpning Lundeåne	-995			
Parkering	100	100	100	100
Omstilling Eigersund 2020	-3 000	-7 100	-14 200	-14 200
30% st. Folkehelse/friskliv		220	220	220
Avlastningsbolig - utvidelse tilb videreg. elever		305	305	305
Korttidslager - prisjustering	30	30	30	30
Flytting av leutgifter til TA	-1 015	-1 015	-1 015	-1 015
Tidsbegrensede rammeendringer:				
Samlet ramme avd.	394 269	394 684	385 704	383 999

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer til noen driftsmessige endringer ved HO

- Det er flere endringer i rammeoverføringene som følge av forslag i statsbudsjettet.
 - Kr 44 000,- økning til rammen til Boligsosialt kompetansetilskudd og boligsosialt tilskudd.
 - Kr 365 000,- økning til rammen som gjeler Statens andel av finansieringen av frivillighetssentralen. Denne har tidligere vært 50%.
 - Kr 242 000,- økning til rammen. Fra 2017 skal pasienter med psykisk helse- og rusmiddelproblemer få øyeblikkelig hjelp døgntilbud i kommunen. (Ø-hjelps finansieringen ble i 2016 overført fra øremerkede midler til rammefinansiering med kr 3 351 000,-)
 - Kr 168 000,- økning til rammen som følge av innføring av aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere.
 - Kr 489 000,- trekk fra rammen som følge av avvikling av diagnose-liste fysioterapi
 - Kr 187 000,- økning til rammen. Styrking av helsestasjoner og skolehelsetjenesten.
 - (Tidligere tilført kr 893 000 i 2016, kr 884 000 i 2015 og 550 000 i 2014)
- Prisjustering VTA-plasser og andre tilrettelagte arbeidstiltak kr 140 000,-
- Prisjustering Legevaktstelefon samarbeid med Hå kommune kr 435 000,-
- Prisjustering Krisesenter kr 10 000,-
- Driftstilskudd fastleger – takstjustering kr 310 000,-
- Driftstilskudd fysioterapeuter – takstjustering kr 180 000,-
- Bemanning bolig i Hestnes – foreløpige tall kr 5 000 000,- pr år fra og med 2018.
- Endring i akuttmedisinforskriften utløser ekstra utgifter til bakvaktordning for turnusleger som har legevakt. Endring av takstgruppe for beredskapsgodtgjørelse til legevakts leger. I tillegg har legene nå fått opptjeningsrett til pensjon på beredskapsgodtgjørelse etter bestemte kriterier. Samlet kr 2 080 000,-
- Foventet endring av utbetaling av sosiale tjenester generelt i 2017 kr 2 200 000,- med en nedtrapping til 1 200 000,- i 2018 og 700 000,- i 2019. Endringen for kommende år vil fordele seg som følger:
 - Økning kr 2 250 000,- sosiale tjenester flyktninger
 - Økning kr 390 000,- sosiale tjenester utlendinger
 - Reduksjon kr 400 000,- Kvalifiseringsprogrammet
 - Reduksjon kr 40 000,- Flyktningetjenesten
- Økt bemanning i forbindelse med gjenåpning av Lundeåne kr 995 000,- som finansieres ved bruk av Samhandlingsfondet.
- Økte utgifter på kr 100 000,- som følge av omlegging til gebyrbelagt parkering i sentrum.
- Stillingshjemmel til Folkehelse/Friskliv økes med kr 220 000,- tilsvarer ca 30% fra og med 2018. Dette for å øke satsingen på tidlig innsats.
- Avlastning i skolens ferier og planleggingsdager til elever i videregående opplæring kr 305 000,- fra og med 2018.
- Korttidslageret – prisjustering kr 30 000,-

Forslag til driftsmessige reduksjoner ved HO

I rådmannens forslag er følgende innarbeidet:

- I 2017 vil de bli foretatt midlertidige tiltak, i påvente av utredning. Varige tiltak vil bli igangsatt hvis mulig.
- Omstilling Egersund 2020 legger opp til at helse og omsorg klarer å foreta omstilling/effektivisering av tjenestene som gir en varig innsparing på kr 3 000 000,- i 2017. Det kreves også strukturert-, effektivt- og tverrfaglig arbeid for å kunne spare store beløp videre i økonomiplanperioden. Helse og omsorg sin andel utgjør 7,1 millioner i 2018 og 14,2 millioner pr år fra og med 2019.
- Som følge av planlagt investeringstiltak innenfor bla. brannsikring på Rygleveien 1 skal HO redusere bemanningen med en 100%-stilling fra og med 2017. Ombyggingen har ikke blitt foretatt i skrivende stund.
- Red. vertskommunetilskuddet – 1.000.000 kroner i 2017. En viser til følgende:
 - En gradvis nedtrapping av tjenester knyttet opp mot beboere som omfattes av Vertskommunetilskuddet.
 - Nedtrappingen skal skje ved naturlig bortgang – og er budsjettet til å være 1 million kroner pr. år (dette er anslag og det kan derfor bli justeringer).
 - Hvis en ikke klarer nedtrappingen av naturlig bortgang må en bruke Vertskommunefondet for å balansere driften.

Ellers påpeker rådmannen følgende:

- Rådmannen finner ikke økonomisk rom for å legge inn driftsmidler til drift av nytt bo- og servicesenter / sykehjem for eldre iht. omsorgsplanen. Investeringer ligger inne i økonomiplan (i 2020). Rådmannen ser at det må kjøres en prosess på hva bygget skal inneholde og hvordan driften skal tilpasse prosjektet.
- Samlede driftskostnader med et slikt senter vil ligge på ca. 33 - 35 millioner kroner. I tillegg kommer driftsutgifter for Teknisk avdeling og finansutgifter. Totalt vil dette komme på ca. 40 millioner kroner.
- Før bygging av dette senteret må det foreligge planer på hvordan dette senter skal realiseres driftsmessig. Dette er et forhold rådmannen vil komme tilbake til. For å kunne realisere nytt senter driftsmessig vil det bære behov for en gjennomgang av alle tjenestene våre for å hvordan disse leveres.

Endringer i brukerbetaling for tjenester ved avdelingen

De områder som kan blir regulert med 5% - iht. tidligere vedtak. En påpeker at gitte tjenester reguleres iht. statlige retningslinjer (for eksempel betaling for opphold på sjukeheim).

Forslag til investeringer innenfor HO

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Investeringer	Prosjekt	2017	2018	2019	2020
Inventar/teknisk utstyr/utstyr HO	1333	500	500	500	
Lysgården buss	1320	650			
Nytt senter Lagård - omsorgsplan	1315		0	0	10 000
Bil Flyktningetjenesten	1335		500		
Utskifting nøkkelbokser hjemmesykepleie	1338			500	
Blåsenborgveien avlastningsb - brannteknisk	1342			1 500	
Samlet ramme avd.		1 150	1 000	2 500	10 000

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer til investeringene ved HO

- Rådmannen viser til at investeringer som tidligere lå i økonomiplan ved Teknisk avdeling har blitt flyttet til bla. HO.
- Det vises til følgende investeringer som ligger i rådmannens forslag:
 - Det avsettes totalt 10 millioner kroner til nytt omsorgssenter på Lagård (samlet investeringsutgifter er anslått til 140 millioner kroner). Det pågår et arbeid knyttet opp mot reguleringsplan for dette prosjekt. Dette betyr at oppstarten av prosjektet skyves fra 2018 til 2020.

Kommentarer knyttet til Kultur- og oppvekstsvdelingen (KO)

Nøkkeldata for Kultur- og oppvekstsvdelingen (KO)

Enheter ved Kultur- og oppvekstsvdelingen

Enhetene omfatter bla.:

- De kommunale grunnskolene (barne- og ungdomsskolene)
- Voksenopplæringscenteret
- Kommunale barnehager / Tilskudd til private barnehager
- Kulturskolen
- Barnevernet
- Kulturområdet (inkludert bibliotek, kino og Pingvinen)
- Ungdomskontakten
- PP-tjenesten

Økonomiske hovedtall KO

Moment/år	B-2017	B-2016	R-2015
Utgifter	461 488	464 257	446 649
Inntekter	-78 727	-85 869	-85 884
Netto ramme	382 761	378 388	360 764

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Mål og prioriteringer for Kultur- og oppvekstsvdelingen

«Fra utenforskap til inkludering»

Kunnskap og kompetanse er nødvendige forutsetninger for å finne løsningene på dagens og fremtidens samfunnsutfordringer. Fremtiden for kunnskapskommunen Eigersund skapes i barnehagene og i grunnsopplæringen. Utdanningssystemet er samfunnets viktigste bidrag til utvikling av barn og unges kunnskaper, ferdigheter og holdninger som grunnlag for å mestre eget liv i et demokratisk og mangfoldig samfunn. Deltakelse i barnehage og skole legger grunnlaget for sosial mobilitet, demokratisk forståelse og medvirkning. Den samlede kunnskapskapitalen er samfunnets viktigste ressurs. Det er avgjørende for arbeidslivet og det er avgjørende for å kunne håndtere de viktigste utfordringene samfunnet har, på kort og på lang sikt. Gjennom gode barnehager og gode skoler skal vi gi framtidens arbeidstakere faglige og sosiale ferdigheter og nødvendig kunnskap. De som trenger ekstra hjelp skal få dette så tidlig som mulig, gjennom systemrettet arbeid i PPT og Barnevernet. Kulturskole og andre kulturaktiviteter skal gi barn og unge muligheter til opplevelse, deltakelse og innlevelse i sitt eget nærmiljø.

For at dette skal oppleves som en sammenhengende tjeneste vil Kultur og oppvekstsvdelingen ha et enda tettere samarbeid med Helse og omsorgstjenesten. Vi er opptatt av at brukerne skal oppleve at kommunenes tjenester henger sammen.

I denne budsjett og økonomiplanen vil vi forsterke dette gjennom å legge vekt på at alle har rett til å være inkludert i et fellesskap. Alle voksne som arbeider for barn og unge i Eigersund kommune skal arbeide med prinsippet om "fra utenforskap til inkludering".

Dette betyr at det er i **samspill med barn** opplevelsene, leken og læringen skal skje i barnehagen. For grunnskolen ønsker vi at **alle elever skal være inkludert i de ulike læringsarenaene** på skolen. Det samme gjelder for elever på voksenopplæringen. Strategien for å få til denne omdreiingen vil være mye knyttet til holdninger. Eigersund kommune ønsker barnehager og skoler der kvalitet ikke blir knyttet til en rettighet, men til kvalitet. Det legges vekt på alt som faktisk skjer i relasjonen mellom de ulike barna i barnehagen og på skolen, og i relasjonen mellom barn/elever og voksne.

I barnehagene forsterker vi og videreutvikler kvaliteten på tilknytningsbasert samspill, på skolene vil vi fortsatt ha fokus på og videreutvikle kvaliteten på overgangen fra barnehage til skole og mellom de ulike hovedstegene i skolen. Avdelingen vil fortsette å forsterke ressurstildelingen med vekt på grunnbemanning for å kunne lykkes med inkludering.

Utfordring	Strategiske tiltak	Mål			
		2017	2018	2019	2020
Gi rett og tidlig hjelp til alle første gang	Barnehage: Fortsette utviklingen av rasjonelle høykvalitetsbarnehager Systematisk arbeid med tilknytning som en del av tidlig innsats	Flere barn opplever å få rett hjelp og opplever mestring	Færre barn trenger spesial pedagogisk hjelp	Trygge barn inkludert i felles lek og læringsmiljø	
Rett kompetanse	Veiledning av nytilsatte – kompetanseheving Videreutdanning for styrere	Samarbeid med UiS. Videreutdanning i Eigersund	Tryggere og mer kompetente voksne i barnehagen	Høykvalitets barnehager	
Få alle barn inn i barnehage	Tettere samarbeid mellom Åpen barnehage, helsestasjonene og ordinære barnehager	90% av barn med rettigheter går i barnehager	91%	92%	93%
Samkjøre tjenestene på tvers av avdelinger	Utrede mulighetene knyttet til tjenester gitt av KO og HO				
Nå KS sin anbefaling om 50-50 fordeling private og kommunale barnehager	Slå sammen Husabø og Rundevoll barnehage til ny 6 avdeling barnehage Kvalitetsarbeid i hele barnehageorganisasjonen	Opprettholde 70-30 fordeling	70-30	65-35	65-35
Få alle til å oppleve læring og mestring i et felles læringsmiljø	Kompetanseheving for alle tilsette, formell og uformell, med fokus på at alle barna hører til i et fellesskap. Bedre opplevd kvalitet i møte med den enkelte	Flere barn opplever å få rett hjelp og opplever mestring	Færre barn trenger spesial pedagogisk hjelp	Trygge barn inkludert i felles lek og læringsmiljø	
Gi rett og tidlig hjelp til alle første gang	Grunnskole: Veiledning av nytilsatte – kompetanseheving				
Riktig ressursbruk	Systematisk	Eksterne er med	Rett		

Utfordring	Strategiske tiltak	Mål			
		2017	2018	2019	2020
ift. Tidlig innsats	ressurstildeling ut fra prinsippet om mest til de minste.	på gjennomgang av ressursmodell	prioritering av ressursene		
	Kulturendring, «Gyldne øyeblikk» felles for alle på skolen. Arbeide med «Framtidas skole»	Flere elever inkludert i felles læringsmiljø	Flere elever inkludert i felles læringsmiljø	Flere elever inkludert i felles læringsmiljø	
Integrering og inkluderingsarbeidet:	Voksenopplæring Breder kompetanse, grunnskoleopplæring for voksne. Tettere samarbeid med næringslivet Stabilisere infrastrukturen – fokus på kvalitet	Flere integrert etter Introduksjonsordningen	Lage Eigersundsmodell for integrering		
Nedgang brukere i SFO	SFO Utrede organisering og innhold i SFO. Arbeidsgruppe skal se på dette. Brukerundersøkelse for alle som går i 1.-4. klasse	Få fram resultater av utredningen. Eventuelt endre vedtekter	Forsterke tiltak i tråd med utredningen	Framtidas SFO	

Barnehage

Sommeren 2016 var det revisjon på barnehagetilbudet Eigersund kommune. Denne revisjonen viste at det systematiske arbeidet som er blitt gjort har ført til en forbedring av kvaliteten i våre kommunale barnehager. I økonomiplanperioden vil vi forsterke dette arbeidet. Eigersund kommune vil og arbeide mot KS sin anbefaling om en fordeling på 50/50 når det forholdet mellom private og offentlige barnehageplasser. I dag er denne fordeling 70/30.

Skole

Grunnskolen er viktig for mange innbyggere i Eigersund kommune. I økonomiplanperioden er det viktig å fortsatt følge opp Skoleplanen som er gjeldende fra 2014-2018. Av strategiske tiltak til rådmannen være i dialog med forskningsmiljø og være tett på nasjonale føringer for å ha en skole som inkluderer alle elevene og som er i tråd med de siste Stortingsmeldinger (St. meld. 28, Ludvigsen-utvalget og Jøsendal-utvalget).

SFO

Barneskolene i Eigersund kommune har samlet sett en nedgang i antall brukere i SFO. Rådmannen vil i løpet av våren 2017 legge en strategi for hvordan vi bedre kan tilpasse SFO til dagens behov. I første omgang vil dette skje i tett dialog med Stavanger kommune som har

noe av samme utfordring. Rådmannen vil gjennomføre en kvalitativ og en kvantitativ undersøkelse som en del av kunnskapsgrunnlaget for innholdet i SFO.

Barnevern

Eigersund kommune har fra 2011 hatt samarbeid med Lund og Sokndal om felles barnevern. Rådmannen vil ha en gjennomgang for å se på hvordan vi gir våre barnevernstjenester totalt sett. Dette vil skje i tett dialog med leder i barnevernet og referansegruppa for Dalane barnevern.

Voksenopplæringen

Eigersund voksenopplæring får stadig flere elever. Rådmannen vil sette ned ei tverrfaglig gruppe som skal se på hvilke grep som må gjøres for at vi skal bli enda bedre på inkludering. Gruppen skal spesielt se på hvordan vi kan arbeide for å legge forholdene bedre til rette for at de som gjennomfører introduksjonsprogrammet kommer ut i ordinært arbeidsliv.

Kulturavdelingen

I Eigersund kommune har vi en kulturavdeling som er innovativ og stadig skaper nye konsepter til glede for innbyggere i alle aldre. Avdelingen vil forsterke og videreutvikle dette arbeide gjennom hele planperioden. Dette gjelder Kulturnatt, Sommerbazar, Friluftskonsert i Maurholen og Litteraturfestival for barn og unge. Alle disse arrangementene ligger inne i budsjettet med nødvendige driftsmidler.

Eigersund kommune gir betydelig økonomisk støtte til frivillige lag og organisasjoner. Dette gjøres for å styrke det frivillige arbeidet knyttet til barn og unge. Rådmannen vil gjøre en vurdering på hvordan disse midlene blir fordelt. Hensikten for rådmannen kan være å spisse tildelingen enda mer inn mot forebygging av psykiske og fysisk helse.

Forslag til økonomiplan for Kultur- og oppvekstavdelingen 2017 – 2020

Rådmannens forslag til budsjett/økonomiplan:

Drift - endringer	2017	2018	2019	2020
Nettobudsjett	378 388	378 388	378 388	378 388
Fratrekk engangsforhold 2016	1 850	1 850	1 850	1 850
Varige rammeendringer:				
Lønnsøkninger	2 656	2 656	2 656	2 656
Bosetting av flyktninger K-sak 15/3230	1 040	1 040	1 040	1 040
100% st - Morsmål/tospråklig/Flykt.	390	390	390	390
50% st - Miljøterapeut til flyktningebarn	195	195	195	195
Økt antall elever i grunnskolene	390	390	390	390
Ny naturfagtime	320	320	320	320
Gratis kjernetid barnehager - 3 åringene	90	90	90	90
Økte pensjonsutgifter for avd			-40	-40
Økt tilskudd - innarbeidet i rammen	-900	-900	-900	-900
Flytting av leieutgifter til TA	-1 360	-1 360	-1 360	-1 360
Prisjustering dr.tilskudd lag/fore.	130	130	130	130
SFO-nedgang antall deltakere	900	900	900	900
50% merkantil barnevern	220	220	220	220
Fellesutgifter barnevern	350	350	350	350
Dr.tilskudd Dalane folkemuseum	45	45	45	45
150% ass. Spesped.tiltak bhg	870	870	870	870
Parkeringsavgift i sentrum	87	87	87	87
12,67% merkantil PP-tj.	70	70	70	70
Folkepulsen	100	100	100	100
Kunstgressbane Eiger	140	140	140	140
100% Hellvik bhg - 5 ekstra barn	670	670	670	670
Omstilling internt i avdelingen	-3 580	-3 580	-3 580	-3 580
Omstilling Eigersund 2020	-300	-5 400	-10 800	-10 800
Tidsbegrensede rammeendringer:				
Økt tilskudd private barnehager	2 000			
Inndekning - driftsendringer/bruk av fond	-2 000			
Samlet ramme avd.	382 761	377 661	372 221	372 221

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer til driftsmessige endringer ved Kultur- og oppvekstavdelingen

Rådmannen har følgende kommentarer:

- Ny naturfagtime
 - I følge Regjeringens realfagsstrategi Tett på realfag (2015–2019) styrkes naturfag.
- Gratis kjernetid barnehager – 3 åringene
 - Ordningen med gratis kjernetid videreføres for alle 3-, 4- og 5-åringer fra familier med lav inntekt. Fra 1. august 2017 er inntektsgrensen foreslått satt til 428 000 kroner.
- Prisjustering driftstilskudd lag/foreninger
 - Tilskuddene er indeksjustert.

- SFO-nedgang antall deltakere
 - Nedgang i antall deltakere i skolefritidsordningen. Må sees i sammenheng med intern omstilling
- 50% merkantil Dalane barnevern (interkommunalt)
 - Utvidelse/styrking av bemanningen ved Dalane barnevern (interkommunalt) initiert av styringsgruppen. Egersund kommunes andel er ca 70%.
- Fellesutgifter Dalane barnevern (interkommunalt)
 - Økt antall innmeldte undersøkelsessaker, kostnader til tolk, advokatutgifter og utvidelse av lokaler. Egersund kommunes andel er ca 70%
- Driftstilskudd Dalane folkemuseum – årlig prisjustering av tilskudd
- 150% assistenter spesialpedagogiske tiltak i barnehage
 - Spesialpedagogiske tiltak i barnehagene øker både i antall saker og timetildeling. Ref. økonomirapporten pr august 2016. Må sees i sammenheng med intern omstilling hvor administrasjonen ser på dagens organisering for om mulig å utnytte ressursene på en bedre måte.
- Parkeringsavgift i sentrum for ansatte i Pedagogisk Psykologisk tjeneste som alle bruker bil i tjenesten ut til skoler og barnehager.
- Merkantil Pedagogisk Psykologisk tjeneste er styrket med 12,67% stilling.
- Folkepulsen er et prosjekt der en jobber med å øke den fysiske aktiviteten. Målgruppen er inaktive voksne, HC og flyktninger.
- Tilskudd fra kommunen er en forutsetning for at Fylkeskommunen bidrar med samme beløp.
- Kunstgressbane Eiger
 - Fotballklubben Eiger har anlagt ny kunstgressbane hvor kommunens tilskudd er på kr. 23,- pr kvm på lik linje med andre kunstgressbaner.
- 100% barnehagelærer ved Hellvik barnehage
 - Økt inntak av 5 ekstra barn i Hellvik barnehage (kommunal barnehage) som i sum reduserer tilskudd til private barnehager ref. økonomirapport pr august 2016.
- Omstilling 2020 og internt i avdelingen
 - Samlet skal avdelingen gjennomføre omstillinger som skal redusere avdelingens ramme med til sammen kr. 3,9 mill. kroner fra 2017. I 2018 blir reduksjon av rammen 9 mill kroner og fra 2019 14,4 mill. kroner. Det er allerede igangsatt arbeid som ser på mulige omstillinger.
- Økt tilskudd til private barnehager som finansieres via fond.
- Det påpekes at driftsutgifter (inkludert leie) for Lagårdshallen AS er lagt inn i rammen til Teknisk avdeling

Forslag til driftsmessige reduksjoner ved Kultur- og oppvekstavdelingen

Ved Kultur- og oppvekstavdelingen (KO) foretas følgende reduksjoner /omstillinger:

- I forbindelse med at avdelingen har blitt tilført 3.582.000 kroner, til prioriterte tiltak/nye forhold vil det bli foretatt en omdisponering internt i avdelingen på tilsvarende beløp.
- I forbindelse med omstillingsprosjektet Eigersund 2020 så er det lagt inn følgende reduksjoner i nettorammen på:
 - 300.000 kroner i 2017
 - 5.400.000 kroner i 2018.

- 10.800.000 kroner fra og med 2019. Dvs. at helårseffekten vil bli 10,8 millioner kroner.
- Det er ikke rom for økte driftsutgifter knyttet opp mot en ny skole.

Oversikt over beregnet barnehagetilskudd til private barnehager for 2017

Iht. forskrift skal barnehagetilskudd til private barnehager fremkomme i forbindelse med budsjettet. Informasjon kan gis på ulike måter. Eigersund kommune har foretatt en beregning av tilskuddet til den enkelte private barnehage for 2017 (noe som er betydelig mer enn det som forskriften sier). Grunnen til dette er at det er sum tilskudd som er viktig for den enkelte barnehage. Dette er videre informasjon som vil bli sendt til barnehagene.

Tilskudd drift pr oppholdstime (inkl. administrative kostnader):

- Små barn – 89,95 kr
- Store barn – 43,06 kr

Tilskudd drift pr heltidsplass, inkludert administrasjonskostnader:

- Små barn – 194.287 kr
- Store barn – 93.014 kr

Iht. forskrift skal vedtak om dette fattes senest 31/10-2016 og oversendes de private barnehagene. Dette har Eigersund kommune gjort administrativt, noe som også ble informert om i formannskapetets møte 27/10-2016.

Når det gjelder sum tilskudd viser en til følgende tabell (som gir en foreløpig oversikt):

	Driftstilskudd	Kapitaltilskudd	Totalt tilsk. 2017	Totalt 2016	Totalt tilsk. 2015
Jemhagen	4 555 515	333 740	4 889 255	4 903 392	4 510 801
Helleland FUS	3 998 646	485 300	4 483 946	4 791 437	4 090 117
Flaketten	4 377 748	306 680	4 684 428	4 916 893	4 363 245
Varden	6 490 128	509 022	6 999 150	7 014 778	6 144 120
Lykkeliten	7 621 679	633 962	8 255 640	8 663 872	7 683 406
Eigerøy	6 465 348	460 020	6 925 368	7 010 119	6 277 589
Robåten FUS	6 591 768	489 084	7 080 853	7 249 467	6 333 287
Kiellandsskogen FUS	10 009 245	1 120 268	11 129 513	11 159 426	9 540 675
Skattekisten	13 794 658	1 545 507	15 340 166	15 788 228	13 284 804
Hestnes FUS	8 418 316	954 540	9 372 856	10 177 611	10 410 103
	72 323 052	6 838 124	79 161 176	81 675 224	72 638 145

Rådmannen påpeker følgende:

- Søskenmoderasjon er ikke medtatt i oversikten ovenfor. Når det gjelder søskenmoderasjon så skjer dette etter søknad fra barnehagene – og varierer mellom de enkelte skoleårene (ikke lagt inn i tabellen).
- Beregnet ut fra sammensetning barn – september 2016, vil bli endring.
- Rogaland Revisjon har hatt en kvalitetssikring av beregning av tilskuddet for 2017 og godkjent de tall som ligger i grunnlaget.

Endringer i brukerbetaling for tjenester ved avdelingen

Kommentarer knyttet til barnehagesatsene / foreldrebetaling for opphold

I regjeringens forslag til statsbudsjett ligger det inne at denne satsen skal settes til 2.730 kr/mnd. Dette er makspris for beregnet foreldrebetaling. I tillegg kommer matpenger.

Kommentarer knyttet til tilbud ved Kulturskolen

I budsjettet ligger det inne at de inntektene som kan økes med 5% skal økes. Økningen finner sted fra 1/1 – eller så raskt som mulig iht. eventuelle varslingsfrister for prisendring. Rogaland Revisjon har pekt på at foreldrebetalingen ved Kulturskolen har økt fra nytt skoleår, dvs. fra august og ikke fra 1/1. Dette er en praksis som har blitt innført knyttet opp mot nytt skoleår og opptak etter søknad. Utgangspunktet har her vært at deltakerne/brukerne har søkt/akseptert opptak for et skoleår og hvor da avdelingen har praktisert samme foreldrebetaling i opptaksåret. Dette er det fullt mulig å gjøre, men da må dette presiseres i vedtaket. Rådmann legger til grunn at økningen vil skje fra 1/1-2017.

Forslag til investeringer innenfor Kultur- og oppvekstavdelingen

Rådmannens forslag til budsjett/økonomiplan:

Investeringer	Prosjekt	2017	2018	2019	2020
Husabø u skole- tilsynskrav brannteknisk	1221	2 700	5 500		
Rundevoll barnehage - nybygg	1229	10 000	45 000		
Lagård ungdomsskole P-Bygget	1255	4 500			
Eigerøy skole - nybygg og oppgradering	1203	44 000	132 000	52 000	7 000
Hellvik skole - nytt skolekjøkken	1231			1 000	
Husabø u skole - Nytt tak + elektrotavle	1227			1 500	
Samlet ramme avd.		61 200	182 500	54 500	7 000

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer til foreslåtte investeringer ved Kultur- og oppvekstavdelingen

- En viser til det enkelte investeringsprosjekt.
- Utgangspunktet for rådmannen er at bygging av både P-bygget på Lagård ungdomsskole og Eigerøy skole ikke fører til økte driftsutgifter.
- Det legges inn en økning i bygging av «Nye Eigerøy skole» - hvor samlet budsjett er satt til 240 millioner kroner. Det vil bli fremmet en egen sak om bygging av Eigerøy skole.
- Det settes av midler til nybygg ved Rundevoll barnehage. Dette vil bety at dagens Rundevoll barnehage vil bli sanert (revet) og driften ved Husabø barnehage blir avvirket.
- En viser videre til at under Teknisk avdeling settes det av årlige midler knyttet opp mot tilpasninger, renovering og inventar til skoler og barnehager. Dette inkluderer vedlikeholdsmidler som regjeringen legger inn for 2017. I tillegg har rådmannen foreslått en samlet økning av renoveringsmidler med totalt 50 millioner kroner i perioden. Det vil bli fremmet en egen sak på prioritering av disse midler, men rådmannen varsler at ventilasjonsanlegg på skolene vil bli prioritert.

ENDR. INNENFOR PLANTEKNISK UTVALG SITT ANSVAR

Ansvarsområde/enheter for utvalget

Ansvarsområdet for Planteknisk utvalg (PTU) er Teknisk avdeling.

Rådmannen viser videre til at Teknisk avdeling styrer og er ansvarlige for investeringsprosjekt som også ligger under oversikten til andre avdelinger – herunder HO og KO. Disse forholdene gjelder realisering av bygg og anlegg.

Kommentarer knyttet til Teknisk avdeling

Nøkkeldata for Teknisk avdeling

Enheter ved Teknisk avdeling

Avdelingen omfatter følgende seksjoner/kontor:

- Bygg og eiendomsforvaltning
- Vei og utemiljø
- Vann og avløp
- Kart og oppmåling
- Byggesak
- Brann og redning
- Landbrukskontoret
- Stab med ansvar for gjennomføring av kommunale utbyggingsprosjekt og kundemottak i ekspedisjon

Økonomiske hovedtall Teknisk avdeling

Moment/år	B-2017	B-2016	R-2015
Utgifter	180 366	190 672	183 739
-Inntekter/tilskudd	-97 419	-113 296	-107 949
Netto ramme	82 947	77 376	75 790

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Mål og prioriteringer for Teknisk avdeling

Målene for 2016 videreføres og tar utgangspunkt i kommuneplanen 2007-2018 som bakteppe

1. Innbyggerne
 - a. Eigersund kommune skal ha en løsnings- og serviceorientert administrasjon
 - i. Vi skal effektivt levere gode tjenester innenfor vedtatte rammer.
 - ii. Vi skal sikre en god saksbehandling gjennom bruk av digitale løsninger og effektive arbeidsprosesser.
 - iii. Vi skal videreutvikle elektroniske tjenester for våre innbyggere.
2. Attraktiv arbeidsgiver
 - a. Vi skal skape et positivt arbeidsmiljø og rekruttere dyktige medarbeidere til alle ledige stillinger

Forslag til økonomiplan for Teknisk avdelingen 2017 – 2020

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Drift - endringer	2017	2018	2019	2020
Nettobudsjett	77 531	77 531	77 531	77 531
Fratrekk engangsforhold 2016	900	900	900	900
Varige rammeendringer:				
Lønnsendringer	546	546	546	546
Red. el. Energi	-200	-400	-400	-400
Brukerbetaling	-5	-10	-15	-20
Prisstigning web-tj. (Winmap)	55	55	55	55
Div. prisøkninger - seksjon Brann	150	150	150	150
Nødmeldersentr. abon. 110-sentr.	1 000	1 000	1 000	1 000
Lekeapparater	60	60	60	60
Tømming av sandfangkummer	100	100	100	100
Parkeringsutgifter	180	180	180	180
Leie nye lokaler til Voksenlæringskontoret	715	715	715	715
Husleie tillitsvalgte	175	175	175	175
Skadedyrkontroll		400	400	400
Ekspedisjon/kundemottak TA	300	400	400	400
Kirkegårdsdrift	150	150	150	150
Omstilling Eigersund 2020		0	-1 500	-1 500
Endringer renhold	-1 500	-1 500	-1 500	-1 500
Husleie Lagårdshallen AS		1 000	2 500	2 500
Komp. Tap husleie - omgjøring sykehj.pl	570	570	570	570
Flytte IKT-utgifter	-155	-155	-155	-155
Samling av husleie fra KO og HO	2 375	2 375	2 375	2 375
Tidsbegrensede rammeendringer:				
Samlet ramme avd.	82 947	84 242	84 237	84 232

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer til driftsmessige endringer ved Teknisk avdeling

Regjeringen foreslår et engangstilskudd til vedlikehold og rehabilitering av bygningsmassen i kommunene. Midlene er en del av Regjeringens særskilte tiltakspakke for økt sysselsetting. Midlene kommer i tillegg til inntektsrammen som kommunesektoren får i statsbudsjettet for 2017. Tilskuddet fordeles til samtlige kommuner med likt beløp per innbygger uten søknad. Tilskuddet er forbeholdt vedlikehold og rehabilitering av skoler og omsorgsbygg som er eid av kommunen eller kommunale foretak (KF). Prosjektene som finansieres av tilskuddet skal være ferdigstilt i løpet av 2017. Det legges opp til en enkel rapportering om bruken av midlene. Midler som ikke er brukt i tråd med formålet, må tilbakebetales.

For Eigersund kommune er dette budsjettet til å utgjøre ca. 12 mill. Utgifter og tilskudd (inntekt) er budsjettet inn på Seksjon Bygg og eiendom. Forholdet er budsjettet med både utgifter og inntekter og vil derfor ikke fremkomme på netto-oversiktene. Rådmannen regner med at mer informasjon vil komme innenfor dette området.

Det er tatt grep for å få samlet de totale husleiekostnadene ett sted. Dette medfører at husleiekostnadene er overført fra HO og KO til Bygg og eiendomsforvaltningen ved Teknisk avdeling. Det er også tilført midler til dekning av nye leieforhold. Dette gjelder leiekostnader for Lagårdshallen AS, nye lokaler til Voksenopplæringen og nye lokaler til de tillitsvalgte. Disse forhold gir en økning av rammen for Teknisk avdeling på totalt 3,265 mill. for 2017. Det er i tillegg gitt kompensasjon for tapte husleieinntekter ved omgjøring av leiligheter til sykehjems plasser på 0,57 mill.

Ekspedisjonen i Lerviksgården har fra høsten 2015 vært bemannet fra 08:00-12:00. Dette har vært utfordrende både for publikum, og for de ansatte ved Plankontoret og Teknisk avdeling. Rådmannen ønsker å øke tilgjengeligheten for publikum, og ser det som nødvendig å styrke bemanningen i ekspedisjonen slik at åpningstiden kan økes i tråd med behovet.

Ellers viser en til tabellen. Rådmannen viser spesielt til følgende endringer:

- Det legges inn midler for å ivareta diverse prisøkninger og forhold som av ulike årsaker er underbudsjettet:
 - Oppmålingskontoret, Winmap – kr. 55.000
 - Seksjon Brann, diverse forhold – kr. 150.000
 - Seksjon Brann, Nødmeldersentralen / 110-sentralen – kr. 1.000.000
 - Vei- og utemiljø, lekeapparater – kr. 60.000
 - Vei- og utemiljø, tømning av sandfangkummer – kr. 100.000
 - Vei- og utemiljø, kirkegårdsdrift – kr. 150.000
 - Diverse enheter, økte parkeringsutgifter – kr. 180.000
- Det legges inn midler knyttet til leie av nye lokaler:
 - Nye lokaler til Voksenopplærings senteret og HO administrasjon – kr. 715.000
 - Nye lokaler til tillitsvalgte – kr. 175.000
- Det fra 2018 inn midler til avtale ifm. skadedyrkontroll. Må foretas av spesialiserte firma.
- Det legges inn midler for å bemanne opp ekspedisjonen på Teknisk avdeling, slik at åpningstider kan utvides. Rådmannen kommer til å kjøre en prosess på dette forhold hvor også andre løsninger og tilnærminger blir vurdert – herunder arkivtjenesten.
- Det er fra 2018 lagt inn midler knyttet til leie av Lagårdshallen.

Driftsmessige reduksjoner ved Teknisk avdeling

Følgende driftsreduksjoner er innarbeidet i avdelingens budsjett:

- Driftsreduksjonen på utgifter til energi videreføres iht vedtak. Dette er knyttet til seksjon Bygg og eiendomsdrift, men som gir utfordringer i driften da potensialet ut fra de økonomiske rammer som stilles til disposisjon synes nådd. Det jobbes imidlertid godt i avdelingen med energieffektiviserende tiltak innenfor de rammer som stilles til disposisjon.
- Det har i 2016 vært gjennomført en omfattende omlegging innenfor renholdsektoren. Dette er en prosess som videreføres med tanke på ytterligere effektivisering. Den budsjetterte besparelsen i 2017 er på 1,5 mill.
- I forbindelse med omstilling i organisasjonen er det lagt inn en reduksjon i økonomisk ramme med 1,5 millioner kroner pr år fra og med 2018. Merk at dette er ikke det samme som punktet over.
- I tidligere økonomiplan lå 750.000 kroner inne til maling av Lundeåne bo- og servicesenter (i 2016). Dette har blitt trukket ut.

Informasjon om forhold som burde vært lagt inn

Rådmannen viser til at de økonomiske rammene ved avdelingen er stramme – og hvor avdelingen har hatt merforbruk i flere år. Avdelingen har meldt inn ett etterslep på vedlikehold av både bygg og anlegg og i den anledning også bedt om økt bemanning. Dette har det ikke vært økonomisk rom for å legge inn. Alle bygg og anlegg skal være lovlige og forsvarlige. Tilstanden er alvorlig for flere bygg. Det vil vi komme tilbake til.

Rådmannen viser til vedlegg og peker på at det er lagt inn økte midler knyttet opp mot renovering av kommunale bygg.

Endringer i brukerbetaling for tjenester ved avdelingen

Endringer i generelle priser

Iht. vedtak blir priser (som kan) justert opp iht. budsjettvedtak. For gitte områder (for eksempel byggesak og oppmåling) fremmes det egne saker.

Endring av husleie – til gjengs leie

Vi har over flere år justert husleiene fortløpende – og da til gjengs leie. Det som ligger i dette er at det ved utleie er regler om hvordan husleiene kan reguleres. Disse er hjemlet i «Lov om husleieavtaler» (Husleieloven). Dette fører til at endringer må skje med ulike varsel og hvor det er klare tidsfrister – til beste for leietakerne. I dette ligger det også at vi praktiserer justeringer til "gjengs leie" (dvs. det som oppfattes som ny/justert leie). Dette er et forhold som er praktisert i flere år, men det er behov for at en i budsjettet gir rådmannen den fullmakt. Derfor fremmes dette som et punkt – av formelle grunner. Det kan ikke påregnes økte inntekter pga. markedsituasjonen.

Endringer i kommunale gebyrer for vann og avløp

For å beregne seg frem til korrekt gebyr nyttes selvkostberegninger. Disse er foretatt etter Kommunal- og moderniseringsdepartementet sine retningslinjer (forskrift for selvkostberegninger). Beregningene foretas i forbindelse med budsjett og etterberegnes i forbindelse med årsregnskapet. I forbindelse med årsregnskapet foretar revisjonen en gjennomgang av selvkostberegningene.

Reduksjon i Avløpsgebyr

- Tjenester innenfor avløpssektoren er et selvkostområde – hvor faktiske utgifter kan dekkes via gebyr.
- I forbindelse med årsregnskapet for 2015 pekte revisjonen på at selvkostfondet var stort og hadde tilført midler. Eigersund kommune burde se på en reduksjon av vanngebyret. Dette iht. selvkostforskriften hvor disse midlene skal tilbakeføres brukerne.
- Rådmannen foreslår en reduksjon på 40% i avløpsgebyret for 2017.
- Vurderinger som er gjort knyttet opp mot gebyret:
 - Ved utgangen av 2015 (31.12.2015) stod det 18.716.000 kroner.
 - Iht. Selvkostforskriften skal det ikke bygges opp fond på området, dog så er det lov til å se flere år over ett – med tanke på stabile gebyr.
 - En årsak til at vi har bygget opp fond henger sammen med lav kalkylerente. Ved endringer i denne vil dette få konsekvenser mht. bruk av fond og fastsettelse av årlig gebyr.

- Endringene vil komme i postene knyttet opp mot forbruk, dvs. abonnement, målt forbruk og/eller avløp etter areal.

Reduksjon i Vanngebyr

- Tjenester innenfor vannsektoren er et selvkostområde – hvor faktiske utgifter kan dekkes via gebyr.
- I forbindelse med årsregnskapet for 2015 pekte revisjonen på at selvkostfondet var stort og hadde tilført midler. Eigersund kommune burde se på en reduksjon av vanngebyret. Dette iht. selvkostforskriften hvor disse midlene skal tilbakeføres brukerne.
- Rådmannen foreslår en reduksjon på 60% i vanngebyret for 2017.
- Vurderinger som er gjort knyttet opp mot gebyret:
 - Ved utgangen av 2015 (31.12.2015) hadde vi 34.295.000 kroner.
 - Iht. Selvkostforskriften skal det ikke bygges opp fond på området, dog så er det lov til å se flere år over ett – med tanke på stabile gebyr.
 - En årsak til at vi har bygget opp fond henger sammen med lav kalkylerente. Ved endringer i denne vil dette få konsekvenser mht. bruk av fond og fastsettelse av årlig gebyr.
 - Endringene vil komme i postene knyttet opp mot forbruk, dvs. abonnement, målt forbruk og/eller vann etter areal.

Endringer i Feiegebyr

- Feieing er et selvkostområde – hvor faktiske utgifter skal dekkes via gebyr.
- Rådmannen foreslår endring i feiegebyret for 2017.
- Det er endringer i forskrift knyttet opp mot feieing av hytter. Dette kan/vil føre til endring i gebyrene fremover. Rådmannen vil fremme egen sak på denne endring.

Endringer i Renovasjonsgebyr

Selv om renovasjonen blir utført av Dalane Miljøverk IKS (DIM) ligger det til kommunestyret å fastsette renovasjonsgebyret for Eigersund kommune. Tjenester innenfor renovasjon er et selvkostområde – hvor faktiske utgifter skal dekkes via gebyr.

Styret i DIM har vedtatt (foreslått) at avgiftene endres for 2017 – overfor representasjonsskapet. DIM har foreslått følgende (eks. mva.) fra 01.01.2017, hvor renovasjonsgebyret settes til :

- 2.850 kroner for boliger (2.630 kr i 2016).
- 1.550 kroner for hytter/fritidsboliger (1.470 kr i 2016).
- 2.615 kroner for septiktanktømming (standard tank) – (2.530 kr i 2016).
- Alle beløp er oppgitt eksklusiv merverdiavgift.

Dato for fakturering av kommunale gebyr

Forfallsdatoene for kommunale gebyr ble fra og med 2010 satt til 20.03, 20.06 og 20.10. Dette er datoer som videreføres i 2017. Til info har DIM forfall 28.02 og 31.08.

Samlet endring i kommunale gebyr for 2017 (oppsett i kr)

Tabellen nedenfor viser hvordan gebyrene på vann og avløp blir i økonomiplanperioden. Merk at utgangspunktet her er gebyret for 2016 og hvor lønnsvekst vil komme i tillegg.

Endring	2017	2018	2019	2020
Vann	-60%	-60%	-60%	-10%
Avløp	-40%	-20%	+10%	+10%

Utviklingen på selvkostfondene blir slik:

Oversikt fond - Eigersund kommune		Arslag	Bruk	Bruk	Bruk	Bruk	Fond pr utgang
Konto	Navn på fond	31.12.2016	2017	2018	2019	2020	2020
2515003	VANNFOND	-34 295	9 539	9 890	11 402	2 417	-1 047
2515004	FOND AVLØP OG RENSING	-18 716	11 273	6 850	-370	895	-68
2515005	RENOVASJONSFOND	-312					-312
TOTALT		-53 381	20 812	16 740	11 032	3 312	-1 485

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Samlet utvikling i kommunale gebyr vil for en gitt type bolig bli slik:

Gebyrtype	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Endr.
Vann	1 386	1 649	1 888	2 209	2 430	2 430	2 430	2 430	2 430	2 430	2 430	972	-1 458
Avløp	2 429	3 011	3 612	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155	4 155	2 493	-1 662
Renovasjon	1 730	1 870	2 220	2 400	2 300	2 300	2 500	2 575	2 500	2 700	2 630	2 850	220
Feier	175	175	175	175	250	260	260	260	286	286	315	315	0
Sum netto	7 798	6 705	7 895	8 939	9 135	9 145	9 345	9 420	9 371	9 571	9 531	6 630	-2 901
Mva	1 430	1 676	1 974	2 235	2 284	2 286	2 336	2 355	2 343	2 393	2 383	1 658	-725
Totalt	9 228	8 381	9 869	11 174	11 419	11 431	11 681	11 775	11 714	11 964	11 914	8 288	-3 626

Merk at når det gjelder størrelsen på vann og avløp så er dette en boligtype vi har hatt i oversikten siden 2006. For å kunne vise utviklingen for den samme boligen over tid fortsetter vi med den samme. Dette tall er ikke det samme som en f.eks. vil finne i Kostra-oversiktene knyttet opp mot utgifter for en den boligen som SSB benytter. Årsaken til endringen henger bla. sammen med en omlegging av gebyrene hos oss – knyttet opp mot vannmålere/forbruk av vann.

Forventet endring i kommunale gebyr for perioden 2005 - 2020

Tabellen nedenfor viser vi beregnede økninger innenfor kommunale avgifter.

Gebyr	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Avløp	-10 %	9 %	24 %	20 %	15 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	-40%	-20%	+10%	+10%
Vann	0 %	8 %	19 %	14,5 %	17 %	10 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	-60%	-60%	-60%	+10%
Feier	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	43 %	4 %	0 %	0 %	10 %	0 %	10%	0 %	5 %	5 %	5 %

Veksten i årene 2017 - 2020 er i antatt reell vekst – hvor utgangspunktet er 2016. Dvs. en har tatt hensyn til lønns og prisstigning. En viser til at tjenestene er selvfinansierende og økningene har kommet som følge av bla.:

- Økte kvalitetsmessige krav.
- Foretatte og kommende investeringer.
- Endringer i markedsrenten.
- Økte lønnskostnader (lønnsveksten – i form av nye stillinger og/eller generell lønnsøkning må dekkes innenfor sektoren).

- I forbindelse med at selvkostberegningene ble endret (statlig forskrift) førte dette bla. til at beregningene skulle omfatte flere områder enn tidligere, i tillegg til at både finansieringsordningene og beregningene av finanskostnadene ble endret.
- Når en tar igjen dagens etterslep innenfor investeringsprosjekt på vann- og avløpssektoren – samt har realisert foreslåtte investeringer – vil gebyrene øke.
- Etterslepet innenfor sektoren er delvis innarbeidet i selvkostberegningene, men med en sen virkning. Hvis etterslepet innarbeides raskere vil en måtte øke gebyrene raskere enn det som er skissert.
- Nye investeringer.

Rådmannen påpeker at vi bruker av Vannfond og Avløpsfond for å balansere driften i de år som kommer. Dog så er dette iht. forskrift om selvkostområder. Dvs. at innenfor dette området vil en da tilføre midler tilbake til brukerne (kundene) over tid.

Forslag til investeringer innenfor Teknisk avdeling

Investeringer innenfor Teknisk avdeling – vann- og avløpssektoren

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Investeringer	Prosjekt	2017	2018	2019	2020
Vannforsyning					
Tiltak på vannledningsnettet	1647	500	500	1 000	2 000
Utbygging ny vannkilde	1604	3 000	20 000	20 000	17 000
Sanering vannledning	1605	2 000	2 000	2 000	2 000
Saneringsanlegg Motalaveien	1905		1 000		
Saneringsanlegg Nonsfjellveien	1906		400		
Saneringsanlegg Ø. Prestegårdsvei	1907		700	0	
Skettebø (forprosjekt sanering)	1910	200			
Saneringsanlegg - Korsørveien	1911	900	0		
Sanering Kjærlighetsstien	1912	800		0	
VA- Leidlandsveien - Krossvikveien	1667				4 000
VA-ledning i g/s Skjerpe - Krossmoen	16666	1 500			
Sum vannforsyning		8 900	24 600	23 000	25 000
Avløp					
Tiltak på avløpsnettet	1697	1 000	1 000	1 000	2 500
Saneringsanlegg Motalaveien	1905		1 500		
Saneringsanlegg Nonsfjellveien	1906		500		
Saneringsanlegg Ø. Prestegårdsvei	1907		800	0	
Skettebø (forprosjekt sanering)	1910	300			
Saneringsanlegg - Korsørveien	1911	1 000	0		
Nye kloakkpumpestasjoner	1650	1 000	1 000	1 000	1 000
Aase offentlig VA	1653		1 000		
Sanering Kjærlighetsstien	1912	1 000		0	
VA- Leidlandsveien - Krossvikveien	1667				5 600
VA-ledning i g/s Skjerpe - Krossmoen	1666	1 500	3 000		
Sanering avløpsledning sentrum	1657	3 000	2 000	2 000	
Sum avløp		8 800	10 800	4 000	9 100
Samlet ramme avd.		17 700	35 400	27 000	34 100

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer:

- En viser til at nytt vannverk (med ledningsnett, pumper, vei og vannbehandlingsanlegget) vil komme på 125 millioner kroner (kostnadsanalyse fra 2011).
- Rådmannen legger inn midler knyttet til enkelt prosjekt knyttet mot saneringsplan.

Investeringer innenfor Teknisk avdeling – kommunal del

Rådmannens forslag til budsjett og økonomiplan:

Investeringer	Prosjekt	2017	2018	2019	2020
Utskifting brannbiler/redningsbiler/tank	1987		5 000	3 000	
Innløsning hus Sokndalsveien 18	1717	400			
Utskifting mindre mannskapsbiler 4x4	1986	1 100			
Brann - klippeutstyr/redning	1982	300			
Renovering kommunale broer	1709	500	500	500	800
Gatebelysning - utfasing av HQL lyskilder	1710	800	800	800	200
Utstyr til vintervedlikehold (vei/utemiljø)	1981	200	200	200	800
Tiltak på veianlegg	1711	800	800	800	500
Egenandel trafikk sikkerhetstiltak	1774	500	500	500	300
Nærmiljøanlegg	1414	300	300	300	250
Friluftsområder	1425	250	250	250	3 000
Opprustning lekeplasser	1401	3 000	3 000	3 000	4 000
Renovering skoler/bygninger	1830	14 000	24 000	24 000	6 000
Større renoveringsprosjekt veisektor	1714	3 000	3 000	3 000	3 000
Utskifting mindre maskiner/utstyr/varebil vei	1981	250	500	700	700
Geovekst-prosjekt FKB	1707		550		
Egersundshallen - utskifting vindu + solavskjerm	1813			1 000	
Tilpassning/renovering/inventar skoler/barneh	1207	3 000	3 000	3 000	
Turvei Langevann vest	1775	1 800			
Sanering planoverganger Sleveland/Kjelland	1718	5 500	0		
Tomteutvikling EN&H KF	1730	850	800		
Utskifting av traktor Vei og Utemiljø	1719		1 800		
Utbygging Hestnes boligfelt	1140	25 000	25 000	15 000	
Utbygging Ramsland boligfelt	1712	3 000		0	
Lys tursti Hellvik - Maurholen	1530	2 150			
Samlet ramme avd. (ex tilbakebet)		66 700	70 000	56 050	19 550

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.

Kommentarer knyttet til investeringsprosjekt ved Teknisk avdeling

Kommentarer:

- Basert på tidligere politisk vedtak legges det ikke inn nye forslag til driftsbaser eller maskiner ved Teknisk avdeling. I forbindelse med budsjettvedtaket for 2015 ble foreslåtte investeringer innenfor maskinparken tatt ut politiske – i påvente av sak knyttet opp mot vurderinger av organisasjonsformer (verbalvedtak pkt 36). Denne sak har blitt fremmet av rådmannen, men sendt tilbake politisk. I påvente av denne sak har ikke rådmannen lagt inn nye investeringer innenfor maskiner/kjøretøy. Rådmannen påpeker at dette gir driftsmessige utfordringer og hvor rådmannen vil komme tilbake til dette forhold – herunder forslag om budsjettendringer etter at saken er sluttbehandlet politisk.

- Rådmannen legger inn investeringsmidler knyttet opp mot ladestasjoner for el-biler. Dette er i første omgang tiltenkt kommunale bygg – og for biler som brukes innenfor tjenesteproduksjon.
- Rådmannen legger inn midler til videre utbygging av Hestnes boligfelt. Dette blir finansiert med tilsvarende refusjon (fra tomtekjøpere). Samlede utgifter (før refusjon) på Hestnes-utbyggingen er anslått til 118 millioner kroner.
- Det legges inn økte midler til renovering av skoler/bygninger. Totalt legger rådmannen inn en økning på 50 millioner kroner fordelt over 3 år. Rådmannen vil fremlegge en sak knyttet opp mot disponeringen av disse midlene, men peker på at bla. ventilasjonsanlegg ved grunnskolene vil bli prioritert.
- Det legges inn totalt 700.000 kroner ekstra til finansiering av lys på tursti Hellvik – Maurholen.

Salg av tomter og bygninger

I økonomiplanen er det innarbeidet salg av bygg og tomter som en del av den samlede finansieringen. I rådmannens forslag ligger det inne salg av tomter på 4,0 millioner kroner årlig. Disse midlene settes i sin helhet av på Tomteutviklingsfondet – iht. tidligere vedtak.

Forslag til investeringsmessige reduksjoner ved Teknisk avdeling

Det har blitt spilt investeringsforslag som det ikke har vært mulig å få med i oversikten – både av økonomiske, driftsmessige og oppfølgingsmessige årsaker.

LIKVIDITETSMESSIG SITUASJON

Det er fokus på likviditetsmessig styring. Til nå har vi klart oss uten bruk av kassekreditt og har hatt god likviditet. I fremlagt økonomiplanperiode vil den likviditetsmessige situasjonen vil bli anstrengt/presset. Dette av flere årsaker, hvor vi trekker frem følgende forhold:

- I gitte perioder har vi betydelige utbetalinger (ca 80 millioner kroner i en uke). Vi har derfor lagt inn forslag til vedtak opptak av kassekredittlån i løpet av driftsåret på inntil 50 millioner kroner. Kassekreditt lån har vi hatt mulighet til å ta opp fra 2003 uten at det foreløpig har vært nødvendig å bruke av den, men den har vært tilgjengelig som en likviditetsmessig reserve. Kassekreditten ligger også inne i inngått bankavtale.
- Driftsutgiftene øker.
- Vi kommer til å få økt lånegjeld og større finansutgifter.
- Iht. finansieringen av lån tas lånene opp senere (for å redusere årlige finansutgifter). Dette vil presse likviditeten og vil bli løpende vurdert. Lånevedtaket til nå formelt tatt i desember – mens utbetalingen skjer i januar året etter. En vil arbeide for å gjøre dette også i 2017, men fra og med 2018 så vil låneopptakene måtte tas opp i løpet av driftsåret. En forutsetter da at investeringsfremdriften er iht. budsjett.
- I dag har vi ubrukte lånemidler. Når disse går til vedtatte investeringer betyr det at denne bufferen ikke finnes lengre. Dette er videre en tidsbegrenset situasjon.
- Fondsmidlene blir disponert – og brukt opp.
- Vi regnskapsfører bruk av premieavvik og i økonomiplanperioden. Dette betyr at vi bruker en regnskapsteknisk inntekt til å finansiere driften.

Vi er kjent med at en rekke kommuner nå har problemer med likviditeten og må bruke kassekreditt samt holde igjen på utbetalinger. I gitte kommuner ser vi at det har vært problematisk med dekning av lønnsutbetalingene. Vi har hatt et løpende fokus på likviditet i alle år og hvor vi fra 1996/1997 har bygget opp et godt verktøy for å se historiske svingninger med fokus på "kritiske tidspunkt" i løpet av året.

For å bedre likviditeten kan dette skje ved følgende forhold:

- Foreta låneopptak tidligere. Dette vil føre til at finansutgiftene vil øke det enkelte kalenderår – ved at lån tas opp tidligere. Dette vil føre til økte finansutgifter.
- Øke inntektene våre.
- Økte statlige overføringer.

Det vises videre til følgende forhold:

- Likvide midler for Eigersund kommune står på ulike bankkonto i Sparebank 1 SR-Bank (vår bankforbindelse). Dette oppfattes som en sikker plassering.
- Eigersund kommune har ingen direkte finansplasseringer i form av grunnfond, aksjer, ulike fond eller rentebytteavtaler.
- Eigersund kommune benytter lån med lang løpetid og har ingen sertifikatlån eller obligasjonslån. . Iht. Kommuneproposisjonen som staten fremla i mai 2016 så er renteksponeringen til Eigersund kommune 5,9% pr 31/12-2015. Dette er målt opp mot driftsinntektene. Gjennomsnittet for landets kommuner er en netto renteksponering på 33.8%. Dvs. at Eigersund kommune har hatt en meget god renteksponering (lån vs driftsinntekter).
- Det er vedtatt nytt – strengt – finansreglement i 2014 av Kommunestyret.

FINANSIERING AV FORESLÅTTE INVESTERINGER

Tabellen viser hvordan investeringene (herunder Start-lån) blir finansiert:

Investeringer	2017	2018	2019	2020
Finansiering				
Bruk av lånemidler (VA)	17 700	35 400	27 000	34 100
Bruk av lånemidler (kommunalt)	102 400	197 900	88 000	39 150
Låneopptak Start lån	20 000	20 000	20 000	20 000
Sum ekstern finansiering	140 100	253 300	135 000	93 250
Avsetning til Investeringfondet	4 950	4 950	4 950	2 950
Avsetning til Tomteutv.fondet	4 000	4 000	4 000	4 000
Egenkapital				
Momsrefusjon	19 000	44 000	19 000	6 500
Bruk av investeringsfond	565	65	350	
Avdrag ansvarlig lån Lyse	2 950	2 950	2 950	2 950
Salg av tomter	4 000	4 000	4 000	4 000
Refusjon infrastruktur tomter	25 000	25 000	15 000	
Salg av bygninger	2 000	2 000	2 000	
Spillemidler lys Hellvik - Maurholen	450			
Spillemidler Langevann/Slettebø	1 200			
Sum egenkapital	55 165	78 015	43 300	13 450

Alle beløp er oppgitt i hele tusen kroner.

En viser til at tabellen viser fordeling av finansieringen – herunder hvordan låneopptakene fordeles.

Informasjon om Start-lån

Start-lån er lån som den enkelte kommune kan ta opp via Husbanken og låne ut til unge førstegangsetablerere, vanskeligstilte, rene kjøpslån (for hus) og/eller som refinansiering av dyrere lån (herunder forbrukslån). Lånene blir tildelt iht. forskrift - med fokus på vanskeligstilte.

Rådmann foreslår at låneopptak for kommende periode settes til 20 millioner kroner i 2017. En vil ikke foreta endelig utbetaling før det enkelte lånebeløp er innbetalt til Eigersund kommune, og hvor vi vil ha løpende behandling av lånesøknadene.

Eigersund kommune vil også motta et ukjent beløp knyttet opp mot boligtilskuddsmidler som kan gis i forbindelse med boligtilpasning (i forbindelse med for eksempel handikapp). Beløpet er ikke kjent, men vil kunne utgjøre noen hundre tusen kroner.

En påpeker at dette med å gi Startlån er risiko. Vi gir her lån – og på den måten ligger det alltid inne forhold som tilsier at dette kan medføre tap. Jo større lånemasse – jo større risiko for tap vil ligge i porteføljen. En viser til at Eigersund kommune har en individuell kredittvurdering av den enkelte søker, men samtidig er en opptatt av at ordningen er ment for også "vanskeligstilte". Med ny forskrift blir dette ytterligere skjerpet og hvor risikoen vil stige.

Iht. tilbakemelding fra Husbanken skal disse lån dekkes av låntaker. Derfor legges ikke disse inn med driftsmessig dekning.

Ved utgangen av 2016 vil Startlån utgjøre ca 103 millioner kroner av våre samlede lån.

Informasjon om bruk av lån i økonomiplan

En viser til oversikten over finansiering. Denne viser at lån er hovedkilden til finansiering.

GJELDSSITUASJON FOR EIGERSUND KOMMUNE

Gjeldsutviklingen i økonomiplanperioden

Legger en til grunn rådmannens forslag til låneopptak får vi følgende gjeldsutvikling. Hovedlånet for investeringer i 2016 tas opp i 2016 formelt, men hvor vi av økonomiske grunner forsøker å legge utbetalingene i 2017 – noe vi har gjort de siste år. Basert på store investeringer (høyer utbetalinger) og redusert likviditet må vi fra og med 2018 ta opp årets lån i 2018. Dette fører til at vi i 2018 både får utbetalt lånet for 2017 og 2018. Dette gir følgende gjeldsutvikling:

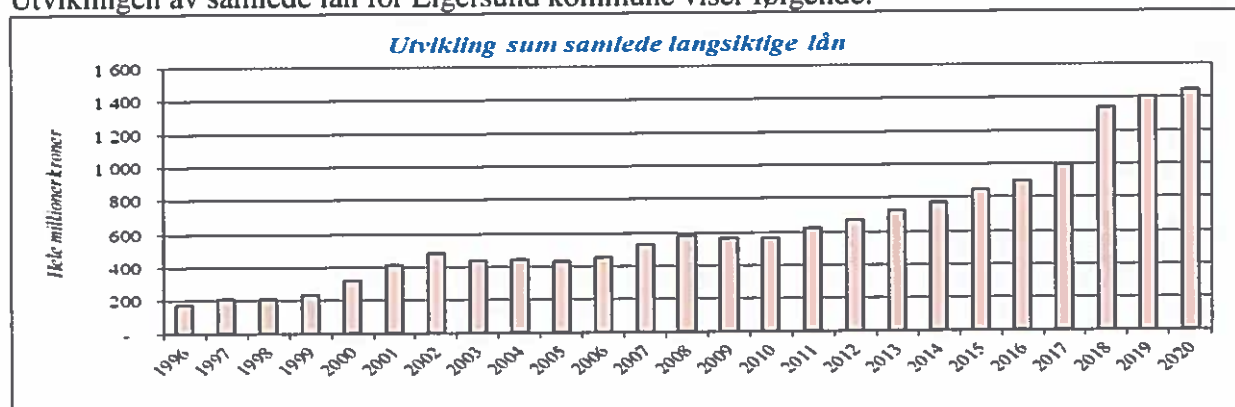
Gjeldsutvikling	2016	2017	2018	2019	2020
Saldo pr 01.01	844 010	897 420	998 820	1 337 720	1 411 120
Nye låneopptak totalt	98 000	146 650	393 400	135 000	93 250
Samlede avdrag på lån	44 590	45 250	54 500	61 600	65 550
Sum lånegjeld pr 31.12	897 420	998 820	1 337 720	1 411 120	1 438 820

Alle beløp er oppgitt i hele tusen kroner.

Det som en ser er at gjelden er budsjettert til å komme opp i over 1,4 milliarder kroner ved utgangen av 2020. Tabellen viser tydelig at det årlige låneopptaket er høyere enn årlig nedbetaling – noe som fører til at lånegjelden øker i perioden. Den tid årlige avdrag ligger lavere enn låneopptakene vil samlet gjeld øke gjennom perioden. En viser videre til at det er forhold som ikke ligger inne i økonomiplanen og som isolert sett vil økte lånegjelden, som omfatter bla. følgende forhold:

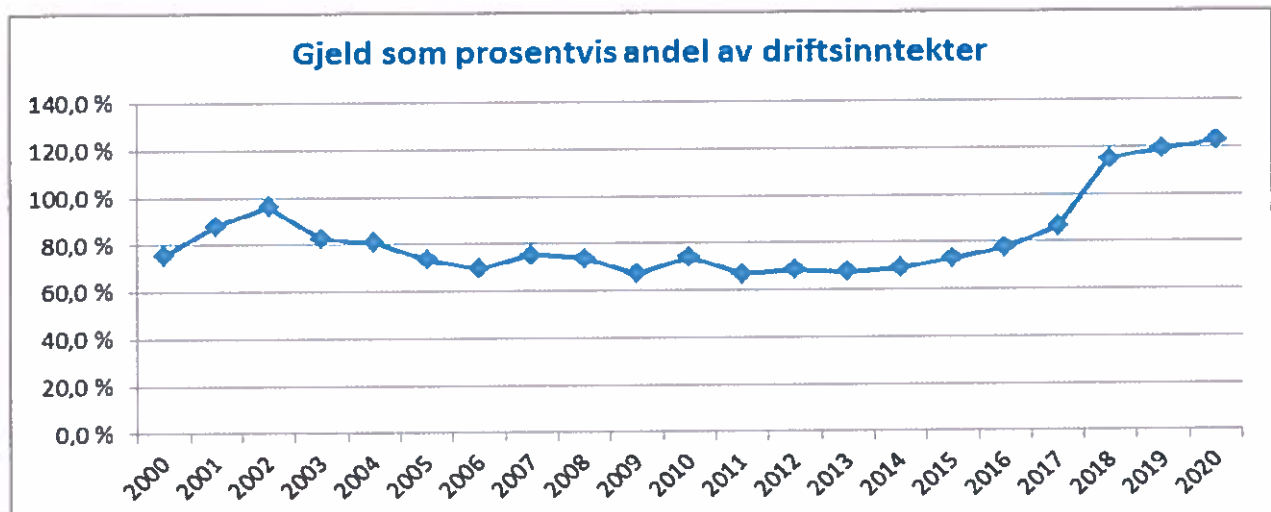
- Ny brannstasjon.
- Nytt Rådhus.
- Ny base for Teknisk avdeling.
- Nytt Helse- og omsorgssenter på Lagård ligger kun inne med 10 millioner kroner.
- Renovering kommunale bygg.

Utviklingen av samlede lån for Eigersund kommune viser følgende:

En ønsker å påpeke at ved en renteøkning vil dette få store økonomiske konsekvenser for Eigersund kommune. I 2020 har en lagt til grunn en lånerente på 2,15% (inkludert marginen som bankene i dag opererer med). Hvis renten øker til ca. 4,2% (som er den historiske gjennomsnittsrenten fra 2000 til i dag – uten marginen som bankene opererer med), betyr dette at renteutgiftene våre stiger med ca. 30 millioner kroner. Tidligere har en renteøkning blitt balansert mot økt renteinntekt. Den tid kommunale investeringer øker, likviditeten blir presset og rentekompensasjonsordningene er i ferd med å avsluttes blir ikke økningen i inntektene tilsvarende. Økt rente fører også til økt inntekt fra vann- og avløpssektoren, som skal dekke finansutgiftene etter en egen selvkostberegning. Hvis renten øker med 2% i 2020, vil dette føre til at samlede inntekter øker med ca. 9 millioner kroner.

I tabellen nedenfor har en sett på hvor stor andel langsiktige lån (inkludert årets låneopptak) har vært – sett opp mot årlige driftsinntekter (hentet fra sist avlagt årsregnskap). Det tabellen viser er at i løpet av perioden har gjeldsgraden (sett opp mot driftsinntekter) gått fra 96,1% i 2002 og nedover og hvor den i forbindelse med regnskapet for 2015 lå på 73,1%. Dette er lavere enn gjennomsnittet for kommunene, som lå på 97,9% av totale driftsinntekter. For kommende økonomiplanperiode vil gjeldsgraden (prosentvis andel av driftsinntektene) øke. Dette henger sammen med økte investeringsbudsjett. I 2020 utgjør gjelden vår (lån knyttet opp mot investeringer) 122% av driftsinntektene. Tabellen nedenfor viser utviklingstrekkene.

Mulige tiltak for å redusere gjelden til Eigersund kommune

For å redusere gjelden kan dette skje ved bl.a. følgende forhold:

- **Økt eiendomsskatt**
 - Øke eiendomsskatten til maksimum.
 - Bruke økt eiendomsskatt som egenkapital.
- **Redusere investeringene.**
 - Rådmannen viser til at i vedtatte forslag til investeringer ligger det ikke inne prosjekt hvor vi "flotter" oss, men det som en isolert sett må bedømme som nødvendige investeringer. Rådmannen viser at dette går på lovlighet og forsvarlighet.
- **Salg av tomter.**
 - Rådmann viser til arbeidet knyttet opp mot Rundevoll / Hestnes.

- Mulige/eventuelle salgsgevinstene ligger fremme i tid og er avhengig av at utbyggingen blir økonomisk vellykket.
- Ved slutføring av dette boligfeltet må lån tilbakebetales i sin helhet.
- *Øke avdragene i driftsbudsjettet*
 - Dette er ikke innarbeidet i fremlagt forslag til økonomiplan.
 - Vi har ikke økonomisk handlingsrom til å gjøre dette – uten å foreta tilsvarende driftskutt andre steder.
- *Salg av eierandeler i Lyse energi og / eller Dalane energi.*
 - Det er betydelige ”utfordringer” knyttet mot et salg – og hvor Eigersund kommune har forsøkt dette tidligere (uten å lykkes).
 - En tidligere runde ble vi stoppet av de andre eierne i selskapet.
 - Samtidig så er det grunn til å peke på at de utbyttene vi mottar fra energiselskapene ikke samsvarer med de verdier vi antar vi besitter.
 - Ett salg – kombinert med nedbetaling av gjeld ville frigjort ett betydelig beløp – avhengig av salgsverdi og skatteløsning.

AVSETNINGER/DISPONERINGER FOR BUDSJETTET

I rådmannens budsjettforslag ligger følgende forslag som grunnlag (en viser til forslag til budsjettvedtak):

- Rådmannen får fullmakt til å fordele midler fra den sentrale lønnsporten i Kap. 7 til avdelingene i forbindelse med lønnsforhandlingene.
- Skatteinntekter og rammetilskudd (løpende inntektsutjevning) ut over justert budsjett settes av på Skattereguleringsfondet.
- Rådmannen får fullmakt til å omarbeide Kap. 7.
- Et eventuelt mindreforbruk innenfor finanskostnadene (renter og avdrag) settes av på ”Finansfondet”). I forbindelse med avlegging og behandling av årsregnskapet tar kommunestyret stilling til disponeringen av (eventuelt) avsatte midler – herunder til ekstraordinær nedbetaling av gjeld.
- Et positivt premieavvik settes av på ”Premieavviksfondet”. Kostnader relatert til tidligere positive premieavvik dekkes av ”premieavviksfondet” og / eller et positivt premieavvik i kalenderåret.
- Salg av bygninger. I forslag til investeringsplanen så er det iht. tidligere økonomiplan budsjettert med salg av bygninger. I årene 2017 – 2019 er det årlig budsjettert med salg av bygninger på 2 millioner kroner hver år (ligger ikke inne budsjetter salg i 2020). Disse midlene er foreslått avsatt på Investeringsfondet. Det knytter seg usikkerhet til dette beløp og den tid salget ikke er realisert har en ikke lagt dette inn som en finansieringskilde for investeringene.
- Salg av tomter (gevinst). I forslag til investeringsplanen så er det iht. tidligere økonomiplan budsjettert med salg av tomter. I årene 2017 – 2020 er det årlig budsjettert med en gevinst på salg av tomter på 4 millioner kroner hver år. Disse midlene er foreslått avsatt på Tomteutviklingsfondet. Det knytter seg usikkerhet til dette beløp og den tid salget ikke er realisert har en ikke lagt dette inn som en finansieringskilde for investeringene. En viser til at dette kommer i tillegg til refusjonsinntekter av infrastruktur til tomter (knyttet opp mot Hestnes-utbyggingen).
- Avdrag fra ansvarlig lån i Lyse er budsjettert avsatt til Investeringsfondet (iht. forskrift). Dette utgjør et årlig beløp på 2.950.000 kroner.

PERSONALMESSIGE FORHOLD OG ANTALL STILLINGER

Antall årsverk i Eigersund kommune - utviklingstrekk

Antall årsverk pr. 01.10.2016:

Avd.	Totalt årsverk	Årsverk, Prosjekt	Læringer	Faste, årsverk
Sentraladm.	72,49	1,00	30,00 *	41,49
Kultur/oppvekst	440,49	29,14		411,35
Helse/omsorg	469,58	13,49		456,09
Tekniske tjenester	125,18	0,76		124,42
Totalt	1107,74	44,39	30,00	1033,35

*I 2016 har en ført opp antall hele læreplasser for å synliggjøre dette på en bedre måte. I 2015 ble antall læreplasser omregnet i forhold til den lønnen som lærlinger fikk. F.eks 30 % lønn første halvår, 80 % på slutten av læretiden. (Ihht bestemmelser i hovedtariffavtalen).

Antall årsverk pr 01.10.2015:

Avdeling	Totalt årsverk	Årsverk, Prosjekt	Læringer	Faste
Sentraladm.	59,29	0,5	18,60	40,19
Kultur/oppvekst	431,30	21,91		409,39
Helse/omsorg	462,85	8,80		454,05
Tekniske tjenester	123,39	0,19		123,20
Totalt	1076,83	31,40	18,60	1026,83

I 2015 ble det innført nye rutiner for kontroll av hjemler. Ca en gang i kvartalet sendes det ut rapporter til ledere med budsjett og økonomiansvar som viser antall hjemler og hvem som er knyttet til disse. Lederne må kvittere på at hjemmelsrapporten er gjennomgått og gi tilbakemeldinger på nødvendige endringer.

Endringer i antall hjemler fra 2015 til 2016 er i hovedsak knyttet til følgende forhold:

- Økningen av prosjektstillinger innen kultur/ oppvekst gjelder i hovedsak i barnehager.
- Økningen i prosjektstillinger innen helse/ omsorg H/O knyttes blant annet til planlagt opptrapping av tiltak rettet mot flyktninger.
- Sentraladministrasjonen: planrådgiver (kommunestyrevedtak)
- Voksenopplæringscenteret tilført undervisningsstillinger (kommunestyrevedtak)
- Helse/ omsorg: Nav, flyktningetjenesten (kommunestyrevedtak)
- Teknisk: prosjektleder utbygging (kommunestyrevedtak)
- Vise antall hele læreplasser istedenfor omregnede plasser basert på lønn (endringen utgjør 11.4 årsverk uten at dette medfører økning i kostnader)

I tillegg kommer mindre justeringer innen ulike hjemler.

Utviklingstrekk antall årsverk i Eigersund kommune

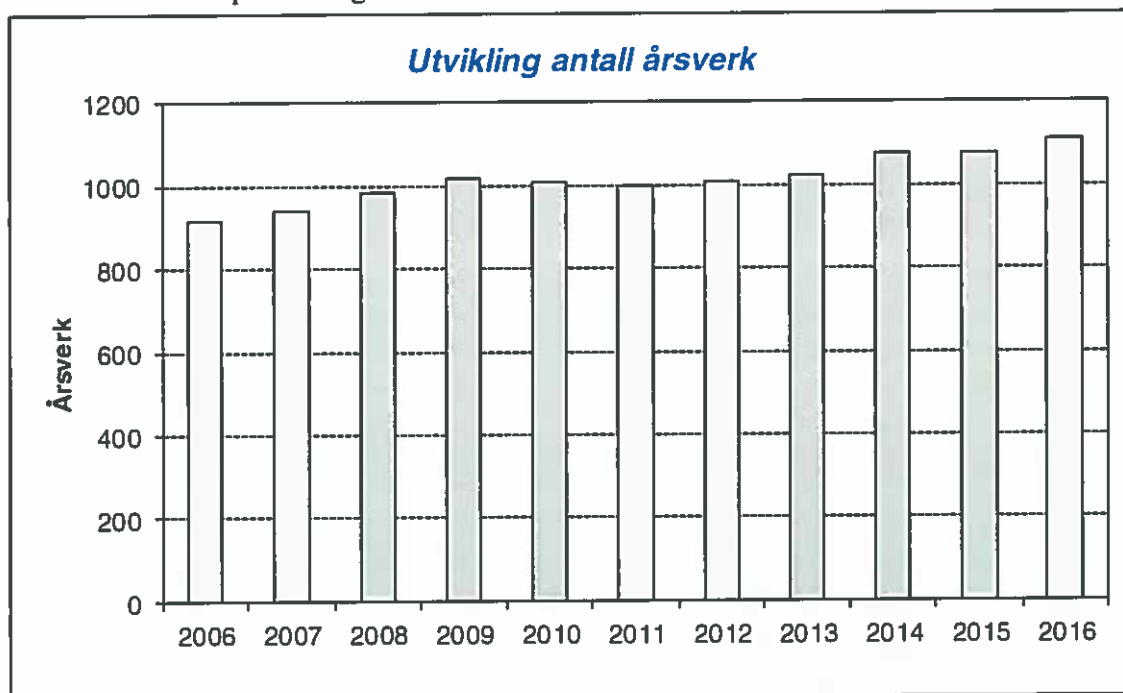
Utviklingen i antall ansatte henger sammen med bla. følgende forhold:

- Igangsetting av nye prosjekt/ endringer
- Ressurskrevende tjenester – hvor enkelt brukere krever økt bemanning.
- Statlige reformer (i oversikten har reformer/statlige endringer innenfor skole, helse- og omsorg, rus og barnehage hatt følger for bemanningen).
- Reduksjoner

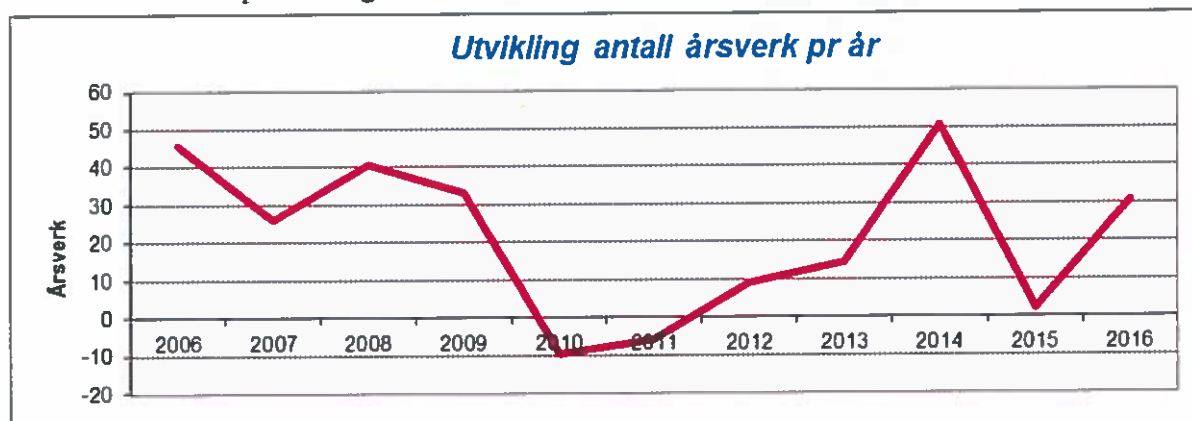
- Endringer knyttet opp mot vertskommuneordningen.
- Behov for økt tjenesteproduksjon

Vedlagt tabell (over) viser utviklingstrekkene det enkelte år tilbake de siste ti år. Det er redegjort for årsaken til økning fra 2015 til 2016 i avsnitt om antall hjemler.

Hvis vi videre ser på endringen fra år til år viser tabellen nedenfor utviklingstrekkene:

Hvis vi videre ser på endringen fra år til år viser tabellen nedenfor utviklingstrekkene:

Det denne tabellen viser er at vi i 2014 hadde en endring/økning på 50,9 årsverk - sett i forhold til 2013. Utviklingen i antall årsverk for 2015 er på 2,23 årsverk i forhold til 2014, noe som fremkommer som en reduksjon fra 2014. I denne forbindelse viser rådmannen til at vi i løpet av 2015 har gjennomført driftstilpasninger/-reduksjoner som omfatter 24,55 årsverk. Det er imidlertid en økning i antall årsverk i 2016 – hvor 11,4 årsverk er knyttet til at en viser antall hele læreplasser kontra antall læreplasser basert på utbetalt lønn. (økningen medfører ikke økte kostnader)

Aldersfordeling – ansatte

Pr. oktober 2016 er det 1.348 faste ansatte i Eigersund kommune – 82 % kvinner og 18 % menn. I tillegg kommer ansatte som er tilsatt i vikariater og andre midlertidige stillinger.

Aldersfordelingen i Eigersund kommune er som følger:

Aldersgruppe	Pr. 01.10.16 2016 (2015)	Fordeling kvinner 2016 (2015)	Fordeling menn 2016 (2015)
Under 30 år	13 % (13 %)	86 % (87 %)	14 % (13 %)
30 – 39 år	21 % (20 %)	81 % (83 %)	19 % (17 %)
40 – 49 år	26 % (27 %)	82 % (82 %)	18 % (18 %)
50 – 59 år	26 % (27 %)	82 % (83 %)	18 % (17 %)
Over 60 år	14 % (13 %)	79 % (75 %)	21 % (25 %)

Tallene som står i parentes er for 2015.

Personalpolitisk plan

Personalpolitisk plan er utarbeidet rundt visjonen "Sammen for alle" og verdiene om at ansatte skal være løsningsorienterte, kompetente og vennlige.

Det overordnede målet i personalpolitisk plan er å rekruttere, beholde og utvikle kompetente, engasjerte og motiverte medarbeidere på alle nivå i organisasjonen til det beste for brukerne. I planen fremkommer ulike delmål og tiltak for å oppnå disse.

Delmålene er som følger:

1. En helhetlig personalpolitikk som gir gode arbeidsvilkår for medarbeidere i alle faser av arbeidslivet.
2. En synlig, rettferdig og forutsigbar personalpolitikk som er kjent for alle medarbeiderne.
3. At våre medarbeidere skal være stolte av og snakke positivt om arbeidsplassen sin
4. At vi gjennom personalpolitikken fremstår som en attraktiv arbeidsgiver
5. At medarbeidere skal føle seg verdsatt
6. Eigersund kommune har en målsetning om en nærværprosent på 94 %, og at den gjennomsnittlige pensjonstiden skal økes i løpet av planperioden.
7. Eigersund kommune vil arbeide for likeverdige vilkår når det gjelder arbeid, lønn, trivsel og utvikling for alle ansatte. Dette skal gjelde uavhengig av kjønn, alder, religion og livssyn, nedsatt funksjonsevne, kjønnsidentitet/ kjønnsuttrykk eller etnisk bakgrunn

I 2017 vil det bli utarbeidet et overordnet arbeidsgiverdokument som vil erstatte dagens personalpolitisk plan. Etter planen vil overordnet arbeidsgiverpolitikk bli lagt frem for politisk behandling våren 2017.

Likestilling/ mangfold

I personalpolitisk plan har en et eget punkt knyttet til likestilling/ mangfold:

- Eigersund kommune vil arbeide for likeverdige vilkår når det gjelder arbeid, lønn, trivsel og utvikling for alle ansatte.
- Dette skal gjelde uavhengig av kjønn, alder, religion og livssyn, nedsatt funksjonsevne, kjønnsidentitet/ kjønnsuttrykk eller etnisk bakgrunn

Tiltak 1: Plan for mangfold og likestilling evalueres og rulleres i løpet av planperioden.

Tiltak 2: I administrative/ partssammensatte arbeidsgruppe skal som hovedregel begge kjønn være

Representert

I plan for mangfold og likestilling fremkommer ulike delmål for å nå målsetningen om økt likestilling og mangfold.

Eigersund kommune har vært deltaker i det statlige prosjektet "Saman om ein betre kommune" som varte ut 2015 – og hvor en hadde spesielt fokus på å jobbe mot en Heltidskultur. Eigersund kommune har over flere år hatt fokus på dette med uønsket deltid. I budsjett 2016 ble det opprettet en 20 % stilling ved personalseksjonen som skal arbeide videre med heltidskultur. En har takket ja til å delta i et læringsnettverk for utvikling av heltidskultur arrangert av KS Rogaland i samarbeid med Delta, Fagforbundet og Sykepleierforbundet. Det er oppstartsmøte i november 2016, og så er det lagt opp til fire samlinger med andre kommuner i Rogaland frem til mars 2018.

I prosjektperioden har et snudd fokus fra uønsket deltid til fokus på heltidskultur. I den årlige kartleggingen av uønsket deltid blir ansatte i deltidsstillinger delt inn i tre hovedområder:

1. Ønsket deltid
2. Uønsket deltid
3. Ansatte som ønsker større stilling, men som er villig til å vente på ledig stilling på dagens arbeidsplass/ annen spesifikk arbeidsplass

Definisjonen på uønsket deltid er i tråd med den definisjon som de sentrale parter har utarbeidet. Tall pr mars 2016 viser at det er 14 ansatte som kommer inn under kategorien 1 uønsket deltid (mot 21 pr mars 2015) Totalt sett er det 76 ansatte som ønsker større stilling (kategori 2 og 3). Pr mars 2015 var tallet 84 totalt sett.

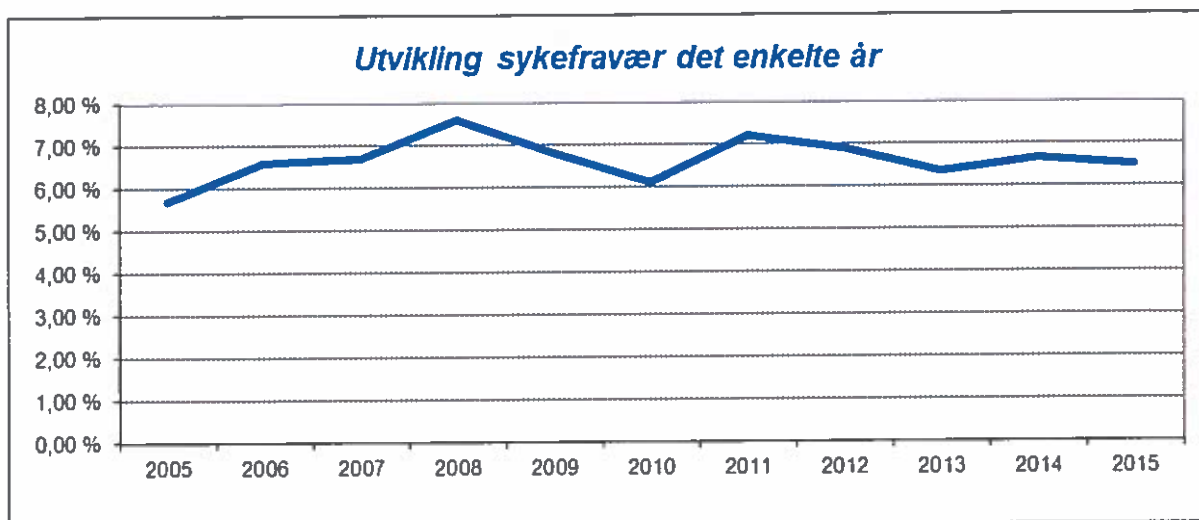
Sykefravær Eigersund kommune for perioden 2012 – 2016:

	Kortidsfravær:					Langtidsfravær:					Totalt fravær:				
	2012	2013	2014	2015	2016*	2012	2013	2014	2015	2016*	2012	2013	2014	2015	2016*
SENTRALADM.	2,4	2,2	2,4	2,7	2,3	2,9	3,2	2,6	1,8	4,0	5,3	5,4	5,0	4,6	6,3
KULTUR/OPPVEKST	2,0	2,3	2,2	2,3	2,4	4,3	4,0	4,4	4,1	4,9	6,3	6,2	6,6	6,4	7,4
Skoler	1,9	2,2	1,9	2,1	2,1	4,0	2,9	4,0	3,9	3,4	5,9	5,0	5,8	5,9	5,4
Barnehager	3,5	3,9	3,8	3,8	3,8	7,5	9,8	5,3	5,8	10,3	10,9	11,6	9,1	9,6	14,1
HELSE/OMSORG	2,1	1,9	1,9	1,9	2,0	6,2	4,7	5,2	5,0	5,1	8,3	6,6	7,1	7,0	7,1
TEKNISKE TJENEST.	2,0	2,1	1,8	1,8	2,1	4,0	4,0	4,6	4,1	3,7	6,0	6,1	6,4	5,9	5,8
TOTALT	2,0	2,2	2,0	2,1	2,2	4,9	4,3	4,7	4,4	4,9	7,0	6,4	6,7	6,5	7,0

* tall for 1 halvår. Tall for 2016 er ikke sammenlignbar med øvrige år da en ikke har fått med 3 og 4 kvartal

i gjennomsnittsberegningen. 3 kvartal har det laveste fraværet i løpet av året. Ut fra tall vi har så langt forventes det likt eller lavere sykefravær i 2016 enn i 2015

Grafisk har en følgende utvikling innenfor sykefraværet totalt:

I 2009 og 2010 var det en større nedgang i sykefraværet. I 2011 steg sykefraværet noe i tråd med andre kommuner i Rogaland og landet for øvrig. Siden 2012 har sykefraværstallene vært stabile, og signaler ut fra tallene så langt i 2016 er at en fraværet vil bli likt som for 2015 – kanskje litt lavere.

Personalforvaltning - Helse, miljø og sikkerhet

Det er foretatt en revidering av det overordnede HMS-systemet i kommunen i 2013 og 2014. Det er foretatt en gjennomgang av tidligere rutiner, revidert disse samt utarbeidet rutiner som mangler. Rutinene er lagt inn i kommunens kvalitetssystem Qm+.

Samko er kommunens eksterne bedriftshelsetjeneste frem til sommeren 2017. Etter det må en foreta en ny anbudsrunde.

Frem til 2014 har det vært et felles AMU for Eigersund kommune. Fra 2014 har en lagt om strukturen slik at det er et AMU pr avdeling. Avdelingsvise AMU er tettere knyttet opp mot den daglige driften, og en håper på den måten at en skal få økt fokus på utfordringer nærmest der de ansatte arbeider. Det vil i tillegg være et HovedAMU (HAMU) som tar stilling til saker av overordnet karakter.

I 2013 og 2014 har Eigersund kommune hatt spesielt fokus på problemstilling til vold og trusler. En har fått utdannet to instruktører, 10 veiledere og flere ansatte i en metode som heter Durewal for forebygging av vold og trusler. Instruktørene vil ha ansvar for å lære opp ansatte og gi støtte og opplæring av veilederne. Veilederne har som ansvar å ha fokus på forebygging av vold og trusler på den enkelte arbeidsplass, og skal sørge for at ansatte får øvd på metoder med jevne mellomrom. En har hatt en gjennomgang av prosedyrer for rapportering av vold/ trusler, og bruker Qm+ for å kartlegge eventuelle interne skademeldinger. Det legges frem en kvartalsvis oversikt over dette i administrasjonsutvalget og HAMU.

Høsten 2015 er det gjennomført medarbeiderundersøkelse. Dette er ett viktig tiltak for å måle organisasjonen på ulike områder. Medarbeiderundersøkelsen blir fulgt opp i den enkelte enhet, og det skal utarbeides oppfølgingsplan sammen med de ansatte. Gjennomgang av resultatene

avdekker om det er enheter som trenger spesiell oppfølging. Ny medarbeiderundersøkelse vil bli gjennomført i løpet av vinteren 2017.

Prosjekt heltidskultur er et viktig virkemiddel for å få fokus på heltidskultur og at ansatte får den stillingsstørrelse de ønsker seg. Stadig flere av enhetene tar i bruk forhandlingsturnus – noe som gir de ansatte økt fleksibilitet og mulighet til å påvirke egen turnus. En har inngått lokal særavtale med de tillitsvalgte slik at en kan fortsette med lange vakter ved IBO. En vurderer kontinuerlig tiltak for å redusere antall helgestillinger.

Praksisplasser/ studenter: Eigersund kommune har ulike samarbeidsparter for at personer som faller utenfor arbeidslivet skal få muligheter til å få relevant praksis. Pr. september har kommunen 21 praksisplasser knyttet til arbeidsledige, 2 flyktninger i praksis, 6 praksisplasser via andre (f.eks AKS) og 8 personer på varig tilrettelagt arbeidsplass eller andre avtaler. I tillegg har en kontinuerlig inne elever som er ute i arbeidsuke fra ungdomsskoler og elever fra videregående skole/ høyskole som trenger praksisplasser. Det er tett dialog med NAV Eigersund for å kunne tilby praksisplasser for arbeidsledige – da spesielt yngre arbeidsledige. Antall på slike praksisplasser varierer.

God personalpolitikk viser seg gjennom ivaretagelse av ansatte ved driftstilpasninger/ samarbeidsproblemer, sykdom, ansettelse og tilsetningsforhold.

Kompetansehevende tiltak

Kompetansehevende tiltak skjer i dag på ulike områder i Eigersund kommune:

- a) Kompetanseheving på arbeidsplassen gjennom erfaringsoverføring mellom de ansatte
- b) Kurs: det er avsatt kursmidler på den enkelte avdeling
- c) Stipender for faste ansatte: en gang i halvåret kan ansatte søke på stipendmidler i forbindelse med at de tar etter/ videreutdanning
- d) Stipender for sykepleier/ vernepleierstudenter: slike studenter kan søke om stipend pr skoleår mot at de arbeider 3 hver helg og i sommerferiene. Dette er et langsiktig rekrutteringstiltak som er svært populært

Budsjett for pkt b) – d) utgjør totalt ca 1 million og gjelder alle kommunalt faste ansatte.

Ut over dette kan kommunen søke om eksterne midler til kompetanseheving.

VEDLEGG TIL RÅDMANNENS BUDSJETTFORSLAG

Vedlegg 1 - Driftsmessige forhold som ikke er med

Følgende driftsmessige forhold har blitt tatt opp, men ikke blitt prioritert inn av rådmann:

Drift - endringer	Avd.	2017	2018	2019	2020
Ny IKT-strategi for skolene	SA	100	100	100	100
50 % fast st. førstesekretær, Lønningskontor	SA	310	310	310	310
100 % fast st-rådgj. Digitalisering	SA	545	545	545	545
50 % prosjektstilling førstesekretær dig. lønn/ps	SA	310	310		
Saksbehandler - generell saksbehandling	SA	50	545	545	545
Økonomicontroller - internkontroll	SA	50	545	545	545
Trafikksikkerhetsplan	SA	90			
Kommunedelplan for flom	SA	200	200		
Kommuneplan samfunnsdel	SA	200			
Arr i folkehelseperspektiv	KO	60	60	60	60
Sosialpedagogiske tiltak i skole	KO	?	?	?	?
100% st. adm.ressurs skolene	KO	340	805		
Drift nye Rundevoll bhg	KO			250	570
Bibliotek - formidling	KO	46	46	46	46
Bibliotek - bøker og medie	KO	50	100	150	200
Idrettskonsulent	KO	310	620	620	620
100% st. barnevernskonsulent	KO	330	650	650	650
Avlastning/støttekont. - prisjustering	HO	150	150	150	150
Boligsosialt prosjekt Husbanken - rammetinan	HO	375	375	0	0
Sykelby - ut avtaleperioden	HO	75	0	0	0
50% st. Krefitkoordinator	HO	95	185	275	375
200% - rusteam barn og unge	HO	1 500	1 500	1 500	1 500
50% - fysioterapeut hverdagsrehab	HO	75	230	230	230
10% - sykepleier hverdagsrehab.	HO	25	80	80	80
75-100% dagsenter-daglig leder	HO	0	570	760	760
Velferdsteknologi - innføring nye løsninger	HO	350	500	900	1 200
100% st. - Velferdsteknologi	HO	0	750	750	750
100% st. Rusteam - "Ja vi kan"	HO	0	0	800	800
100% Aktivitetsplikt	HO	750	750	750	750
Legesenter - justering ramme	HO	550	550	550	550
Lundeåne - enkelthruker	HO	685	685	685	685
Flyktingtj. - erstatninger	HO	400	100	0	0
Faglig koord. - funksjonstillegg Lagård BSS	HO	160	160	160	160
60% Rusteam-treningskontakt	HO	0	400	400	400
Faglig koord. - funksjonstillegg Lagård 3ABC	HO	60	60	60	60
100% st. HO-Vaktmester	HO	0	760	760	760
Tekniske hjelpemidler-Urnor	HO	150	450	450	750
Leasingbiler HO - økt behov	HO	100	200	300	400
Hjemmesykepleie - stillinger	HO		800	1 600	2 400
Opphold ved priv. Rusinst.	HO	200	300	300	300
Fyrlyssenteret - "I arbeid"	HO	200	200	200	200
Riks-TV abon. - Lagård	HO	50	50	50	50
Miljøterapi team-"treningsprosj."	HO	60	60	60	60
100% psykolog - Helsestasj./mestringsenhet	HO	800	800	800	1 100
Sykelkoord. - forlenge avtale	HO	225	300	300	300
Boligsosialt prosj.-forlenge avtale	HO		750	750	750
Lundeåne BSS - omgjøre fra serviceleil. til bof	HO	1 600	4 450	5 700	5 700
Lys i Varberg	TA	100	100	100	100
Prisjust. over flere år	TA	1 000	1 000	1 000	1 000
Prisjust. over flere år	TA	500	500	500	500
Vask av løpebanen	TA	40	40	40	40
100% st. HMS-rådgiver	TA	650	650	650	650
100% st. energi og miljøledelse	TA	650	650	650	650
Taksering av vindmøller, konsulentj.	TA	100	0	0	0
Nettbrett/PC til befalsbilen	TA	10			
Flexit Fire - Progr. ved øvelse	TA	30	30	30	30
Leasing av vaskemaskin/tørktr. - vernerunde	TA	30	30	30	30
100% st. branninspektør - etter tilsyn DSB	TA	650	650	650	650
100% st forebyggende brann - ny forsikrift	TA	550	550	550	550
100% st - vedlikehold	TA	550	550	550	550
Vaktordning svømme og idr. Hall	TA	?	?	?	?
Driftsutgifter to nye biler	TA	55	55	55	55
Økte husleie-Sentrum helsest.	TA	900	955	1 015	1 075
Maling - Helleland skole	TA	750			
Maling - Rundevoll skole	TA	800			
Maling - Grøne Bråden skole	TA		1 200		
Maling - Hellvik skole	TA			700	
Maling - Grøne Bråden bhg	TA				500
Maling - Hellvik bhg, ny del	TA				500
Styringsprogram renhold	TA	400	320	320	320
200% st. lagarb. Park/lekepl	TA	1 100	1 100	1 100	1 100
100% st. rådgiver park/lekepl	TA	625	625	625	625
Sommerblomster i sentrum	TA	130	130	130	130
Reduserte leieinntekter - serviceleil til bofellesk	TA	?	?		
Dr.utg. 4-mannsbolig i Hestnes	TA			?	
Dr.utg - ny gravlund	TA			?	
Omlegging mht.gatelysnettet	TA	?	?	?	?
		21 246	29 386	32 641	35 271

Vedlegg 2 – Informasjon om Områderegulering Eie og revidering av kommuneplanens samfunns- og arealdel

Områderegulering Eie

Det er i kommuneplanen lagt opp til at det skal utarbeides en områderegulering for eie område som også vil omfatte stasjonsområdet. Dette er sikret i bestemmelsen til kommuneplanen jfr § 2.2.1 Områderegulering for fremtidig sentrumsområde S1 og stasjonsområdet, jfr. pbl §§ 12-2. En viser til at Jernbaneverket har startet opp planlegging av stasjonsområdet og det er derfor viktig å komme i gang med områdereguleringen. Det er i kommuneplanen stilt krav om at dette planarbeidet skal skje i form av områderegulering for å kunne se helhetlig på området.

Det er i kommuneplanen åpnet opp for at en innenfor stasjonsområdet kan etableres kollektivterminal med tilhørende anlegg herunder parkering samt funksjoner/aktiviteter som bidrar til å styrke stasjonen som trafikk-knutepunkt med gode overgangsmuligheter. Etablering av tjenesteyting (kontor o.l.) vil en ta konkret stilling til i forbindelse med områderegulering. Dette er skjedd i nært samarbeid med bl.a. ROM eiendom som forvalter området.

Planarbeidet vil skje i nært samarbeid med Statens Vegvesen, Rogaland fylkeskommune, Jernbaneverket og ROM eiendom.

Det skal utarbeides områderegulering for fremtidig sentrumsområde S1 på Eie samt stasjonsområdet.

For områdeplanen for Eie har kommunestyret vedtatt følgende føringer jfr. Ksak :

- Alle eiendommene skal reguleres samtidig. Reguleringen kan gjennomføres med bruk av offentlig og privat samarbeid (OPS).
- Områdene skal tilrettelegges for forretning og kontor samt konsentrert boligbebyggelse i S1.
- Det skal planlegges felles adkomstvei fra FV fra S1.
- Det skal planlegges gang- og sykkelveiforbindelser internt i området og ut til hovedveinett for sykkel.
- Planene skal legge vekt på helhet og sammenheng i områdets grønnstruktur som viser tilrettelegging for friluftsliv, opphold, lek og aktivitet, herunder gangveg langs elven og ev. utsiktspunkter som er offentlig tilgjengelig.
- Tre skal brukes som viktig element i utforming i S1 i kombinasjon med andre moderne materialer som stål, glass og betong.
- Høyder og volum skal fastsettes etter en samlet vurdering og analyse av landskap og omkringliggende omgivelser.
- Det skal legges opp til stasjonsutvikling og der arealbruken skal avklares i forbindelse med planprosessen, men der en skal legge vekt på å sikre gode overgangsmuligheter, lokalisere aktiviteter/formål til stasjonen som styrker dennes funksjon som attraktivt trafikk-knutepunkt og tilstrekkelig parkeringsareal. Detaljer fastsettes i forbindelse med områderegulering.

Dette er et omfattende planarbeid som vil omfatte over 200 daa. planområde med mange og komplekse problemstillinger. Arbeidet vil bli satt ut og er av en slik størrelsesorden at det må ut på Doffin. Kostnadene er estimert ut fra erfaringstall knyttet til områderegulering på Kaupanes. Områderegulering på Eie er vesentlig mer kompleks og der en må gå lenger i å sikre de tekniske løsningene på bl.a. vegsystem m.m.

Områdereguleringen vurderes å ville utløse krav om konsekvensutredning etter forskriften med tilhørende fagrapporter som må utarbeides av fagkyndige. Dette må leies inn av kommunen.

Dette arbeidet vil gå over om lag 1-1,5 år fra start til slutt. Kostandene er estimert til 2,3 millioner fordelt på 2016 (0,3 mill) ,2017 (1,5 mill) og 2018 (0,5 mill).

Revidering av kommuneplanen

Det legges opp til at en i etterkant av utarbeidelse av kommunal planstrategi i 2016, skal starte opp arbeidet med full revidering av kommuneplanens samfunns- og arealdel. Planstrategien skal vedtas av kommunestyret innen oktober 2016 jfr. plan og bygningsloven.

Revidering av kommuneplanen er et svært omfattende og tidkrevende arbeid. Det må bl.a. utarbeide flere delrapporter av fagkyndig som grunnlag for planarbeidet herunder bl.a. befolkningsprognose på skolekrets nivå m.m.

Dette arbeidet vil gå over om lag 1,5 år fra start til slutt dersom prosessen går på skinner. Kostandene er estimert til 600 000,- fordelt på 2017 (0,6 mill) muligens noe i 2018 til trykking o.l. avhengig av mengde innsigelser o.l..

Vedlegg 3 – Konsekvenser i Statsbud. for Eigersund – B2017

En viser til sak – hvor dette dokument er lagt med som vedlegg.

Vedlegg 4 – Notat om digitaliseringsprosjekt ved Sentraladm.

En viser til sak – hvor dette dokument er lagt med som vedlegg..

Vedlegg 5 – Budsjettinnspill Eigersund kirkelige Fellesråd

En viser til sak – hvor dette dokument er lagt med som vedlegg. Fellesrådets forslag til nye driftstiltak er ikke innarbeidet.

Vedlegg 6 – Budsjettinnspill Kontrollutvalget

En viser til sak – hvor dette dokument er lagt med som vedlegg. Iht. forskrift skal Kontrollutvalgets budsjettforslag følge budsjettbehandlingen. Forholdene er innarbeidet i Sentraladministrasjonens driftsbudsjett for 2017.

Vedlegg 7 – Oversikt over fond i Eigersund kommune

Oversikten viser budsjettert bruk og avsetning på fondene. Oversikten viser både investeringsfond og driftsfond.

Det oversikten viser er at driftsfondene til Eigersund kommune disponeres i løpet av kommende økonomiplanperiode. I tillegg peker en på at 20 millioner kroner knyttet opp mot avsetning på investeringsfond er knyttet opp mot gevinst ved salg av tomter og bygninger. Vi har videre mottatt informasjon som kan tyde på større endringer innenfor pensjonsberegningene i KLP – som gjør at ulike pensjonsfond kan bli disponert alt i 2016 (dette er et forhold som en vil komme tilbake til i den siste økonomirapporten for 2016). En viser til følgende oversikt:

Oversikt fond - Eigersund kommune		Regnskap	Anslag	Bruk	Bruk	Bruk	Bruk	Sum fond
Konto	Navn på fond	01.01.2016	31.12.2016	2017	2018	2019	2020	21.12.2020
2515001	NÆRINGSFOND	-691	-678					-678
2515002	FOND FEIERVESENET	-56	-58	26	32			-
2515003	VANNFOND	-34 932	-34 295	9 539	9 890	11 402	2 417	-1 047
2515004	FOND AVLØP OG RENSING	-19 415	-18 716	11 273	6 850	-370	895	-68
2515005	RENOVASJONSFOND	-312	-312					-312
2515006	PARKERINGSFOND	-2 253	-2 253					-2 253
2515007	OPPMÅLINGSFOND	-734	-519	343	176			-
2515008	BYGGESAKSFOND	-1 497	-1 506	440	600	466		-
2515009	TAPSFOND BYGGESAK	-100	-100					-100
2525004	VILTFORVALTNINGENS FOND	-114	-114					-114
2525012	PSYKIATRI - KOMP.MIDLER	-454	-404	200	200			-4
2525013	HUSABØ SKOLE - JUBILEUMSBOK	-60	-60					-60
2525014	FOND KVALIFISERINGSPROGRAM	-1 343	-1 343					-1 343
2525015	ØREMIDLER BARNEVERN	-1 627	-833					-833
2525016	ØYEBLIKKELIG HJELP	-5 855	-5 705	1 000	1 000	1 000	1 000	-1 705
2525017	LYSGÅRDEN AKT.SENTER	-75	-					-
2535001	INVESTERINGSFOND	-8 117	-8 117	-4 385	-4 885	-4 600	-2 950	-24 937
2535002	FOND UTVIKLING NÆRINGSOMRÅDER	-2 670	-2 670					-2 670
2535005	TOMTEUTVIKLINGSFONDET	-9 100	-7 600	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-23 600
2535007	TILB.FØRTE PENSJONSM. FRA KLP 2004	-541	-541					-541
2535009	FORPROSJ.MIDLER VEIER M.M.	-10 760	-					-
2535010	SALGSFOND TOMTER OG BYGG	-8 251	-8 251					-8 251
2555001	FOND TILFLUKTSROM	-790	-790					-790
2565001	EIGERØY SKOLE VELFERDSTUR	-13	-13					-13
2565002	DRIFTSFOND	-444	-234			-6 000	6 000	-234
2565003	BEVILLINGSFOND	-554	-554					-554
2565004	FOND 22.JULI 2011	-752	-752					-752
2565006	PENSJONSFOND	-10 120	-8 620		2 000			-6 620
2565008	PREMIEAVVIKSFOND	-4 755	-4 755					-4 755
2565009	FINANSFONDET	-1 903	-3					-3
2565012	UTVIKLING NÆRINGSOMRÅDE	-195	-195					-195
2565015	SKATTEREG.FOND	-4 318	-318					-318
2565017	FOND BARNEVERN	-700	-700					-700
2565018	STRØMFOND	-80	-80					-80
2565019	FOND RESSURSKREVENDE ELEVER	-20	-20					-20
2565020	LØNNSPOTT	-95	-95					-95
2565021	FOND VINTERVEDLIKEHOLD	-1 310	-1 310					-1 310
2565022	MASKINFOND	-812	-812					-812
2565068	SAMHANDLINGSFOND	-1 094	-1 094	995				-99
2565069	VERTSKOMMUNEFOND	-10 065	-10 065	7 500				-2 565
2565070	BARNEHAGEFOND	-14	-14					-14
2565071	TAPSFOND SENTRALADM.	-500	-500					-500
2565073	FLYKTNINGEFOND	-15 540	-13 741	4 515	4 515	715	715	-3 281
2565074	DRIFTSFOND KO 2016	-8 910	-3 010	2 900				-110
2565076	TILSK. KATOLSKE KIRKE - TILBAKEHOLDT	-307	-307					-307
2565077	DRIFTSREDUKSJONER 2016	-7 200	-					-
2565078	NYE SKOLEBØKER	-1 800	-1 050	1 050				-
2565079	PENSJONSFOND - DALANERÅD	-600	-600	50	50	50	50	-400
2565080	KVALFOND SOSIAL	-1 200	-1 200	600	600			-
2565081	INVENTARFOND HO	-1 935	-					-
2565082	BILFOND HO(LEASING)	-300	-300			300		-
2565083	FOND AKUTTMOTTAK FLYKTNINGER	-1 600	-1 600					-1 600
	Mindreforbruk R2015 - Arbeidsmarkedstiltak	-1 691	-					-
	TOTALT	-188 574	-145 255	32 046	17 028	-1 037	4 127	-94 643

Alle tall er oppgitt i hele tusen kroner.